

2019

Mart

Finansal Piyasa Altyapılarına İlişkin Prensipier için Temel Hususlara Uyum

Bu doküman, BKM tarafından YTH Sisteminin Finansal Piyasa Altyapılarına İlişkin Prensipier için Temel Hususlarla Uyumunu belirlemek amacıyla Nisan 2017'de TCMB ile paylaşılmak üzere hazırlanmış, Aralık 2017'de yayınlanmadan önce gözden geçirilmiştir.

Özet Değişiklikler	5
Kısaltmalar	6
Prensip 1: Yasal Dayanak	7
Temel Husus 1:	7
Temel Husus 2:	8
Temel Husus 3:	9
Temel Husus 4:	9
Temel Husus 5:	10
Prensip 2: Yönetim	11
Temel Husus 1:	11
Temel Husus 2:	12
Temel Husus 3:	12
Temel Husus 4:	15
Temel Husus 5:	16
Temel Husus 6:	17
Temel Husus 7:	18
Prensip 3: Kapsamlı Risk Yönetimi İçin Altyapı	20
Temel Husus 1:	20
Temel Husus 2:	21
Temel Husus 3:	22
Temel Husus 4:	23
Prensip 4: Kredi Riski	25
Temel Husus 1:	25
Temel Husus 2:	26
Kredi riskinin izlemesi kapsamında katılımcının sistem için oluşturduğu riskin boyutu günlük olarak takip edilmektedir.	26
Temel Husus 3:	26
Temel Husus 7:	27
Prensip 5: Teminat	29
Temel Husus 1:	29
Temel Husus 2:	29
Temel Husus 3:	30
Temel Husus 5:	31
Temel Husus 6:	31
Prensip 7: Likidite Riski	33
Temel Husus 1:	33
Temel Husus 2:	34
Temel Husus 3:	34

Temel Husus 5:	35
Temel Husus 6:	35
Temel Husus 7:	36
Temel Husus 8:	37
Temel Husus 9:	38
Temel Husus 10:	39
Prensip 8: Mutabakatın Nihailiği	41
Temel Husus 1:	41
Temel Husus 2:	42
Temel Husus 3:	42
Prensip 9: Para Mutabakatı	44
Temel Husus 1:	44
Temel Husus 2:	44
Temel Husus 3:	44
Temel Husus 4:	45
Temel Husus 5:	45
Prensip 12: Değer Değişim Mutabakat Sistemleri	47
Temel Husus 1:	47
Prensip 13: Temerrüt Kural ve Prosedürleri	48
Temel Husus 1:	48
Temel Husus 2:	49
Temel Husus 3:	50
Temel Husus 4:	50
Prensip 15: Genel İş Riski	52
Temel Husus 1:	52
Temel Husus 2:	52
Temel Husus 3:	53
Temel Husus 4:	54
Temel Husus 5:	54
Prensip 16: Saklama ve Yatırım Riski	56
Temel Husus 1:	56
Temel Husus 2:	57
Temel Husus 3:	57
Temel Husus 4:	58
Prensip 17: Operasyonel Risk	60
Temel Husus 1:	60
Temel Husus 2:	61
Temel Husus 3:	62

Temel Husus 4:	63
Temel Husus 5:	64
Temel Husus 6:	65
Temel Husus 7:	67
Prensip 18: Erişim ve Katılım	69
Temel Husus 1:	69
Temel Husus 2:	69
Temel Husus 3:	70
Prensip 19: Kademeli Katılım Dzenlemeleri	72
Temel Husus 1:	72
Temel Husus 2:	72
Temel Husus 3:	73
Temel Husus 4:	73
Prensip 21: Verimlilik ve Etkinlik	74
Temel Husus 1:	74
Temel Husus 2:	74
Temel Husus 3:	75
Prensip 22: İletişim Prosedürleri ve Standartları.....	76
Temel Husus 1:	76
Prensip 23: Kuralların, Temel Prosedürlerin ve Piyasa Verilerinin Açıklanması.....	77
Temel Husus 1:	77
Temel Husus 2:	77
Temel Husus 3:	78
Temel Husus 4:	78
Temel Husus 5:	79

Özet Değişiklikler

Mart 2019

Bu doküman, BKM tarafından YTH Sisteminin Finansal Piyasa Altyapılarına İlişkin Prensipler için Temel Hususlarla Uyumunu belirlemek amacıyla Mart 2019'da TCMB ile paylaşılmak üzere hazırlanmış, yayınlanmadan önce gözden geçirilmiştir.

Kısaltmalar

- BDDK : Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BGYS : Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi
BKM : Bankalararası Kart Merkezi
COBIT : Control Objectives for Information and Related Technology
CPMI : Ödemeler ve Piyasa Altyapıları Komitesi
FPA : Finansal piyasa altyapısı
IOSCO : Uluslararası Menkul Kıymet Komisyonları Örgütü
ISYM : İş Sürekliliği Yedekleme Merkezi
MKT : Merkezi karşı taraf
ÖS : Ödeme sistemi
PCI DSS : Payment Card Institution Data Security Standard
TCMB : Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TMSF : Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
YTH : Yurtiçi Takas Hesaplaşma

Prensip 1: Yasal Dayanak

Finansal Piyasa Altyapıları (FPA) tarafından gerçekleştirilen tüm faaliyetlerin iyi tesis edilmiş, açık, şeffaf ve uygulanabilir bir yasal dayanağa sahip olması gerekmektedir.

Temel Husus 1:

Yasal dayanak FPA faaliyetlerinin her önemli aşaması için ilgili tüm ülkelerde yüksek düzeyde belirlilik sağlamalıdır.

Önemli aşamalar ve ilgili ülkeler

S.1.1.1: FPA faaliyetleri içerisinde yüksek derecede yasal belirlilik gerektiren hususlar (örneğin finansal araçlardaki haklar ve menfaatler, mutabakatın nihailiği, netleştirme, birlikte çalışabilirlik, bir saklamacı kuruluşta menkul kıymetlerin bloke edilmesi ve kaydileştirilmesi, Ödeme Karşılığı Teslimat (DvP), Ödeme Karşılığı Ödeme (PvP) veya Teslimat Karşılığı Teslimat (DvD) düzenlemeleri, marjin düzenlemelerini de içeren teminat düzenlemeleri ve temerrüt prosedürleri) nelerdir?

Türkiye’de banka ve kredi kartlarının takas ve mutabakatının gerçekleştirilmesi, iki ayrı kanun kapsamında düzenlenmektedir. İlgili kanunlar ve alt düzenlemeleri aşağıda listelenmektedir:

1. 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu
 - 1.1. Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelik
 - 1.2. Bilgi Alışverişi, Takas ve Mahsuplaşma Kuruluşlarında Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkeler ile İş Süreçleri ve Bilgi Sistemlerinin Denetimine İlişkin Tebliğ
2. 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun
 - 2.1. Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemlerinin Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik
 - 2.2. Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemlerinin Gözetimi Hakkında Yönetmelik
 - 2.3. Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemlerinde Kullanılan Bilgi Sistemleri Hakkında Tebliğ (Sayı: 2015/7)

S.1.1.2: FPA faaliyetlerinin aşamaları ile ilgili ülkeler hangileridir?

YTH sistemi faaliyetlerinin tüm aşamaları Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde gerçekleşmekte olup, Bankalararası Kart Merkezi (“**BKM**”) bakımından herhangi bir ilgili ülke bulunmamaktadır.

Her önemli aşama için yasal dayanak

S.1.1.3: FPA yasal dayanağının (yasal çerçeve, FPA kural, yöntem ve sözleşmeleri) faaliyetlerinin her önemli aşaması için ilgili tüm ülkelerde yüksek düzeyde yasal belirlilik sağlamasını nasıl temin etmektedir?

YTH sistemi faaliyetlerinin tüm aşamaları Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde gerçekleştiğinden, yasal belirlilik, T.C. kanunları ve sair bağlayıcı alt düzenlemeleri dikkate alınarak sağlanmaktadır. YTH sisteminin kuralları ve katılımcılarla imzalanan sözleşmeler, düzenleyici kurum sıfatıyla TCMB'nin onayına sunulmuş olarak uygulamaya alınmaktadır.

d) Netleştirme düzenlemesine sahip olan bir FPA için; yasal dayanağın netleştirmeye ilişkin işlemlerin uygulanabilir (infazı kabil) olmasını mümkün kılması nasıl sağlanmaktadır?

YTH sistem kuralları 6493 sayılı Kanun m.10 düzenlemelerine uyumlu olarak netleştirmeye giren işlemlerin geri alınamayacağını düzenlemektedir. Anılan kanun maddesi netleştirmeye ilişkin işlemlerin uygulanabilir (infazı kabil) olmasını sağlamaktadır.

e) Mutabakatın nihailiği bir FPA nezdinde gerçekleştiğinde, yasal dayanağın müflis bir katılımcının işlemlerini de içerecek şekilde işlemlerin nihailiğini desteklemesi nasıl sağlanmaktadır? FPA'nın mutabakat işlemlerinde ödeme sistemi veya menkul kıymet mutabakat sistemi gibi dış mutabakat mekanizmalarını kullanması durumunda bu mekanizmalara ilişkin hukuki altyapı da nihailiği desteklemekte midir?

Söz konusu yasal dayanağın müflis bir katılımcının işlemlerini de içerecek şekilde işlemlerin nihailiğini desteklemesi 6493 sayılı Kanun'un 10. maddesi ile sağlanmaktadır. YTH sisteminin mutabakat işlemlerinde mutabakat bankası tarafından işletilen EFT sistemi kullanılmakta olup, EFT sistemi de yukarıda anılan 6493 sayılı Kanun'un 10. Maddesinde düzenlenen nihailikten yararlanmaktadır.

Temel Husus 2:

Bir FPA; açık, anlaşılır ve ilgili mevzuatla uyumlu kural, prosedür ve sözleşmelere sahip olmalıdır.

S.1.2.1: FPA kural, prosedür ve sözleşmelerinin açık ve anlaşılabilir olduğunu teyit etmek adına herhangi bir çalışma yapmakta mıdır?

YTH sisteminin kural, prosedür ve sözleşmeleri içerdiği ifadeler bakımından 6493 sayılı Kanun'da yer alan tanım ve ifadelerle uyumlu olarak hazırlanmış olup, söz konusu dokümanlar anılan kanun gereğince TCMB onayı alınarak yürürlüğe alınmıştır.

S.1.2.2: FPA kural, prosedür ve sözleşmelerinin ilgili kanun ve düzenlemelerle uyumlu olmasını nasıl sağlamaktadır (örneğin yasal görüşler veya analizler yoluyla)? Belirlenen ve çözümlenen herhangi bir uyumsuzluk var mıdır? FPA'nın kural, prosedür ve sözleşmeleri dış otorite veya kuruluşlar tarafından gözden geçirilmiş veya değerlendirilmiş midir?

YTH sisteminin kural, prosedür ve sözleşmelerinin ilgili kanun ve düzenlemelerle uyumlu olmasını sağlamak amacıyla söz konusu dokümanların hazırlanması ve tadil edilmesi aşamalarında katılımcılardan görüş alınarak BKM Yönetim Kurulu ve TCMB onayı alınarak ilerlenmekte olup sürecin çeşitli adımlarında BKM hukuk hizmetlerinden destek alınmaktadır.

S.1.2.3: FPA kural, prosedür ve sözleşmeleri yürürlüğe girmeden önce TCMB dışında başka bir otorite tarafından onaylanmak zorunda mıdır? Eğer öyleyse, kim tarafından ve nasıl onaylanmaktadır?

YTH sistemi bakımından kural, prosedür ve sözleşmeler için, TCMB dışında yer alan başka bir otoritenin onayına ihtiyaç duyulmamaktadır.

Temel Husus 3:

Bir FPA; faaliyetleri ile ilgili yasal dayanağı; ilgili otoritelere, katılımcılara ve gerekli durumlarda katılımcıların müşterilerine, açık ve anlaşılır bir şekilde ifade edebilmelidir.

S.1.3.1: FPA faaliyetleriyle ilgili yasal dayanağı; ilgili otoritelere, katılımcılara ve gerekli durumlarda katılımcıların müşterilerine açık ve anlaşılır bir şekilde nasıl ifade etmektedir?

YTH sisteminin yasal dayanağı ve tabi olduğu yasal düzenlemeler, BKM'nin web sitesinde¹ detaylı olarak yer almaktadır.

Temel Husus 4:

Bir FPA, ilgili tüm alanlarda, icra edilebilir kural, prosedür ve sözleşmelere sahip olmalıdır. FPA tarafından bu kural ve prosedürlere dayanarak yapılan faaliyetlerin iptal edilmeyeceğine, geri alınmayacağına veya ertelemeye konu olmayacağına dair yüksek düzeyde belirlilik bulunmalıdır.

Kural, prosedür ve sözleşmelerin icrailiği

S.1.4.1: FPA, işlemleriyle ilgili kural, prosedür ve sözleşmelerin ilgili tüm alanlarda icrai olduğunu teyit etmek için bir çalışma yürütmekte midir? (Örneğin hukuki görüşler ve analizler yoluyla)

YTH sistemi ile ilgili sözleşmelerin icrailiğini temin etmek üzere sözleşmeler ve tadilleri BKM Hukuk Hizmetlerinin görüşü ile hazırlanmaktadır. Kurallarda yapılacak yapısal değişiklikler BKM Yönetim Kurulu ve TCMB onayına tabidir. Bunun dışında kalan kural değişikliklerinin ve prosedürlerin icrailiğini temin etmek için ilave bir çalışma yapılmamaktadır.

Kural ve prosedürler için belirliliğin derecesi

S.1.4.2: FPA, kural, prosedür ve sözleşmelerinin iptal edilmeyeceğine, geri alınmayacağına veya ertelemeye konu olmayacağına dair yüksek düzeyde belirliliği nasıl sağlamaktadır? FPA'nın kural, prosedür ve sözleşmelerine tabi faaliyetlerinin iptal edilebileceği, geri alınabileceği veya ertelemeye konu olabileceği durumlar bulunmakta mıdır? Eğer varsa, bu durumlar nelerdir?

YTH sisteminin kural ve prosedürlerinin en geniş anlamda yönetimi BKM'nin kontrolünde olup, iptal veya erteleme gerekli iç akışlara uygun olarak belirlilik prensibi gözetilerek gerçekleştirilmekte ve gerekli duyurular bilgi bültenleri aracılığıyla katılımcılara 6493 sayılı Kanun'un alt düzenlemelerinde belirtilen süreler gözetilerek gerçekleştirilmektedir.

YTH sistemi sözleşmeleri ise iki taraflı hukuki metinler olup bunların katılımcılar veya diğer üçüncü kişiler tarafından tek taraflı olarak iptali, geri alınması veya ertelenmesi söz konusu olmamaktadır.

¹ <http://bkm.com.tr/faydali-bilgiler/yasalar-ve-ikincil-duzenlemeler/>

BKM'nin bilgisi çerçevesinde YTH sisteminin kural, prosedür ve sözleşmelerine tabi faaliyetlerinin iptal edilebileceği, geri alınabileceği veya ertelemeye konu olabileceği durumlar bulunmamaktadır.

S.1.4.3: FPA'nın kural ve prosedürleri kapsamına giren faaliyetlerin veya düzenlemelerin uygulanamaz olduğuna dair bir mahkeme kararı bulunmakta mıdır?

YTH sisteminin kural ve prosedürleri kapsamına giren faaliyetlerin veya düzenlemelerin uygulanamaz olduğuna dair BKM tarafından bilinen herhangi bir mahkeme kararı bulunmamaktadır.

Temel Husus 5:

Birden fazla ülkede faaliyet yürüten bir FPA, ülkeler arasındaki herhangi bir norm çatışmasından kaynaklanabilecek riskleri tanımlamalı ve azaltmalıdır.

(Aşağıdaki soru yabancı ülke kanunları ile muhatap olan FPA'lar tarafından doldurulacaktır.)

S.1.5.1: Eğer FPA birden fazla ülkede faaliyet yürütüyorsa, norm çatışmasından kaynaklanabilecek olası riskleri nasıl belirler ve analiz eder? FPA'nın ilgili ülkelerdeki kanun tercihinin uygulanabilirliğine ilişkin bir belirsizliğin ortaya çıkması durumunda, FPA olası norm çatışmasına dair bağımsız bir hukuki görüş almakta mıdır? FPA olası norm çatışmalarını nasıl ele almaktadır?

BKM için uygulanabilir değildir.

Prensip 2: Yönetim

FPA, güvenliğini ve etkinliğini artıran açık, şeffaf, finansal istikrarı ve kamu yararına ilişkin diğer hususları ve ilgili paydaşların hedeflerini destekleyen kurumsal yönetim düzenlemelerine sahip olmalıdır.

Temel Husus 1:

FPA, güvenlik ve etkinliğe yüksek öncelik veren ve açıkça finansal istikrarı ve kamu yararına ilişkin diğer hususları destekleyen hedeflere sahip olmalıdır.

S.2.1.1: FPA'nın hedefleri nelerdir ve bu hedefler açıkça tanımlanmış mıdır? FPA hedeflerini yerine getirme konusunda performansını nasıl ölçmektedir?

Temel olarak BKM'nin hedefleri Yönetim Kurulu nezdinde yapılan çalışmalarla tanımlanmakta ve performansı aylık olarak yapılan Yönetim Kurulu toplantılarında değerlendirilmektedir.

BKM, "nakitsiz ödemelerde geleceğin deneyimini yaşatmak" vizyonuna giderken "ödemeleri kolaylaştıran güvenli çözümler ile Türkiye'ye değer katmak" misyonu ile hareket etmektedir. Vizyonunda tanımlı olan nakitsiz ödemeler için 5 yılda bir mevcut yol haritasına eklenmesi gereken potansiyel iş alanlarını belirlemek için strateji değerlendirme projesi yapmaktadır.

S.2.1.2: FPA'nın hedefleri güvenlik ve etkinliğe nasıl öncelik vermektedir? FPA'nın hedefleri finansal istikrarı ve ilgili diğer kamu yararı düşüncelerini nasıl açıkça desteklemektedir?

BKM YTH sistem işleticisi olarak yurtiçi kural ve prosedürlerin oluşturulması ve standardizasyonun sağlanması stratejik faaliyetlerini yürütmektedir. Tanımlanan kurallar, etkinlik ve güvenlik gibi kriterler bakımından YTH katılımcılarından oluşan çeşitli komitelerde değerlendirilmektedir.

BKM YTH sistem işleticisi olarak aynı zamanda kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği içerisinde düzenleme çalışmalarına dahil olmakta, ödeme sistemleri kullanımını yaygınlaştıran ve teşvik eden çalışmalara destek vermektedir.

BKM finansal erişim ve eğitim alanlarında:

- Hem sektör, hem de finansal tüketiciye yönelik yayınlar hazırlamaktadır. Hazırlanan yayınları kamuya açık internet sitesinde paylaşmaktadır.
- Yönettiği web siteleri ile sektörel veri, bilgi ve gelişmeleri paylaşmaktadır. BKM'nin yönettiği web siteleri bkm.com.tr, bkmexpress.com.tr, troyodeme.com.tr, ve bilgiguvende.com'dan oluşmaktadır. BKM ayrıca fintechistanbul.com web sitesindeki çalışmaların bazılarını sponsor olarak katkı vermektedir.
- 2016 yılında küçük tutarlı ödemelerin hızlı ve kolay gerçekleştirilmesini sağlayan "temassız ödemeler"i yaygınlaştırmak üzere iletişim kampanyaları yapılmıştır. 2018 yılı için bu çalışmalar devam ettirilmiştir.

Temel Husus 2:

FPA sorumluluk ve hesap verebilirliği sağlayan yazılı yönetim düzenlemelerine sahip olmalıdır. Bu düzenlemeler sistem sahiplerine, ilgili otoritelere, katılımcılara ve daha genel seviyede kamuoyuna açıklanmalıdır.

Yönetim düzenlemeleri

S.2.2.1: FPA'nın yönetim kurulunun (veya dengi yapının) ve idarecilerinin tabi olduğu yönetim düzenlemeleri nelerdir? FPA içindeki sorumluluk ve hesap verebilirlik kanalları nelerdir? Bu düzenlemeler nerede ve nasıl düzenlenmiştir?

Yönetim Kurulunun tabi olduğu yönetim düzenlemeleri, Türk Ticaret Kanunu ("TTK") uyarınca hazırlanmış olan 23 Mart 2017 tarih ve 4 sayılı Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. Yönetim Kurulunun Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında İç Yönerge'nin 9. Maddesinde yer almaktadır.

Diğer BKM yöneticilerinin tabi olduğu yönetim düzenlemelerine ise BKM Çalışanı Görev ve Sorumluluklar Standartında yer verilmektedir.

S.2.2.3: FPA sistem sahiplerine, katılımcılara ve ilgili paydaşlara hesap verebilirliği nasıl sağlamaktadır?

Bu alanlardaki hesap verilebilirlik finansal raporların ve YTH sistemi dahil olmak üzere bunlara etki eden kritik iş süreçlerine ilişkin iç denetim ve bağımsız dış denetim raporları ve bu raporları içeren faaliyet raporları ile sağlanmaktadır.

Ayrıca BKM bünyesinde Katılımcılardan oluşan çeşitli konularda uzman Komiteler bulunmaktadır. Komiteler, konularında uzman 14 katılımcı temsilcisinden oluşmakta ve Komite kararları oy çokluğu ile alınmaktadır. Komitelerin çalışma alanları; İş Geliştirme, Pazar Geliştirme, Operasyon ve Teknoloji, Güvenlik, Chargeback Kuralları ve Hakem ve ATM Paylaşımıdır. Tüm Katılımcılar YTH sistemi ile ilgili taleplerini bu Komiteler'in gündemine alarak değerlendirilmesini sağlayabilmektedir.

Yönetim düzenlemelerinin açıklanması

S.2.2.4: Yönetim düzenlemeleri sistem sahiplerine, katılımcılara, ilgili otoritelere ve daha genel seviyede kamuoyuna nasıl açıklanmaktadır?

23 Mart 2017 tarih ve 4 sayılı Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. Yönetim Kurulunun Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında İç Yönerge, Yönetim Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe girmiş olup, iç yönerge TTK hükümlerine göre ticaret sicilinde tescil ve ilan edilmekte ve BKM'nin web-sitesinde² yayımlanmaktadır.

Temel Husus 3:

FPA'nın yönetim kurulunun (veya dengi yapının) rol ve sorumlulukları açıkça belirlenmeli ve FPA'nın yönetim kurulunun üyeler arası çıkar çatışmasını belirleyecek, çözecek ve yönetecek süreçleri de içeren faaliyetlerine dair yazılı süreçleri olmalıdır. Yönetim kurulu hem kendi

²<https://bkm.com.tr/temsile-yetkili-kisiler-ve-bunlarin-temsil-sekillerini-gosterir-karar/>

performansını hem de her bir yönetim kurulu üyesinin bireysel performansını düzenli olarak değerlendirmelidir.

Yönetim kurulunun rol ve sorumlulukları

S.2.3.1: Yönetim kurulunun (veya dengi yapının) rol ve sorumlulukları nelerdir ve bu rol ve sorumluluklar açıkça belirlenmiş midir?

Yönetim Kurulunun rol ve sorumlulukları TTK'dan ileri gelen sorumluluklar ile 5464 sayılı Kanun ve 6493 sayılı Kanun ve bunların alt düzenlemeleri ile yönetim kuruluna verilen sorumluluklardan oluşur. Yönetim kurulunun sorumlulukları, genel hatlarıyla TTK uyarınca hazırlanmış olan Yönetim Kurulu İç Yönergesi'nin "Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkileri" başlıklı 9. maddesinde aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

- 9.1 *Yönetim Kurulu başkanı, kendisine kanunlarda ve Esas Sözleşmede verilen görevleri yerine getirir, Toplantı gündemini belirler ve gerekli durumlarda üyeleri Toplantıya davet eder. Yönetim Kurulu başkan vekili, başkanın yokluğunda bu görevleri yerine getirir.*
- 9.2 *Yönetim Kurulu, Şirketin iç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemlerinin işlerliğinin, uygunluğunun ve yeterliliğinin sağlanması, finansal raporlama sistemlerinin güvence altına alınması, Şirket içindeki yetki ve sorumlulukların belirlenmesinden sorumludur.*
- 9.3 *Yönetim Kurulu, Şirketin yıllık hedeflere ulaşma derecesi, faaliyetleri ve performansı hakkında Şirketin Üst Yönetim Kadrosundan düzenli olarak bilgi alır.*
- 9.4 *Yönetim kurulu;*
 - 9.4.1 *Faaliyetlerini eşitlikçi, şeffaf, hesap verebilir ve sorumlu bir şekilde yürütmeli,*
 - 9.4.2 *Düzenli aralıklarla, üyelerin atama ve seçimleri dahil olmak üzere kendi yönetim uygulamalarının etkinliğini değerlendirmeli, eksikliklerin veya zayıflıkların tespiti halinde gerekli değişiklikleri yapmalı,*
 - 9.4.3 *Tarafsız tavsiyelerde bulunmalı,*
 - 9.4.4 *Diğer kuruluşlarla olan ilişkilerinde menfaat çatışmalarına ve yükümlülük altına girmekten kaçınmalı,*
 - 9.4.5 *Şirket politikaları ve kurum içi iletişim kanallarının oluşturulması, kurumsal amaçların gerçekleşmesinde kaydedilen ilerlemelerin izlenmesi için Şirketin Üst Yönetim Kadrosu ile düzenli olarak toplanmalıdır.*
- 9.5 *Yönetim Kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkileri şunlardır:*
 - a. *Şirketin üst düzeyde yönetimi ve bunlarla ilgili talimatların verilmesi,*
 - b. *Şirket yönetim teşkilatının belirlenmesi,*
 - c. *Muhasebe, finans denetimi ve şirketin yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal planlama için gerekli düzenin kurulması,*
 - d. *Şirketin Üst Yönetim Kadrosunda bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları,*
 - e. *Yönetimle görevli kişilerin, özellikle kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergelere ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarına uygun hareket edip etmediklerinin üst gözetimi,*
 - f. *Pay, Yönetim Kurulu Karar ve genel kurul toplantı ve müzakere defterlerinin tutulması, yıllık faaliyet raporunun düzenlenmesi ve genel kurula sunulması, genel kurul toplantılarının hazırlanması ve genel kurul kararlarının yürütülmesi,*
 - g. *Borca batıklık durumunun varlığında mahkemeye bildirimde bulunulması.*

Ayrıca, Yönetim Kurulu İç Yönergesi'nin 10. Maddesi uyarınca, Yönetim Kurulu, ilgili mevzuat ve Esas Sözleşme uyarınca Genel Kurul'un yetkisine bırakılmış bulunanlar dışında ve yasal düzenlemelerde izin verildiği durumlarda, Esas Sözleşme, yasal düzenlemeler, iç yönerge veya Yönetim Kurulu'nca onaylı diğer yönetmeliklerle kendisine verilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesi amacıyla komiteler oluşturabilir.

Bunun yanısıra, BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde BKM'nin likidite ihtiyacının ortaya çıkması halinde Yönetim Kurulunun acil gündem ile toplanması ve aksiyon alması düzenlenmiştir:

Buna göre gerektiğinde, BKM Yönetim Kurulu acil gündem ile toplanarak aşağıdaki seçeneklerden duruma uygun olan(lar)a karar verir:

- İhtiyaç duyulan nakdin temini için BKM hissedarlarından, hisselerinin nominal değerinin yarısı tutarında ve hemen kullanılacak şekilde hazırda bulunan kredinin BKM tarafından kullanılması
- İhtiyaç duyulan nakdin temini için sermaye arttırımı.

Alınan karara uygun aksiyonlar alınır. BKM, söz konusu nakit temini ile YTH Sisteminin güvenli ve kesintisiz işlemlerini sağlayacak önlemleri alır.

S.2.3.2: Yönetim kurulunun üyeler arası çıkar çatışmasını belirleyecek, çözecek ve yönetecek süreçleri de içeren faaliyetlerine dair prosedürleri nelerdir? Bu süreçler nasıl dokümante edilmiş ve kimlere açıklanmıştır? Bu süreçler ne sıklıkla gözden geçirilmektedir?

Yönetim Kurulunun YTH sistem katılımcıları arasındaki çıkar çatışmalarının yönetilmesine dair faaliyetleri arasında Çalışma Komiteleri görev ve sorumluluklarını belirlemek ve Komitelerde çözümlenemeyen konuları nihai olarak değerlendirmek yer almaktadır.

YTH sistem katılımcıları arasında, sisteme dahil olan kartlı işlemlerle ilgili olası çıkar çatışmaları, kartlı sistem kuralları çerçevesinde çözümlenmekte olup, bu kuralların işlemleri için BKM bünyesinde Chargeback ve Hakem Komitesi görev almaktadır.

Bunların dışında, YTH sistemin etkileyebilecek kural ve prosedürlerin belirlenmesi çerçevesinde Çalışma Komitelerine danışılmakta olup, Komitelerde alınan kararlar, konunun önemine ve gereğine göre Komite Başkanı, BKM Genel Müdürlüğü veya Yönetim Kurulu Üyeleri tarafından diğer Komite/lerin veya Yönetim Kurulu gündemine alınabilir.

BKM Çalışma Komiteleri Yönetmeliği'nde düzenlenen bu husus yıllık olarak gözden geçirilmektedir.

S.2.3.3: Yönetim kurulunun çalışmalarını kolaylaştırmak üzere kurulmuş komiteleri tanımlayınız. Bu komitelerin rol, sorumluluk ve kompozisyonu nasıldır?

İç Denetim ve Risk Komitesi, BKM'nin iç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemlerinin işlerliğinin, uygunluğunun ve yeterliliğinin sağlanması, finansal raporlama sistemlerinin güvence altına alınması amacıyla, İç Sistemler ve Uyum Direktörlüğü, İç Denetim Birimi ile Risk Yönetimi

ve İç Kontrol Birimi'nin sevk ve idaresinden sorumludur. Komite'de iki Yönetim Kurulu Üyesi bulunmakta olup, Komite raportörlüğünü İç Sistemler Direktörü yapmaktadır. Komite asgari olarak yılda 4 kez toplanmaktadır.

BDDK'nın düzenlediği kurumsal yönetim ilkeleri ve ilgili mevzuatı gereğince Yönetim Kurulu Üyelerinin de temsil edildiği Kurumsal Yönetim Komitesi ve Ücretlendirme Komitesi kurulmuştur. Her iki komite de en az iki Yönetim Kurulu Üyesi yer almaktadır. Kurumsal Yönetim Komitesi, kurumsal yönetim ilkelerine uyumu; Ücretlendirme Komitesi ise yine kurumsal yönetim ilkelerinde yer almakta olan ücretlendirme politikası ve uygulamasını Yönetim Kurulu adına izlemektedir.

BKM Kurumsal Yönetim Komitesi, BKM'nin kurumsal yönetim ilkelerine uyumunu izlemek, bu konuda iyileştirme çalışmalarında bulunmak, Yönetim Kurulu'na iyileştirici öneriler sunmak ve ilgili mevzuat ile öngörülmüş olan görevleri yerine getirmek üzere kurulmuştur.

BKM Ücretlendirme Komitesi, Kurumsal Yönetim İlkelerine uyum kapsamında, Yönetim Kurulu adına ücret yönetimine ilişkin uygulamaların izlenmesi ve denetlenmesinden; ücretlerin, BKM'nin etik değerleri, iç dengeleri ve stratejik hedefleri ile uyumlu olmasından, ücretlendirme politikası ve uygulamalarının risk yönetimi çerçevesinde değerlendirilmesinden, ücretlendirme politikasının gözden geçirilip ihtiyaçlar doğrultusunda belirlenen önerilerin Yönetim Kurulu'na sunulmasından ve yürürlükteki ilgili mevzuat hükümleriyle belirlenen diğer sorumlulukları ile Yönetim Kurulu tarafından bu çerçevede verilen görevlerin yerine getirilmesinden sorumludur.

Performansın gözden geçirilmesi

S.2.3.4: Yönetim kurulunun tamamının ve bireysel yönetim kurulu üyelerinin performanslarını değerlendirmek üzere oluşturulmuş prosedürler nelerdir?

Yönetim Kurulu her çeyrek sonunda ve yıl sonunda ilgili döneme ait faaliyet raporu hazırlamakta olup, yılsonu faaliyet raporu her yıl yapılan Olağan Genel Kurul toplantısında pay sahiplerinin onayına sunulmaktadır. Genel Kurul sırasında pay sahipleri faaliyet raporunu uygun bulmaları halinde Yönetim Kurulu Üyelerini yıllık faaliyetlerinden ötürü ibra etmektedir.

Temel Husus 4:

Yönetim kurulunun görevlerini yerine getirmesini sağlayacak gerekli yetenek ve motivasyona sahip uygun üyelere sahip olması gerekmektedir.

S.2.4.1: Yönetim kurulu, görevlerini yerine getirmesi için gerekli yeterlilik ve motivasyona ne ölçüde sahiptir? FPA bunu nasıl sağlamaktadır?

BKM Yönetim Kurulunda görev alacak kişilerin, 5464 sayılı kanun ve 6493 sayılı kanunun ilgili düzenlemelerinde yer alan şartları taşıması gerekmektedir.

BKM Esas Sözleşmesi uyarınca, Yönetim Kurulu Üyeleri, en az %8 oranında paya sahip olan pay sahiplerinin gösterdiği adaylar arasından seçilmektedir. BKM'nin toplamda 8 adet pay sahibi bu koşulu sağlamakta olup, her biri birer aday göstermektedir. Pay sahiplerinin gösterdikleri adaylar geleneksel olarak ilgili bankalarda genel müdür yardımcısı veya daire başkanı olan yetkin ve uzman kişiler arasından belirlenmektedir.

S.2.4.2: FPA gerekli yetenekteki üyeleri yönetim kurulunda çalışmaya ikna etmek ve bunları kaybetmemek için ne tür teşvikler sağlamaktadır? Bu teşvikler FPA'nın uzun dönemde hedeflerine ulaşmasını nasıl yansıtmaktadır?

Yönetim Kurulu Üyelerine TTK hükümleri çerçevesinde Genel Kurul tarafından belirlenen huzur hakkı ödenmektedir.

Temel Husus 5:

İdarecilerin rol ve sorumluluğu açıkça belirlenmelidir. Bir FPA'nın idarecileri FPA'nın işletimi ve risk yönetimi için sorumluluklarını yerine getirecek gerekli tecrübeye, yeteneğe ve dürüstlüğe sahip olmalıdır.

İdarecilerin rol ve sorumlulukları

S.2.5.1: İdarecilerin rol ve sorumlulukları nelerdir ve bunlar açıkça belirlenmiş midir?

İdarecilerin rol ve sorumlulukları BKM Çalışanı Görev ve Sorumluluklar Standartında görev bazında açıkça belirlenmiş olup unvana bağlı ortak sorumlulukları da yine aynı dokümandaki "Çalışanların Ortak Sorumlulukları" başlığı altında yer almaktadır.

S.2.5.2: İdarecilerin görev ve hedefleri nasıl belirlenmekte ve değerlendirilmektedir?

BKM Çalışanı Görev ve Sorumluluklarında yer alan görevler bağlı bulunulan yönetici tarafından onaylanmaktadır.

İdarecilerin yıllık hedeflerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesine Performans Yönetim Sistemi Yönetmeliği'nde şu maddelerde yer verilmiştir;

- 4.2 Uygulama
- 4.4 Performans Yönetiminde Hedefleme
- 4.5 Performans Değerlendirme Skalaları
- 4.6 Performans Değerlendirme Görüşmeleri

Tecrübe, yetenek ve dürüstlük

S.2.5.3: FPA'nın idarecileri FPA'nın işletimi ve risk yönetimi için sorumluluklarını yerine getirecek gerekli tecrübeye, yeteneğe ve dürüstlüğe ne ölçüde sahiptir? FPA bunu nasıl sağlıyor?

BKM Çalışanı Yönetmeliği'nde yer alan III. İşe Alma maddesinde belirlenmiş genel koşulları sağlayan adaylar ile ilgili bölümün yöneticileri ve İnsan Kaynakları ekibi birden fazla ve farklı günlerde iş görüşmesi gerçekleştirmektedir. Bu görüşmelerde adayın gerekli tecrübeye, yeteneğe ve dürüstlüğe uygunluğu değerlendirilmektedir. Görüşmeler neticesinde oy birliği ile uygun bulunan aday hakkında İnsan Kaynakları tarafından eski çalıştığı kurumlardaki yöneticilerinden referanslar alınmakta ve kendisinden KKB Risk Raporu temin edilmektedir.

Adayların, BKM Çalışanı Görev ve Sorumluluklarında her unvan için önceden belirlenmiş olan yetkinliklere haiz olması aranmaktadır.

Ek olarak, BKM üst düzey yöneticilerinin, 5464 sayılı kanun ve 6493 sayılı kanunun ikincil düzenlemelerinde yer verilen şartları taşımaları aranmakta ve görev değişiklikleri BDDK ile TCMB'ye mevzuata uygun olarak bildirilmektedir.

S.2.5.4: Gerek görülmesi durumunda idarecilerin görevden uzaklaştırılması süreci nasıl işlemektedir?

Gerekli görülmesi halinde uygulanacak süreçlere ve yaptırımlara BKM Çalışanı Yönetmeliği' de ve Disiplin Prodesürü'nde yer verilmiştir.

Temel Husus 6:

Yönetim kurulu risk tolerans politikasını içeren, risk kararları için sorumlulukları ve hesap verme yükümlülüklerini tayin eden ve kriz durumları ile acil durumlarda karar verme mekanizmasını tanımlayan açık ve yazılı bir risk yönetim çerçevesi oluşturmalıdır. Yönetim düzenlemeleri risk yönetimi ve iç kontrol fonksiyonlarının yeterli yetkiye, bağımsızlığa, kaynağa ve yönetim kuruluna erişime sahip olmasını garanti etmelidir.

Risk yönetim çerçevesi

S.2.6.1: Yönetim kurulu tarafından oluşturulan risk yönetim çerçevesi nedir ve nasıl dokümante edilmiştir?

Risk Yönetim Çerçevesine Risk Yönetimi Politikasında yer verilmiştir. Risk Yönetimi Çerçevesi; Zorunluluk ve Sorumluluk, Risk Yönetimi Çerçevesinin Tasarımı, Risk Yönetiminin Uygulanması, İzleme ve Gözden Geçirme, Sürekli Gelişim süreçlerinden oluşmaktadır. Risk Yönetimi Çerçevesi BKM'nin tüm faaliyetlerini içermekte ve Yönetim Kurulu onayı ile yayınlanarak dokümente edilmektedir.

S.2.6.2: Risk yönetim çerçevesi FPA'nın risk tolerans politikasını içermek, risk kararları için sorumlulukları ve hesap verme yükümlülüklerini tayin etme ve kriz durumları ile acil durumlarda karar verme mekanizmasını tanımlama işlevlerini nasıl ele almaktadır?

BKM Risk Yönetimi Çerçevesine göre; BKM risk yönetiminin yerine getirilmesinde; Yönetim Kurulu üst yönetimin risk yönetimini BKM içerisinde uygulamasını zorunlu tutmaktan, BKM Üst Yönetimi risk yönetiminin BKM içerisinde uygulanmasından, her seviyedeki yöneticiler ve risk sahipleri de risk yönetiminin sürdürülmesine destek vermekten sorumludur. Bu doğrultuda, Risk Yönetimi, Üst Yönetimi'nden başlayarak, BKM'nin tüm çalışanlarının ortak sorumluluğunda yürütülmektedir. Risk sahipleri Risk Envanteri dokümanında yer almaktadır. BKM İş Akışı dokümanlarında kriz durumunda işletilen eskalasyon adımlarına yer verilmektedir.

S.2.6.3: Risk yönetim çerçevesi ile ilgili olarak karar verme, onaylama ve gözden geçirme süreçleri ne şekilde çalışmaktadır?

Risk yönetim çerçevesi, İç Sistemler Bölümü tarafından BKM uygulamalarını etkin bir şekilde destekleyecek şekilde hazırlanmaktadır. Yönetim Kurulu, Risk Yönetimi Çerçevesinin yer aldığı Kurumsal Risk Yönetimi Politikasını onaylamakta ve yılda bir kereden az olmamak kaydıyla düzenli olarak gözden geçirmektedir. Risk sahipleri Risk Envanteri dokümanında yer almaktadır.

Risk yönetim ve denetim fonksiyonlarının yetki ve bağımsızlığı

S.2.6.4: Risk yönetim ve denetim fonksiyonlarının görev, sorumluluk, yetki, raporlama kanalı ve kaynakları nelerdir?

BKM faaliyetlerinin kesintisiz, güvenli, verimli, etkin, zamanında ve doğru olarak yerine getirilmesini sağlayabilmek amacı ile BKM'nin kaynaklarının korunmasına yönelik gerçekleştirilen ölçüm, izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi, Risk Yönetimi fonksiyonunun görev ve sorumluluğundadır.

BKM faaliyetlerinin Kanun ve ilgili diğer mevzuat ile BKM içi strateji, politika, ilke ve hedefler doğrultusunda yürütülüp yürütülmediğinin tespiti, muhtemel çıkar çatışmalarının belirlenmesine ve önlenmesine yönelik öneriler getirilmesi ile iç kontrol ve risk yönetimi sistemlerinin etkinliği ve yeterliliğinin düzenli olarak değerlendirilmesine yönelik gözetim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve bu konuda Yönetim Kurulu, Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcıları'na güvence sağlanması, İç Denetim fonksiyonunun görev ve sorumluluğundadır.

Risk Yönetimi ve İç Kontrol Birim ve İç Denetim Birimi'nde Yönetmen unvanlı birer çalışan görev yapmaktadır.

Risk yönetimi ve denetim fonksiyonları faaliyet sonuçlarını, İç Sistemler Direktörü ile İç Denetim ve Risk Komitesi vasıtasıyla Yönetim Kuruluna raporlamaktadır.

S.2.6.5: Yönetim kurulu risk yönetim modellerinin benimsenmesini ve kullanılmasını sağlayacak yeterli yönetimin bulunduğunu nasıl garanti altına almaktadır? Bu modeller ve ilgili metodolojiler nasıl onaylanmaktadır?

Yönetim Kurulu, Risk Yönetimi Politikasını ve Risk Değerlendirme Prosedürünü **asgari olarak her yıl gözden geçirmekte ve onaylamaktadır**. Bu düzenleme doğrultusunda her yıl risk değerlendirme çalışması yapılmakta ve çalışma sonuçları yılda bir kereden az olmamak kaydıyla düzenli olarak gözden geçirilerek onaylanmaktadır.

Temel Husus 7:

Yönetim kurulu sistemin tasarımının, kurallarının, genel stratejisinin ve önemli kararlarının dolaylı ve doğrudan katılımcıların ve diğer ilgili paydaşların meşru çıkarlarını yansıttığını garanti altına almalıdır. Önemli kararlar paydaşlara ve geniş piyasa etkisinin olduğu durumlarda kamuoyuna açık bir şekilde açıklanmalıdır.

Paydaş çıkarlarının belirlenmesi ve göz önüne alınması

S.2.7.1: FPA sistemin tasarımına, kurallarına, genel stratejisine ve önemli kararlarına ilişkin karar alma sürecinde katılımcıların ve diğer ilgili paydaşların meşru çıkarlarını nasıl belirlemekte ve göz önünde bulundurmaktadır?

BKM, YTH sistemi katılımcılarını ilgilendiren tüm kural değişikliklerini ilgili Komitelerde paylaşmakta ve görüşlerini almaktadır. Komiteler, konularında uzman 14 Katılımcı

temsilcisinden oluşmakta ve Komite kararları oy çokluğu ile alınmaktadır. Bunun yanısıra BKM kartlı ödemeler sektörünü ve bankacılık sektörünün tamamını ilgilendiren konularda Türkiye Bankalar Birliği'ne bilgi vermektedir. Türkiye Bankalar Birliği kendi yönetim prensipleri içerisinde ilgili tarafları bilgilendirmektedir.

BKM aynı zamanda doğrudan düzenleyici kuruluşlar ile periyodik toplantılar yaparak, kartlı ödemeler sektörünün sağlıklı büyümesine yönelik gelişim alanları hakkında bilgi vermekte ve gerekli durumlarda ihtiyaç duyulan düzenlemeler konusunda görüş alışverişinde bulunmaktadır.

Bunun yanısıra tüm sektörü ilgilendiren projelerde BKM YTH sistemi katılımcılarını bir araya getirerek görüşlerini almakta ve gerekli bilgilendirmeleri yapmaktadır. YTH sistemini doğrudan ilgilendirmesi nedeniyle, katılımcıların birbirlerine uyguladıkları takas komisyonunun belirlenmesi faaliyetleri ve söz konusu faaliyetler için Rekabet Kurumu'ndan bireysel muafiyet alınması çalışmaları bu prensipte yönetilmektedir.

S.2.7.2: Yönetim kurulu dolaylı ve doğrudan katılımcıların ve diğer ilgili paydaşların görüşlerini nasıl dikkate almaktadır? Mesela katılımcılar risk yönetim komitesine, temerrüt yönetim grubu gibi kullanıcı komitelerine veya kamuoyu müzakeresi yoluyla karar alma süreçlerine dahil edilmekte midir? FPA ve paydaşlar arasındaki çıkar çatışmaları nasıl belirlenmekte ve nasıl ele alınmaktadır?

Tüm katılımcılar görüşülmesini talep ettikleri kural değişikliklerini BKM'ye bildirmek suretiyle ilgili Komitelerde veya Yönetim Kurulu'nda görüşülmesini sağlayabilirler. Bir Katılımcı talebiyle gündeme alınan konuyla ilgili Komiteler veya Yönetim Kurulu'nun olumlu veya olumsuz değerlendirmeleri ilgili Katılımcı ile paylaşılmaktadır. Eğer yapılan değerlendirmeler sonucunda kuralda değişikliğe gidilmesine karar verilirse, söz konusu kuralın değişiklik tarihine, değişiklikten etkilenen ekiplerin temsilcilerinin bulunduğu Komiteler veya Komitelerden gelen görüşler çerçevesinde Yönetim Kurulu tarafından karar verilmektedir. Bu tarih ve kural değişikliği BKM Online üzerinden yayınlanan Bilgi Bülteni ile tüm Katılımcılara duyurulmaktadır.

YTH Sisteminde yapılacak değişiklikler Yönetim Kurulu ve/veya Çalışma Komiteleri kararları ile yapılmaktadır. BKM Yönetim Kurulu ve Çalışma Komiteleri Katılımcıların gösterdiği adaylardan oluşmaktadır. Bu sayede YTH sisteminin işleyişi sektör paydaşlarının görüş ve yaklaşımları çerçevesinde oluşturulmaktadır.

S.2.7.3: FPA yönetim kurulu tarafından alınan kararları paydaşlara ve uygun olduğunda kamuoyuna ne ölçüde açıklamaktadır?

Yönetim Kurulu tarafından alınan kararlar, Katılımcıları etkilediği ölçüde BKM Online üzerinden yayınlanan Bilgi Bültenleri ile duyurulmaktadır.

Prensip 3: Kapsamlı Risk Yönetimi İçin Altyapı

FPA'lar; yasal risk, kredi riski, likidite riski, operasyonel risk ve diğer risklerin kapsamlı yönetimi için sağlam bir risk yönetim çerçevesine sahip olmalıdır.

Temel Husus 1:

FPA kendisini etkileyen veya kendinden kaynaklanan çeşitli risklerin tanımlanmasını, ölçülmesini, izlenmesini ve yönetimini sağlayacak risk yönetim politikalarına, prosedürlerine ve sistemlerine sahip olmalıdır. Risk yönetim çerçeveleri dönemsel olarak gözden geçirilmelidir.

FPA'dan kaynaklanan veya FPA'yı etkileyen riskler

S.3.1.1: FPA'dan kaynaklanan veya FPA'yı etkileyen ne tür riskler bulunmaktadır?

Kurumsal Risk Değerlendirme Prosedürü'nde BKM ve YTH Sistemi Risk Kataloğu oluşturulmuştur. Katalogda BKM risk türleri olarak: stratejik, operasyonel, finansal, uyum, itibar, YTH Sistemi risk türleri olarak ise; kredi, likidite, genel iş, operasyonel, hukuk ile saklama ve yatırım belirlenmiştir.

Risk yönetim politika, prosedür ve sistemleri

S.3.1.2: FPA'dan kaynaklanan veya FPA'yı etkileyen risklerin tanımlanması, ölçülmesi, izlenmesi ve yönetilmesine yardımcı olan politika, prosedür ve kontroller nelerdir?

Risk Yönetimine ilişkin politika ve prosedürler: Kurumsal Risk Yönetimi Politikası, Risk Yönetimi ve İç Kontrol Yönetmeliği, Kurumsal Risk Değerlendirme Prosedürü'dür. Şirket içinde gerçekleştirilen kontrollere, iş akış dokümanlarında ve prosedürlerde yer verilmektedir.

S.3.1.3: FPA tarafından çeşitli risklerinin tanımlanması, ölçülmesi, izlenmesi ve yönetilmesine yardımcı olarak ne tür risk yönetim sistemleri kullanılmaktadır?

İş süreçlerine ilişkin, süreç adımlarının ve kontrollerin yer aldığı iş akış dokümanları bulunmaktadır. BKM içi belirlenen riskler de akışlar ile bütünlük olarak Risk Envateri ve Kurumsal Risk Matrisi dokümanlarından takip edilmektedir. İç Denetim ile Risk Yönetimi ve İç Kontrol Birimi tarafından gerçekleştirilen denetim/kontrol çalışmalarında, kurumsal risk değerlendirme sonuçlarından faydalanılarak risk odaklı denetimler/kontroller gerçekleştirilmektedir.

S.3.1.4: Söz konusu risk yönetim sistemleri, FPA'nın ve uygun durumlarda FPA'nın katılımcıları ve bunların müşterileri gibi diğer ilgili tarafların maruz kaldığı risklerin toplulaştırılması imkanını nasıl sunmaktadır?

Faaliyetlere ilişkin detaylı risk değerlendirme iş ve BT risk envanterleri üzerinde yapılmakta olup, bu envanterler üzerinde yapılan değerlendirmeler süreç ve alan bazlı toplulaştırılarak BKM ve YTH Sistemi Risk Envanterlerini oluşturmaktadır.

Risk yönetim politika, prosedür ve sistemlerinin incelenmesi

S.3.1.5: Risk yönetim politika, prosedür ve sistemlerinin geliştirilmesi, onaylanması ve sürdürülmesi süreci ne şekilde işlemektedir?

Risk yönetim politika, prosedür ve sistemlerinin geliştirilmesi Risk Yönetimi ve İç Kontrol Birimi tarafından yürütülmekte, İç Sistemler Bölümü vasıtasıyla İç Denetim ve Risk Komitesi ile Yönetim Kurulu onayına sunulmaktadır.

S.3.1.6: FPA risk yönetim politika, prosedür ve sistemlerinin etkinliğini ne şekilde değerlendirmektedir?

Risk yönetim politika, prosedür ve sistemlerinin etkinliği İç Denetim ve Risk Komitesi tarafından takip edilmektedir.

S.3.1.7: Risk yönetim politika, prosedür ve sistemleri FPA tarafından ne sıklıkta gözden geçirilmekte ve güncellenmektedir? Söz konusu gözden geçirme çalışmaları, risk yoğunlaşmasındaki dalgalanmaları, değişen çevresel koşulları ve piyasa uygulamalarını ne şekilde göz önünde bulundurmaktadır?

Yönetim Kurulu; risk yönetimine ilişkin çalışmalarını, yılda bir kereden az olmamak kaydıyla düzenli olarak gözden geçirmektedir. Yönetim Kurulu, yıl içinde gerçekleştirilen ve BKM'nin tüm risklerini içeren risk değerlendirme çalışmaları sonucunda oluşturulan Risk Envanterlerini gözden geçirmekte ve onaylamaktadır. İş akış dokümanlarında gerçekleştirilen değişiklikler risk değerlendirmesine tabi tutularak BKM'ye etkisi belirlenmekte ve risk envanterine yansıtılarak ve takip edilmektedir.

Temel Husus 2:

FPA, katılımcılarını ve ilgili durumlarda katılımcıların müşterilerini, FPA'ya yükledikleri riskleri yönetmeleri ve sınırlandırmaları hususunda teşvik etmelidir.

S.3.2.1: FPA katılımcılarına ve ilgili durumlarda bunların müşterilerine FPA'ya yükledikleri riskleri yönetmelerini ve sınırlandırmalarını teminen hangi bilgileri sağlamaktadır?

YTH katılımcısı olunmadan önce teknik ve güvenlik altyapısına ait gerekli bilgiler, yetkili kurumlardan alınmış belgeler ve sertifikasyonlar temin edilmektedir.

Katılımcıların kendi likidite risklerini yönetebilmeleri için T+2 gününde gerçekleşecek olan hesaplaşma tutarları katılımcılara T+1 günü raporlanmaktadır.

Ayrıca, katılımcıların başta kredi riski ve likidite risklerini izlemek ve yönetmek için oluşturulan YTH Sistemi Katılımcı Risk İzleme Prensipleri doğrultusunda katılımcılardan bilgi/belge talep edilmektedir.

S.3.2.2: FPA katılımcılarına ve ilgili durumlarda bunların müşterilerine FPA'ya yükledikleri riskleri izlemelerini ve yönetmelerini teminen hangi teşvikleri sağlamaktadır?

Böyle bir uygulamamız bulunmamaktadır.

S.3.2.3: FPA politika ve sistemlerini, katılımcılarının ve ilgili durumlarda bunların müşterilerinin risklerini yönetmelerinde ve sınırlandırmalarında etkin olarak kullanılabilmesi için ne şekilde tasarlanmaktadır?

Katılımcıların risklerini sınırlandırmalarında kart verisinin saklanması ve imhasına ilişkin süreçler BKM Kart Hamili Bilgileri Saklama Erişim ve İmha Prosedürü uyarınca takip edilmektedir.

Sistemin sürekliliği ile ilgili olarak üyelerin katılımıyla yılda bir kez ISYM tatbikatı yapılmaktadır.

Sistem işletim adımlarının zamanında yapılmasını teminen işletim prosedürleri bulunmaktadır.

Temel Husus 3:

FPA, karşılıklı bağımlılığın sonucunda diğer kuruluşlardan (diğer FPA'lar, mutabakat bankaları, likidite sağlayıcıları ve servis sağlayıcıları vb.) kaynaklanan ve bu kuruluşlara yüklediği önemli riskleri düzenli olarak gözden geçirmeli ve söz konusu risklere yönelik uygun risk yönetim araçları geliştirmelidir.

Önemli riskler

S.3.3.1: FPA, karşılıklı bağımlılığın bir sonucu olarak diğer kuruluşlardan kaynaklanan ve bu kuruluşlara yüklediği önemli riskleri nasıl tanımlamaktadır? FPA'nın bu kapsamda tanımladığı önemli riskler nelerdir?

YTH Sistemi Mutabakat Bankası olan TCMB'nin sistemlerinden kaynaklanan riskler, risk envanterinin "Günlük hesaplaşmanın tamamlanamaması/yanlış tamamlanması" başlıklı riskinde tanımlanmıştır.

S.3.3.2: Söz konusu riskler nasıl ölçülmekte ve izlenmektedir? FPA söz konusu riskleri ne sıklıkta gözden geçirmektedir?

BKM'ye ilişkin risklerin değerlendirilmesi kapsamında yılda en az 1 kere gözden geçirilmektedir. Söz konusu riskin kök nedenine ilişkin hususlar günlük olarak yakından izlenmektedir.

Risk yönetim araçları

S.3.3.3: Diğer kuruluşlarla karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan risklerle ilgili olarak FPA hangi risk yönetim araçlarını kullanmaktadır?

YTH Sistemi Mutabakat Bankası olan TCMB'nin sistemlerinden kaynaklanan riskler risk envanterinin "Günlük hesaplaşmanın tamamlanamaması/yanlış tamamlanması" isimli riskinde tanımlanmış olup burada takip edilmektedir.

S.3.3.4: Söz konusu risk yönetim araçlarının etkinliğini FPA nasıl değerlendirmektedir? Söz konusu risk yönetim araçlarını FPA nasıl gözden geçirmektedir? Gözden geçirme çalışmaları ne sıklıkta yürütülmektedir?

BKM'ye ilişkin risklerin değerlendirilmesi dahilinde yılda en az 1 kere gözden geçirilmektedir. Risk değerlendirmesi çalışmaları sonucu oluşturulan Risk Matrisi Yönetim Kurulu onayına yılda en az bir kez sunulmaktadır.

Temel Husus 4:

FPA, kritik faaliyet ve hizmetlerini süreklilik içerisinde sağlamasını engelleyecek muhtemel senaryoları tanımlamalı ve çeşitli yeniden yapılandırma veya faaliyetlerin düzenli şekilde yavaşlatılması seçeneklerinin etkinliğini değerlendirmelidir. FPA, söz konusu değerlendirmenin sonuçlarına bağlı olarak faaliyetleri düzenli şekilde yavaşlatma için uygun planlar hazırlamalıdır.

Kritik faaliyet ve hizmetlerin yerine getirilmesinde bir FPA'yı engelleyecek senaryolar

S.3.4.1: FPA, kritik faaliyet ve hizmetlerini yerine getirmesini engelleyecek potansiyel senaryoları nasıl tanımlamaktadır? Bu kapsamda hangi senaryolar tanımlanmış bulunmaktadır?

Olağanüstü durumlar nedeniyle YTH Sisteminin devre dışı kalması senaryosu, BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde ve atıf yapılan diğer iş sürekliliği dokümanlarında tanımlanmıştır. Buna göre olağanüstü bir durumda BKM'nin iş sürekliliği yedekleme merkezinden (ISYM) YTH sistemini çalıştırabilmesi için gerekli adımlar belirlenmiş, sistem katılımcılarının da iş sürekliliği yedekleme merkezine bağlanarak buradan hizmet almaları için gerekli aksiyonlar detaylı olarak düzenlenmiştir.

S.3.4.2: Bahse konu senaryolar, FPA'nın maruz kaldığı bağımsız ve ilgili riskleri nasıl göz önünde bulundurmaktadır?

Söz konusu riskler BT Risk Envanterinde "Kritik çalışanın yedeğinin bulunmaması ve sistemlerin yedeklenmemesi felaket anında veri kayıplarının yaşanmasına ve sürekliliğin sağlanamamasına neden olabilir." riski altında göz önünde bulundurulmaktadır. Bu kapsamda BKM ISYM süreçleri düzenli olarak test edilmekte ve mevcut işletim prosedürleri işletilmektedir.

Faaliyetleri düzenli şekilde yavaşlatma planları

S.3.4.3: Faaliyetlerin düzenli şekilde yavaşlatılması için FPA ne tür planlara sahiptir?

BKM'nin YTH sisteminin yavaşlatılmasına veya kapatılmasına dair herhangi bir hedefi veya beklentisi olmamakla birlikte olması durumunda izlenecek yöntem YTH Sistemi Yönetmeliği'nde Bölüm 5'te açıklanmaktadır. Bununla birlikte, YTH katılımcılarından herhangi birinin sistemden çıkması halinde sistem katılımcılarının en az şekilde etkilenmesini teminen, "katılımcının kendi talebiyle sistemden ayrılması" ve "katılımcının sistemden çıkarılması" senaryoları ve bu durumlarda izlenecek yöntemler ve yavaşlatma tedbirleri BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nin 2.4. maddesinde düzenlenmiştir.

S.3.4.4: FPA'nın faaliyetlerin düzenli şekilde yavaşlatılması stratejileri FPA'nın kritik faaliyet ve servislerini yerine getirmeyi sürdürmesini nasıl sağlamaktadır?

BKM, YTH Sistemi işletimini sona erdirmeye kararı alması durumunda, bu durumu planlanan son sistem işletim tarihinden en az 6 ay önce TCMB ve BDDK'ya bilgi vererek, Sistem Katılımcılarına ve kamuoyuna duyuracaktır. İlgili duyuruda son kez Takas ve Netleştirilmenin yapılacağı tarih ve ilgili takas işletimine bağlı hesaplaşma tarihi yer alacak ve son hesaplaşmayı takip eden 10 gün içinde, varsa Katılımcıların yatırmış olduğu teminatlar iade edilecektir.

Ayrıca Katılımcının YTH Sistemin'nden çıkarılması akışında; öncelikle yönlendirme sisteminden çıkarılması ve ardından YTH sisteminden çıkarılması temin edilmiş olup, her adımda öncelikle diğer katılımcılara bilgi verilmesi düzenlenmiştir. Bu sayede BKM'nin ve diğer katılımcıların gerekli hazırlıkları yapmasına imkan verilerek durumdan olumsuz etkilenmelerinin önüne geçilmektedir.

S.3.4.5: FPA'nın faaliyetlerin düzenli şekilde yavaşlatılması planları nasıl gözden geçirilmekte ve güncellenmektedir? Planlar ne sıklıkta gözden geçirilmekte ve güncellenmektedir?

BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde yer alan yavaşlatma ile ilgili düzenlemeler, yıllık doküman gözden geçirme çalışmaları kapsamında düzenli olarak gözden geçirilmektedir.

Prensip 4: Kredi Riski

FPA; katılımcılarından ve kendi yürüttüğü ödeme, takas ve mutabakat işlemlerinden kaynaklanacak kredi risklerini etkin bir şekilde ölçmeli, izlemeli ve yönetmelidir. FPA her bir katılımcısından kaynaklanacak riskleri yüksek bir güvenilirlik seviyesinde tam olarak karşılayabilecek yeterli finansal kaynağa sahip olmalıdır. Ayrıca, risk profili yüksek daha kompleks faaliyetleri olanveya birden fazla ülkede sistemik öneme sahip bir MKT toplamda en büyük kredi riskini yaratabilecek iki katılımcının ve bunların iştiraklerinin olağanüstü ancak makul piyasa şartlarında temerrüde düşmesi durumunu içeren, ancak bununla sınırlı olmayan geniş kapsamlı stres senaryolarında ortaya çıkan ihtiyaçları karşılamaya yetecek ilave finansal kaynak bulundurmalıdır. Diğer MKT'ler ise en azından temerrüde düşmesi durumunda en büyük kredi riskini oluşturacak bir katılımcısının ve bunun iştiraklerinin olağanüstü ancak makul piyasa koşullarında temerrüde düşme olasılığını dikkate alarak ortaya çıkacak ihtiyaçları karşılamaya yetecek finansal kaynağı hazır bulundurmalıdır.

Temel Husus 1:

FPA; sistem katılımcılarından dolayı maruz kalacağı ve sistemde yürütülen ödeme, takas ve mutabakat işlemleri neticesinde oluşacak kredi risklerini yönetebilmek için güçlü bir çerçeve oluşturmalıdır. Kredi riski, bugünkü risklerden veya gelecekteki risklerden yahut her ikisinden kaynaklanabilir.

S.4.1.1: FPA'nın katılımcılarından dolayı maruz kalacağı ve ödeme, takas veya mutabakat süreçlerinden kaynaklanacak mevcut veya gelecekteki muhtemel kredi risklerini yönetmek için sahip olduğu çerçeve nedir?

Risk Yönetim Çerçevesi dahilinde oluşturulan YTH Sistemi Riskleri Risk Kataloğu altında sistemin sorunsuz işleyişini tehlikeye sokabilecek katılımcı kaynaklı risk unsurları tanımlanmıştır. Söz konusu riskler arasında yer alan kredi riski için YTH Sistemi Risk Envanteri'nde tolerans seviyesi (kabul edilebilir risk seviyeleri) ve alınması gereken risk yönetim aksiyonları belirlenmiştir.

BKM YTH Sistemi Yönetmeliği uyarınca BKM'nin katılımcıların takas borcunu zamanında ödeyememesi halinde kullanılmak üzere Banka'nın görüşünü alarak belirleyeceği kurallar çerçevesinde katılımcılardan teminat alabileceği açıkça düzenlenmiş olup BKM, Mayıs 2018 tarihi itibarıyla teminat modeli üzerinde çalışmaya başlamıştır. Söz konusu teminat modeli 04/02/2019 tarihinde TCMB'nin uygunluk görüşüne sunulmuş olup, Bankanın onayından sonra yürürlüğe alınması hedeflenmektedir.

Bununla birlikte teminatın bulunmadığı veya herhangi bir anda mevcut olan teminatın borcu karşılamaya yetersiz kalması halinde katılımcının YTH sistemine olan borcu ile ilgili yapılması gerekenler BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir. Ayrıca, BKM YTH Sistemi Yönetmeliği uyarınca, Katılımcının YTH sisteminin güvenli ve kesintisiz işlemlerini tehlikeye düşürecek önemli nitelikte risklerin ortaya çıkması durumunda, Katılımcının YTH sistemine ilave risk yaratmaması için BKM'nin gerekli önlemleri alabileceği açıkça düzenlenmiş, bu çerçevede BKM'nin ilgili katılımcının Yönlendirme Sistemini derhal kapatarak durumu ilgililere duyurması ve söz konusu katılımcının taraf olduğu ilk ibraz işlemlerinin YTH sisteminde reddedilmesi düzenlenmiştir.

S.4.1.2: Söz konusu çerçeve, değişen piyasa şartları, piyasa uygulamaları ve yeni ürünler ışığında hangi sıklıkla gözden geçirilmektedir?

Risk Yönetim Çerçevesi ve bu kapsam hazırlanan YTH Sistemi Risk Envanteri asgari olarak yıllık olarak gözden geçirilmekte ve Yönetim Kurulu onayına sunulmaktadır.

Temel Husus 2:

FPA kredi risklerinin kaynağını tespit ederek; bu riskleri düzenli bir şekilde ölçmeli, izlemeli ve bu riskleri kontrol altında tutabilmek için gerekli risk yönetimi araçlarını kullanmalıdır.

S.4.2.1: FPA kredi riskinin kaynaklarını nasıl tanımlamaktadır ve bu kapsamda tanımlanan risk kaynakları nelerdir?

YTH Sistemi Riskleri Risk Kataloğunda kredi riski kaynağı olarak katılımcının YTH Sistemine olan net borç tutarını hiçbir zaman tamamıyla ödeyememesi belirlenmiştir.

S.4.2.2: FPA kredi riskini nasıl ölçmekte ve bu riskleri nasıl izlemektedir? FPA bu riskleri hangi sıklıkla yeniden hesaplamakta ve hangi sıklıkla yeniden hesaplayabilmektedir? Bilgiler nasıl güncel tutulmaktadır?

Kredi riskini ölçme ve izleme çalışmaları Yurtiçi Takas ve Hesaplaşma Sistemi Uygulama Kuralları altında yer verilen Katılımcı Risk İzleme Prensipleri doğrultusunda yapılır ve riskin yönetilmesine yönelik uygun aksiyonlar alınır.

Kredi risk izleme göstergeleri; katılımcının yükümlülüklerini zamanında yerine getirme performansı, katılımcının sistem için oluşturduğu risk boyutu ve katılımcının mali ve yapısal göstergeleridir. Söz konusu riskin bileşenlerine göre izleme sıklığı günlük, haftalık, aylık, üç aylık, altı aylık ya da yıllık olabilmektedir.

S.4.2.3: FPA tanımlanmış kredi riski kaynaklarını kontrol etmek için hangi araçları kullanmaktadır (Örnek olarak, RTGS veya DvP mekanizmaları kullanmak, gün içi kredileri ve net borç tutarını sınırlamak, yoğunlaşma limitleri belirlemek, günlük ya da gün içi pozisyonları piyasaya göre değerlemek gibi) ve FPA bu araçların etkinliğini nasıl ölçmektedir?

Kredi riskinin izlemesi kapsamında katılımcının sistem için oluşturduğu riskin boyutu günlük olarak takip edilmektedir.

Temel Husus 3:

Bir ödeme ya da menkul kıymet mutabakat sistemi her bir katılımcıdan kaynaklanacak mevcut ve varsa gelecekte ortaya çıkabilecek riskleri yüksek bir güvenilirlik seviyesinde teminat veya benzeri finansal kaynaklar ile karşılamalıdır. Mutabakat garantisi bulunmayan ancak katılımcıların sistemdeki ödeme, takas ve mutabakat süreçlerinden dolayı kredi riskine maruz kaldıkları netleştirme (gecikmeli net mutabakat-DNS) usulüne göre çalışan ödeme veya menkul kıymet mutabakat sistemleri, kredi risklerini karşılayabilecek finansal kaynaklara sahip olmalıdır.

Her bir katılımcıdan kaynaklanacak risklerin karşılanması

S.4.3.1: Ödeme / menkul kıymet mutabakat sistemi her bir katılımcıdan kaynaklanan mevcut ve varsa gelecekte ortaya çıkabilecek potansiyel riskleri ne şekilde karşılamaktadır? FPA'nın bu riskleri karşılamada kullandığı finansal kaynaklar nelerden oluşmaktadır? Bu finansal kaynaklar ne ölçüde erişilebilir?

BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde detaylandırıldığı üzere; BKM, Katılımcıların Takas Borcunu zamanında ödeyememesi halinde kullanılmak üzere, mutabakat bankasının uygun görüşünü alarak belirleyeceği ve Katılımcılara duyuracağı kurallar çerçevesinde Katılımcıların teminat bulundurmasını talep edebilir. Bu durumda teminat, mutabakat bankasının uygun görüşü alınarak BKM tarafından belirlenecek olan esaslar çerçevesinde oluşturulur. BKM Mayıs 2018 tarihi itibarıyla söz konusu teminat mekanizması üzerine çalışmaya başlamış olup, belirlenen kurallar 04/02/2019 tarihinde TCMB'nin uygunluk görüşüne sunulmuştur.

TCMB onayına sunulan taslak sistem kuralları uyarınca Katılımcıların, Takas Borcunu en geç Gecikmeli Takas Ödemesi için belirlenen zamanda ödeyememesi halinde, diğer Katılımcılara olan yükümlülüklerinin yerine getirilmesi amacıyla, belirlenen kurallar çerçevesinde teminat bulundurması gerekmektedir. Katılımcının sağladığı teminat, sadece kendi takas borcu için kullanılmaktadır. Teminata konu varlık olarak nakit ve DİBS belirlenmiş olup Saklama Kuruluşu'nda tutulan söz konusu finansal kaynaklar, düzenlenen sözleşmeler gereği Katılımcının yükümlülüğünü yerine getirememesi durumunda BKM tarafından erişilebilir durumdadır.

Bununla birlikte, YTH sistemi katılımcılarının büyük çoğunluğu³ bankalardan oluşmakta ve bu katılımcıların finansal durumu BDDK tarafından başta sermaye ve likidite yeterlik oranları olmak üzere çeşitli araçlarla yakından izlenmektedir. Ayrıca banka statüsündeki katılımcıların tamamı mutabakat bankası mevzuatı kapsamında mutabakat bankasında karşılık bulundurmakta olup, gerektiğinde "son kredi mercii" sıfatıyla mutabakat bankasından kredi kullanabileceği anlaşılmaktadır. YTH sistemi katılımcılarının kredi riskinin, burada sayılan nedenlerle kabul edilebilir seviyede olduğu değerlendirilmektedir.

YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik Yönetmelik değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur.

S.4.3.2: Bu finansal kaynaklar ödeme/menkul kıymet mutabakat sisteminin mevcut ve varsa gelecekteki risklerinin tamamını yüksek bir güvenilirlik seviyesinde ne düzeyde karşılamaktadır? Ödeme/menkul kıymet mutabakat sistemi finansal kaynaklarının yeterliliğini hangi sıklıkla değerlendirmektedir?

S.4.3.1'de belirtildiği üzere BKM teminat esasları tanımlanmamıştır.

Temel Husus 7:

FPA, katılımcılarının bireysel olarak yahut birlikte temerrüde düşmeleri sonucu FPA'ya olan yükümlülüklerinden dolayı karşılaşılabileceği kredi kayıplarını tam olarak kapsayan açık kural ve prosedürler oluşturmalıdır. Söz konusu kural ve prosedürler, (mevcut yöntemlerle)

³ 7 Mart 2019 itibarıyla; YTH sisteminde yer alan toplam 34 katılımcı arasından sadece 7 katılımcı (TURK Elektronik Para A.Ş., Papara Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri A.Ş., İnanal Ödeme ve Elektronik Para Hizmetleri A.Ş., Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş., Paladyum Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri, Turkcell Ödeme ve Elektronik Para Hizmetleri A.Ş. ve MasterCard Payment Transaction Services Turkey Bilişim Hizmetleri A.Ş.) banka değildir..

karşılanamayan kredi kayıplarının temerrüde düşen katılımcılara nasıl dağıtılacağını ve likidite sağlayan kurumlardan ödünç alınan fonların nasıl geri ödeneceğini kapsayacak şekilde belirlenmelidir. Ayrıca söz konusu kural ve prosedürler, stres durumunda kullanılmış olan finansal kaynakların FPA'nın faaliyetlerini güvenli ve güçlü bir şekilde sürdürmeye devam edebilmesi için yerine konulması sürecini de belirlemelidir.

Kredi kaybının dağıtımı

S.4.7.1: FPA'nın kural ve prosedürleri katılımcıların bireysel olarak yahut birlikte temerrüde düşmeleri sonucunda FPA'ya olan yükümlülükleri nedeniyle karşılaşılabilecek tüm kredi kayıplarını açık bir şekilde nasıl kapsamaktadır? Söz konusu kural ve prosedürler, (mevcut yöntemlerle) karşılanamayan kredi kayıplarının nasıl ve hangi sırayla dağıtılacağını ve likidite sağlayan kurumlardan ödünç alınan fonların nasıl geri ödeneceğini ne şekilde açıklamaktadır?

YTH sistemi katılımcılarının bireysel yahut birlikte temerrüde düşmeleri halinde yapılması gerekenler BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir.

Finansal kaynakların yeniden temini

S.4.7.2: FPA'nın stres durumunda kullanılmış olan finansal kaynakların yerine konulması sürecine ilişkin kural ve prosedürleri nelerdir?

YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik sistem kuralları değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Taslak kurallar uyarınca teminata başvurulması durumunda, finansal kaynakların yerine konulması için teminat tamamlama çağrısı yapılmaktadır.

Mevcut kurallarda ise; YTH sistem katılımcılarının temerrüde düşmesi halinde BKM'nin finansal kaynaklarına başvurulması söz konusu olmadığından, bu konuda katılımcı temerrüdüyle ilişkilendirilmiş herhangi bir kural ve prosedür bulunmamaktadır.

Bununla birlikte BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde "genel işletme giderleri, sistem bakım giderleri, yatırım giderleri nedeniyle ya da katılımcıların hizmet ilişkisi nedeniyle BKM'ye olan borçlarını ödeyememesi veya operasyonel risklerin ortaya çıkması" durumları, BKM'nin likidite ihtiyacının ortaya çıkmasına yol açan senaryolar olarak tanımlanmıştır. Bu senaryolardan herhangi birinin gerçekleşmesi durumunda BKM Yönetim Kurulu'nun acil gündemle toplanarak kredi kullanılması veya sermaye artırımı yöntemlerinden birinin uygulanmasına karar verebilecektir.

Prensip 5: Teminat

Kendisinin veya katılımcılarının kredi riskini yönetmek için teminata gereksinimi olan bir FPA, düşük kredi, likidite ve piyasa risklerine sahip olan teminatları kabul etmelidir. Söz konusu FPA, aynı zamanda ihtiyatlı iskonto oranları (haircut) ve yoğunlaşma limitleri oluşturmalı ve uygulamalıdır.

Temel Husus 1:

FPA düzenli olarak teminata kabul ettiği varlıkları genel olarak düşük kredi, likidite ve piyasa riskine sahip olan varlıklarla sınırlamalıdır.

S.5.1.1: İstisnai sebeplerle kabul edilebilecek teminatlar da dahil olmak üzere, FPA belli bir varlığın teminat olarak kabul edilip edilmeyeceğini nasıl belirlemektedir? FPA, istisnai sebep olarak nitelendirilecek durumları nasıl belirlemektedir? FPA, bu saptamaları hangi sıklıkla yeniden ayarlamaktadır? FPA, hangi sıklıkla istisnai sebeple teminat kabul etmektedir ve bu türde teminat kabullerine limit koymuş mudur?

YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik sistem kuralları değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Taslak kurallar uyarınca teminat olarak kabul edilebilecek varlıklar, nakit ve Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS) gibi genel olarak düşük kredi, likidite ve piyasa riskine sahip varlıklar ile sınırlandırılmış durumdadır.

S.5.1.2: Getirilen teminatın kabul kriterlerini karşılaması için, FPA teminatı nasıl izlemektedir?

YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik sistem kuralları değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Teminatın kabul kriterlerini oluşturan kural ve düzenlemelere taslak kurallarda yer verilmekte olup, BKM hizmet alacağı saklama kuruluşu nezdinde teminat izlemesi yapacaktır.

S.5.1.3: FPA, olası ters eğilim riskini nasıl tanımlamakta ve asgari düzeye indirgemektedir - örneğin kabul ettiği teminatı sınırlamak gibi (teminat yoğunlaşma limitlerini içerecek şekilde)?

Taslak kurallar uyarınca teminat olarak kabul edilebilecek varlıklar, nakit ve Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS) gibi genel olarak düşük kredi, likidite ve piyasa riskine sahip varlıklar ile sınırlandırılmış durumdadır.

Temel Husus 2:

FPA ihtiyatlı değerlendirme uygulamaları kurmalı, düzenli olarak test edilecek ve stresli piyasa koşullarını dikkate alacak iskonto oranı (haircut) uygulamaları geliştirmelidir.

Değerleme Uygulamaları

S.5.2.1: FPA, teminatının piyasa fiyatlarına göre değerlemesini hangi sıklıkla yapmaktadır? En azından günlük olarak yapmakta mıdır?

YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik sistem kuralları değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Taslak kurallar uyarınca teminat olarak kabul edilebilecek varlıklar, nakit ve Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS) gibi genel olarak düşük kredi,

likidite ve piyasa riskine sahip varlıklar ile sınırlandırılmış durumdadır. Yönetmelik uyarınca, teminata konu edilen DİBS'ler Merkez Bankasınca ilan edilen "Gösterge Niteliğindeki Günlük Değerleri" esas alınarak günlük değerlemeye tabi tutulacaktır.

S.5.2.2: Piyasa fiyatları varlıkların gerçek fiyatlarını yansıtmadığında, FPA varlık değerlemede takdir yetkisini kullanmaya ne ölçüde yetkilidir?

YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik sistem kuralları değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Taslak kurallar uyarınca teminat olarak kabul edilebilecek varlıklar, nakit ve Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS) gibi genel olarak düşük kredi, likidite ve piyasa riskine sahip varlıklar ile sınırlandırılmış durumdadır. Teminat olarak kabul edilebilecek varlıklar ve bunların değerlerinin hesaplamasında kullanılacak iskonto oranları belirlenmiştir. İskonto oranlarının belirlenmesinde TCMB Piyasalar Genel Müdürlüğü tarafından Türk Lirası İşlemleri Uygulama Talimatı'nda tanımlı iskonto oranları referans alınmıştır. İskonto oranlarında, piyasa koşullarına bağlı olarak, TCMB Piyasalar Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak güncellemeler paralelinde değişiklik yapılacaktır.

İskonto Oranı Uygulamaları

S.5.2.3: FPA, iskonto oranını nasıl belirlemektedir?

YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik Yönetmelik değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Yönetmelik uyarınca teminat olarak kabul edilebilecek varlıklar ve bunların değerlerinin hesaplamasında kullanılacak iskonto oranları belirlenmiştir. İskonto oranlarının belirlenmesinde TCMB Piyasalar Genel Müdürlüğü tarafından Türk Lirası İşlemleri Uygulama Talimatı'nda tanımlı iskonto oranları referans alınmıştır. İskonto oranlarında, piyasa koşullarına bağlı olarak, TCMB Piyasalar Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak güncellemeler paralelinde değişiklik yapılacaktır.

S.5.2.4: FPA, kesinti oranlarının yeterliliğini (uygunluğunu) nasıl test etmekte ve stresli piyasa koşullarında teminatın nakde çevrilmesinde içeren varlıkların değerindeki potansiyel düşüşleri de göz önünde bulundurarak iskonto prosedürlerini nasıl onaylamaktadır? FPA bu testleri hangi sıklıkta yapmaktadır?

YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik Yönetmelik değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Yönetmelik uyarınca teminat olarak kabul edilebilecek varlıklar ve bunların değerlerinin hesaplamasında kullanılacak iskonto oranları belirlenmiştir. İskonto oranlarının belirlenmesinde TCMB Piyasalar Genel Müdürlüğü tarafından Türk Lirası İşlemleri Uygulama Talimatı'nda tanımlı iskonto oranları referans alınmıştır. İskonto oranlarında, piyasa koşullarına bağlı olarak, TCMB Piyasalar Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak güncellemeler paralelinde değişiklik yapılacaktır.

Temel Husus 3:

Konjonktürel düzeltmelere olan ihtiyacı azaltmak için FPA, olabildiğince uygulanabilir ve ihtiyatlı olacak düzeyde, stresli piyasa koşullarında dikkate alarak ayarlanmış kalıcı ve ihtiyatlı iskonto oranları belirlemelidir.

S.5.3.1:FPA, iskonto oranı ayarlamalarının potansiyel konjonktürel değişikliklerini nasıl tanımlamakta ve değerlendirmektedir? Konjonktürel ayarlamalara olan ihtiyacı azaltmak için FPA ne yapmaktadır? (Örneğin, iskonto oranlarını ayarlarken stresli piyasa koşullarını göz önünde bulundurmak gibi)

YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik Yönetmelik değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Yönetmelik uyarınca teminat olarak kabul edilebilecek varlıklar ve bunların değerlerinin hesaplamasında kullanılacak iskonto oranları belirlenmiştir. İskonto oranlarının belirlenmesinde TCMB Piyasalar Genel Müdürlüğü tarafından Türk Lirası İşlemleri Uygulama Talimatı'nda tanımlı iskonto oranları referans alınmıştır. İskonto oranlarında, piyasa koşullarına bağlı olarak, TCMB Piyasalar Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak güncellemeler paralelinde değişiklik yapılacaktır.

Temel Husus 5:

Sınır ötesi teminat kabul eden bir FPA, bu teminatın kullanımı esnasında ortaya çıkabilecek riskleri asgari düzeye indirmeli ve bu teminatın zamanında kullanılabilirliğini sağlamalıdır.

YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik Yönetmelik değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Yönetmelik uyarınca oluşturulan teminat yapısında sınır ötesi teminat kabulü söz konusu değildir.

S.5.5.1: Sınır ötesi teminat kabul etmekle FPA'nın karşılaştığı yasal risk, operasyonel risk, piyasa riski ve diğer riskler nelerdir? FPA, bu riskleri nasıl asgari düzeye indirmektedir?

BKM için uygulanabilir değildir.

S.5.5.2:FPA, sınır ötesi teminatın zamanında kullanılabilirliğini nasıl temin etmektedir?

BKM için uygulanabilir değildir.

Temel Husus 6:

FPA, iyi tasarlanmış ve operasyonel olarak esnek bir teminat yönetim sistemi kullanmalıdır.

Teminat yönetim sistemi tasarımı

S.5.6.1: FPA'nın teminat yönetim sisteminin temel özellikleri nelerdir?

YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik Yönetmelik değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Yönetmelikte YTH Sistemi Teminat Mekanizması detaylı olarak tasarlanmış ve kuralları yazılı hale getirilmiştir.

Katılımcıların, Takas Borcunu en geç Gecikmeli Takas Ödemesi için belirlenen zamanda ödeyememesi halinde, diğer Katılımcılara olan yükümlülüklerinin yerine getirilmesi amacıyla, belirlenen kurallar çerçevesinde Teminat bulundurması gerekmektedir. Katılımcının sağladığı Teminat, sadece kendi Takas Borcu için kullanılmakta olup BKM, "teminat yöneticisi" sıfatıyla, oluşturulan Teminatla ilgili olarak YTH Sistemi Yönetmeliğinde düzenlenen kurallara göre gerekli her türlü adımı atmaya yetkili kılınmıştır.

S.5.6.2: FPA, teminatın yeniden kullanımını ve sağlanan teminata ilişkin hakları nasıl ve ne dereceye kadar takip etmektedir?

YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik Yönetmelik değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Yönetmelik uyarınca katılımcının sağladığı teminat, sadece kendi Takas Borcu için kullanılmakta olup BKM, “teminat yöneticisi” sıfatıyla, oluşturulan Teminatla ilgili olarak Yönetmelikte düzenlenen kurallara göre gerekli her türlü adımı atmaya yetkili kılınmıştır. Teminatın oluşturulması için BKM ile Katılımcılar arasında hakları düzenleyen bir rehin sözleşmesi imzalanacaktır.

Operasyonel esneklik

S.5.6.3: FPA'nın teminat yönetim sistemi, mevcut teminat izleme ve yönetme konularındaki değişikliklere nasıl ve ne derece uyum sağlamaktadır?

YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik Yönetmelik değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Yönetmelik uyarınca teminat izleme ve yönetmeye ilişkin hususlar ve bu kapsamda teminat tamamlama çağrısı süreci detaylı olarak tasarlanmıştır.

S.5.6.4: Teminat yönetim sistemi çalışanları ne ölçüde, stresli piyasa koşullarında dahil söz konusu sistemin sorunsuz çalışmasını sağlamaktadır?

YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik Yönetmelik değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Yönetmelik uyarınca teminat izleme ve yönetmeye ilişkin hususlar, iskonto oranlarının piyasa koşullarını da dikkate alacak şekilde TCMB göstergelerine bağlı olması ve bu kapsamda teminat tamamlama çağrısı süreci detaylı olarak tasarlanmıştır.

Prensip 7: Likidite Riski

FPA likidite risklerini etkin bir şekilde ölçmeli, izlemeli ve yönetmelidir.

Temel Husus 1:

FPA; katılımcılarından, mutabakat bankalarından, nostro ajanlarından, saklamacı bankalardan, likidite sağlayıcılarından ve diğer kuruluşlardan kaynaklanabilecek likidite risklerini yönetebilmek için sağlam bir düzenleme ve uygulama prosedürüne sahip olmalıdır.

S.7.1.1: FPA'nın; katılımcılarından, mutabakat bankalarından, nostro ajanlarından, muhabir bankalarından, likidite sağlayıcılarından ve diğer kuruluşlardan kaynaklanan likidite risklerini ilgili tüm para birimleri cinsinden yönetmek için nasıl bir düzenleme ve uygulama prosedürü bulunmaktadır?

Risk Yönetim Çerçevesi dahilinde oluşturulan YTH Sistemi Riskleri Risk Kataloğu altında sistemin sorunsuz işleyişini tehlikeye sokabilecek katılımcı kaynaklı risk unsurları tanımlanmıştır. Söz konusu riskler arasında yer alan likidite riski için YTH Sistemi Risk Envanteri'nde tolerans seviyesi (kabul edilebilir risk seviyeleri) ve alınması gereken risk yönetim aksiyonları belirlenmiştir.

YTH sistemine sadece TL üzerinden işlemler dahil olduğundan, kur riskine bağlı herhangi bir likidite riski oluşması beklenmemektedir.

S.7.1.2: FPA'nın likidite ihtiyaçlarının ve FPA içerisinde doğabilecek tüm para birimleri cinsinden likidite risklerinin yapısı ve büyüklüğü nedir?

Genel işletme giderleri, sistem bakım giderleri, yatırım giderleri nedeniyle ya da katılımcıların hizmet ilişkisi nedeniyle BKM'ye olan borçlarını ödeyememesi veya operasyonel risklerin ortaya çıkması, BKM'nin likiditide ihtiyacının ortaya çıkmasına yol açan senaryolar olarak YTH Sistemi Yönetmeliğinin 4. Bölümünde tanımlanmıştır. Bu senaryolardan herhangi birinin gerçekleşmesi durumunda BKM Yönetim Kurulu'nun acil gündemle toplanarak kredi kullanılması veya sermaye artırımını yöntemlerinden birinin uygulanmasına karar verecektir.

Sistemin likidite açısından sürekliliği sağlanmak üzere teminat gerektiren yükümlülük tutarı olarak, Katılımcının son bir yıldaki borçluluk dağılımı içindeki 75 persentil seviyesindeki riski dikkate alınmaktadır. Teminat gerektiren yükümlülük tutarı 3 ayda bir gözden geçirilmektedir.

S.7.1.3: FPA ile ilgili olarak birçok rolü bulunan bir kuruluşun ve iştiraklerinin potansiyel toplam (konsolide) likidite risklerini FPA nasıl dikkate almaktadır?

Genel işletme giderleri, sistem bakım giderleri, yatırım giderleri nedeniyle ya da katılımcıların hizmet ilişkisi nedeniyle BKM'ye olan borçlarını ödeyememesi veya operasyonel risklerin ortaya çıkması, BKM'nin likiditide ihtiyacının ortaya çıkmasına yol açan senaryolar olarak BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde tanımlanmıştır. Bu senaryolardan herhangi birinin gerçekleşmesi durumunda BKM Yönetim Kurulu'nun acil gündemle toplanarak kredi kullanılması veya sermaye artırımını yöntemlerinden birinin uygulanmasına karar verebilecektir.

Katılımcıların ve aynı şekilde YTH Sistemi Katılımcısı olan iştiraklerinin likidite riskleri münferit ve müşterek olarak izlenmektedir.

Temel Husus 2:

FPA; gün içi likidite kullanımını da içerecek şekilde mutabakat ve fon akışlarını sürekli ve güncel bir şekilde belirlemek, ölçmek ve izlemek için etkin operasyonel ve analitik araçlara sahip olmalıdır.

S.7.2.1: FPA mutabakat ve fon akışlarını belirlemek, ölçmek ve izlemek için hangi operasyonel ve analitik araçlara sahiptir?

YTH Sistemi çevirim dışı çalışmakta olduğundan T+2 günü gerçekleşecek hesaplaşma için katılımcıların sisteme ödemeleri gereken tutarlar, netleştirme neticesinde T+1'de belirlenerek katılımcılara mutabakat raporlarıyla bildirilmektedir. Mutabakat bankası nezdindeki mutabakat hesabına yapılan fon akışları mutabakat bankası internet bankacılığı üzerinden izlenmektedir.

S.7.2.2: FPA gün içi likidite kullanımını da içerecek şekilde mutabakat ve fon akışlarını sürekli ve güncel bir şekilde belirlemek, ölçmek ve izlemek için bu araçları nasıl kullanmaktadır?

YTH sisteminde katılımcıların sisteme ödemeleri gereken tutarlar, netleştirme neticesinde T+1'de belirlenerek katılımcılara mutabakat raporlarıyla bildirilmektedir. İlgili ödemenin T+2'de en geç saat 12:00'de yapılması gerekmekte olup bu konudaki mutabakat ve fon akışları T+2 gününde mutabakat bankası internet bankacılığı ekranlarından izlenmekte olup, belirtilen izleme akışı çerçevesinde T+2 günü belirli bir saatten itibaren geciken ödemeler için ilgili katılımcıya hatırlatma yapılmakta ve ödeme gerçekleşip gerçekleşmediği yakından takip edilmektedir.

Temel Husus 3:

Netleştirme (gecikmeli net mutabakat-DNS) usulüne göre çalışanlar da dahil olmak üzere bir ödeme sistemi yada menkul kıymet mutabakat sistemi; katılımcısının ve bunun iştiraklerinin olağanüstü ancak makul piyasa koşullarında temerrüde düşmesi durumunu içeren ancak bununla sınırlı olmayan muhtemel stres senaryolarında ödeme yükümlülüklerinin mutabakatının (aynı gün, gün içi veya günde birden çok defa) sağlanmasını yüksek bir güvenilirlik seviyesinde temin edecek tutarda ilgili tüm para birimleri cinsinden yeterli kaynak bulundurulmalıdır.

S.7.3.1: Ödeme sistemi/menkul kıymet mutabakat sistemi, ödeme yükümlülüklerinin mutabakatının aynı gün gerçekleştirilebilmesi için farklı para birimleri cinsinden ne kadar likit kaynak bulundurması gerektiğini nasıl belirlemektedir? Ödeme sistemi/menkul kıymet mutabakat sistemi bu kararı verirken hangi potansiyel stres senaryolarını kullanmaktadır?

BKM, YTH sisteminde parasal bir garanti vermediğinden doğrudan BKM'nin bu amaca yönelik bir kaynak bulundurması ihtiyacı söz konusu değildir.

Öte yandan, BKM YTH Sistemi Yönetmeliği uyarınca BKM'nin katılımcıların takas borcunu zamanında ödeyememesi halinde kullanılmak üzere Banka'nın görüşünü alarak belirleyeceği kurallar çerçevesinde katılımcılardan teminat alabileceği açıkça düzenlenmiş olup, teminat mekanizması için 04/02/2019 tarihinde yapılan başvuruya henüz TCMB tarafından uygunluk görüşü verilmemiş ve herhangi bir teminat alınmamıştır.

S.7.3.2: Ödeme sistemi/Menkul kıymet mutabakat sisteminin farklı para birimleri cinsinden kapsamı gereken likidite açığının tahmini büyüklüğü ne kadardır?

BKM için uygulanabilir değildir.

Temel Husus 5:

Asgari likit kaynak gereksinimini karşılama konusu ile ilgili olarak bir FPA'nın her bir para birimi cinsinden likit kaynakları; merkez bankasındaki (ilgili para birimini ihraç eden merkez bankası) ve güvenilir ticari bankalardaki nakitten, taahhüdü alınmış kredi limitlerinden (line of credit), taahhüdü alınmış yabancı para swap'larındanve repo sözleşmelerinden ve likiditesi yüksek teminatlar ileolağanüstü ancak makul piyasa koşullarında bile önceden yapılmış ve yüksek güvenilirliği olan fonlama düzenlemeleri çerçevesinde kolayca nakde dönüştürülebilir yatırımlardan oluşur. FPA'nın merkez bankasının rutin kredi mekanizmalarına ulaşma imkanına sahip olması durumunda, bu krediler de anılan mekanizmalardan yararlanmak için kullanılacak uygun teminatlar ölçüsünde asgari gereksinim hesaplamalarına dahil edilebilir. Tüm bu kaynaklar gerektiğinde ulaşılabilir durumda olmalıdır.

BKM için uygulanabilir değildir, bu sebeple soruların altına cevaplar girilmemiştir.

Gerekli niteliklere sahip likit kaynakların boyutu ve içeriği

S.7.5.1: FPA'nın her bir para cinsinden bulundurmakta olduğu gerekli niteliklere sahip likit kaynakları neleri içermektedir ve ne büyüklüktedir? Bu kaynaklar, nasıl ve ne kadarlık zaman içerisinde FPA'nın kullanımına hazır hale getirilebilir?

Gerekli niteliklere sahip likit kaynakların kullanılabilirliği ve kapsamı

S.7.5.2: FPA, ihtiyaç anında teminat ve yatırımlarını nakde çevirmek için önceden belirlenmiş ne tür fonlama düzenlemelerine sahiptir? FPA bu düzenlemelerin olağanüstü ancak makul piyasa koşullarında da güvenilir şekilde işlemesinin nasıl sağlamaktadır? FPA likit kaynaklarına ulaşma konusunda herhangi bir engel tespit etmiş midir?

S.7.5.3: FPA'nın ilgili para birimini ihraç eden merkez bankasının sunduğu rutin kredi imkanlarına erişimi olması durumunda, FPA'nın asgari likidite kaynağı gerekliliklerini karşılamak için bu yöntemi kullanarak yapabileceği borçlanma kapasitesi ne kadardır?

S.7.5.4: FPA'nın likidite kaynaklarının büyüklüğü ve kullanılabilirliği, FPA'nın ödeme yükümlülüklerinin mutabakatını zamanında gerçekleştirebilmesi için her bir para birimi cinsinden önceden belirlenmiş olan asgari likidite gerekliliklerinin ne kadarını karşılamaktadır?

Temel Husus 6:

FPA, gerekli niteliklere sahip likit kaynaklarını diğer likit kaynak çeşitleriyle destekleyebilir. FPA'nın bu yolu izlemesi durumunda bu kaynaklar satılabilir veher ne kadar olağanüstü piyasa koşullarında kullanılması önceden düzenlenmiş veya garanti edilmiş olmasa da kredi limitleri, repolar ve swap işlemlerinde teminat olarak kullanılabilir olmalıdır. FPA rutin merkez bankası kredi imkanlarına erişimi bulunmasa dahi, stres dönemlerinde daha likit olacakları varsayımı altında hangi varlıkların ilgili merkez bankalarınca teminat olarak kabul edildiğini dikkate almalı ve teminat uygulamalarında bu varlıkları kullanmalıdır. FPA, merkez bankasının acil

durumlarda sağlayacağı kredileri hazırlayacağı likidite planının bir parçası olarak değerlendirmemelidir.

BKM için uygulanabilir değildir, bu sebeple soruların altına cevaplar girilmemiştir.

İlave likit kaynakların boyutu ve içeriği

S.7.6.1: FPA'nın erişimine açık olan ilave likidite kaynakları neleri içermektedir ve ne büyüklüktedir?

İlave likit kaynakların kullanılabilirliği

S.7.6.2: FPA bu kaynakların satılabilir ve her ne kadar olağanüstü piyasa koşullarında kullanılması önceden düzenlenmiş veya garanti edilmiş olmasa da kredi limitleri, repolar ve swap işlemlerinde teminat olarak kullanılabilir olduğunu hangi temellerde saptamıştır?

S.7.6.3: İlave varlıkların ne kadarı ilgili merkez bankası tarafından potansiyel teminat olarak kabul edilmektedir?

S.7.6.4: FPA hangi durumlarda halihazırda bulundurduğu likidite kaynaklarına ek olarak veya bunların öncesinde söz konusu ilave likit kaynakları kullanacaktır?

S.7.6.5: FPA'nın ilave likidite kaynaklarının büyüklüğü ve kullanılabilirliği, gerekli niteliklere sahip diğer likit kaynaklarla birlikte, FPA'nın likidite ihtiyaçlarını belirlemek için yapılan stres testlerinde belirlenmiş olan likidite ihtiyaçlarını

Temel Husus 7:

FPA, titiz bir şekilde yürüteceği durum tespit çalışmaları aracılığıyla FPA'ya likit kaynak sağlayacak katılımcıların veya sistemin dışındaki (üçüncü) tarafların FPA'ya sağlayacakları likit kaynaklar nedeniyle maruz kalacakları likidite risklerini anlamak ve bunları yönetmek için yeterli bilgiye sahip olduklarına ve gerektiğinde taahhüt ettikleri likiditeyi sağlayabilecek kapasiteye sahip olduklarına dair yüksek bir güven seviyesi elde etmesi gerekmektedir. Bir likidite sağlayıcısının performansının güvenilirliği değerlendirilirken, likidite sağlayıcısının ilgili merkez bankasınca sağlanan kredi imkanlarına erişimi de dikkate alınabilir. FPA, likidite sağlayıcılarında bulunan likit kaynaklarına erişimini düzenli olarak test etmelidir.

Likidite sağlayıcı kullanımı

S.7.7.1: FPA, asgari likidite gerekliliklerini karşılamak için likidite sağlayıcısı kullanmakta mıdır? FPA'nın likidite sağlayıcıları kimlerdir? FPA, söz konusu likidite sağlayıcılarının stresli piyasa koşulları da dâhil olmak üzere devamlı bir şekilde ilgili her para birimi için FPA ile ilişkilerinden doğan likidite risklerini anlamalarını ve yönetmelerini sağlayacak yeterli bilgiye sahip olduklarını nasıl ve neye dayanarak belirlemektedir?

BKM'nin normal şartlarda likidite sağlayıcısına başvurma ihtiyacı bulunmamaktadır. Olağanüstü durumlarda ihtiyaç duyulması halinde, aynı zamanda YTH sisteminin katılımcısı olan pay sahiplerinden veya pay sahibi olmayan diğer katılımcılardan kredi kullanılması mümkündür. Söz konusu potansiyel likidite sağlayıcıları banka olduğundan, likidite risklerini anlamak ve yönetmek

konularında yeterli bilgiye sahip olup olmadıkları bankacılık alanını düzenleyen otoriteler tarafından izlenmektedir.

Likidite sağlayıcıların güvenilirlikleri

S.7.7.2: FPA likidite sağlayıcılarının her bir para birimi için taahhütlerini yerine getirebilecek kapasitede olduğunu nasıl belirlemektedir?

BKM nezdinde bu tür bir çalışma yapılmamaktadır.

S.7.7.3: FPA, likidite sağlayıcısının ilgili para birimini ihraç eden merkez bankasının kredi imkanlarına erişim potansiyelini ne şekilde dikkate almaktadır?

BKM nezdinde bu tür bir değerlendirme yapılmamaktadır.

S.7.7.4: FPA bir likidite sağlayıcısındaki likit kaynaklarına zamanında erişimini ve bu erişimin güvenilirliğini nasıl test etmektedir?

BKM nezdinde bu tür bir çalışma yapılmamaktadır.

Temel Husus 8:

Merkez Bankası hesaplarına, ödeme hizmetlerine yada menkul kıymet hizmetlerine erişimi olan bir FPA, bu servisleri uygulamada likidite riskinin yönetimini geliştirmek için kullanılmalıdır.

S.7.8.1: FPA'nın, ödeme ve mutabakat faaliyetlerini yerine getirmek ve likidite riskini yönetmek için kullanabileceği ilgili merkez bankalarındaki hesaplara, ödeme hizmetlerine ve menkul kıymet hizmetlerine ne derece erişimi yada erişim imkanı vardır?

BKM'nin ödeme ve mutabakat faaliyetlerini yerine getirmek ve likidite riskini yönetmek için kullanabileceği TCMB'deki hesaplara, ödeme hizmetlerine ve menkul kıymet hizmetlerine erişimi ya da erişim imkanı bulunmamaktadır. Ancak YTH sistemi katılımcılarının, TCMB mevzuatı çerçevesinde bu tür imkanlar için "son kredi mercii" sıfatıyla TCMB'ye başvurabileceği anlaşılmaktadır.

S.7.8.2: FPA, ödeme ve menkul kıymet faaliyetlerini yerine getirmek ve likidite riskini azaltmak için söz konusu hizmetleri ne ölçüde kullanmaktadır?

BKM için uygulanabilir değildir.

S.7.8.3: FPA, ilgili merkez bankası tarafından sunulan hizmetlerin dışında bazı hizmetler kullanıyorsa, merkez bankası tarafından sunulan hizmetleri genişleterek likidite riski yönetimini geliştirme potansiyelini ne ölçüde analiz etmektedir?

BKM için uygulanabilir değildir.

S.7.8.4: Eğer varsa FPA'nın merkez bankasının ilgili hizmetlerinden yararlanılmasını genişletmeyi düşündüğü alanlar nelerdir?

BKM için uygulanabilir değildir.

Temel Husus 9:

FPA, dikkatli yapılan stres testleri aracılığıyla likit kaynaklarının miktarını ve yeterliliğini düzenli olarak kontrol etmelidir. FPA, stres testlerinin sonuçlarını karar alıcılara raporlama ve bu sonuçları finansal kaynakların yeterliliği ve düzeltilmesi/ayarlanması için kullanma konularında açık prosedürlere sahip olmalıdır. Stres testleri yapılırken, FPA geniş bir yelpazede ilgili birçok senaryoyu göz önünde bulundurmalıdır. Senaryolar, geçmişteki en yüksek fiyat oynaklıklarını, fiyatı belirleyen etkenler ve getiri eğrisi gibi piyasayı etkileyen diğer faktörlerdeki değişimleri, çeşitli zaman dilimleri içerisinde meydana gelen çoklu temerrütleri, fonlama ve varlık piyasalarında meydana gelen eş anlı baskıları ve olağanüstü ancak makul piyasa koşullarında uç noktalarda yer alan geleceğe yönelik stres senaryolarını da içermelidir. Senaryolar ayrıca FPA'nın tasarımını ve faaliyetlerini, FPA'ya önemli derecede likidite riski yükleyebilecek bütün kuruluşları (mutabakat bankaları, nostro ajanları, saklama bankaları, likidite sağlayıcıları, bağlantılı FPA'lar) ve uygun durumlarda birden fazla günü içeren dönemleri kapsamalıdır. Her durumda FPA, bulundurduğu toplam likit varlıkların miktarı ve içeriği ile ilgili destekleyici gerekçeleri dokümanete etmeli ve bunlarla ilgili uygun yönetim düzenlemelerine sahip olmalıdır.

Stres testi programı

S.7.9.1: FPA, her bir para birimi cinsinden likidite kaynaklarının miktarını ve yeterliliğini ölçmek için stres testlerini nasıl kullanmaktadır?

Mutabakatın nihailiği konusunu iyileştirmeye yönelik kural çalışmaları, teminat mekanizması ile birlikte 04/02/2019 tarihi itibarıyla TCMB onayına sunulmuştur. TCMB'nin onayının ardından kurallar yürürlüğe alınacak ve stres testine tabi tutulacaktır.

S.7.9.2: FPA'nın likit kaynaklarının miktarı ve içeriği ile likidite riski yönetim çerçevesinin zamanında değerlendirilmesini ve ayarlanmasını desteklemek amacıyla FPA'nın likidite stres testlerinin sonuçlarının düzenli bir şekilde FPA'daki uygun karar alıcılara raporlanmasına ilişkin süreç nasıldır?

İlgili kurallar TCMB tarafından onaylandıktan sonra bu konuda süreç oluşturulması hedeflenmektedir.

Stres testi senaryoları

S.7.9.3: Stres testlerinde hangi senaryolar kullanılmaktadır ve bu senaryolar geçmişteki en yüksek fiyat oynaklıklarını, fiyatı belirleyen etkenler ve getiri eğrisi gibi piyasayı etkileyen diğer faktörlerdeki değişimleri, çeşitli zaman dilimleri içerisinde meydana gelen çoklu temerrütleri, fonlama ve varlık piyasalarında meydana gelen eş anlı baskıları ve olağanüstü ancak makul piyasa şartlarında uç noktalarda yer alan geleceğe yönelik stres senaryolarını ölçüde dikkate almaktadır?

İlgili kurallar TCMB tarafından onaylandıktan sonra bu konuda süreç oluşturulması hedeflenmektedir.

S.7.9.4: Senaryolar ve stres testleri, FPA'nın ödeme ve mutabakat yapısı (gerçek zamanlı brüt mutabakat ya da netleştirme prensibi, mutabakat garantili ya da garantisiz, DvP 1, 2 ya da 3 modelleri vb. hususlar) ile doğrudan FPA'dan, katılımcılarından ya da her ikisinden kaynaklanan likidite risklerini ne ölçüde dikkate almaktadır?

İlgili kurallar TCMB tarafından onaylandıktan sonra bu konuda süreç oluşturulması hedeflenmektedir.

S.7.9.5: Söz konusu senaryolar ve stres testleri, bazı kuruluşların ve bunların iştiraklerinin FPA'ya ilişkin birçok rol üstlenebilme potansiyeli de dahil olmak üzere, FPA'da ödeme yükümlülüklerinin mutabakatının zamanında sağlanması nedeniyle oluşabilecek likidite ihtiyaçlarının ve likidite risklerinin kaynaklarının doğasını ve boyutunu ne ölçüde dikkate almaktadır?

İlgili kurallar TCMB tarafından onaylandıktan sonra bu konuda süreç oluşturulması hedeflenmektedir.

Gözden geçirme ve onay

S.7.9.6: FPA, stres testine ilişkin varsayımların ve parametrelerin etkinliğini ve uygunluğunu hangi sıklıkla değerlendirmektedir? FPA'nın stres testleri programı, pozisyonlarda ve fiyat volatilitesinde yaşanabilecek ani ve önemli yükselişleri, bazı pozisyonlarda yaşanacak yoğunlaşmaları, piyasa likiditesinin değişmesini ve parametrelerin değişmesini de içeren model riski gibi çeşitli hususları nasıl hesaba katmaktadır?

İlgili kurallar TCMB tarafından onaylandıktan sonra bu konuda süreç oluşturulması hedeflenmektedir.

S.7.9.7: FPA, risk yönetim modelini nasıl onaylamaktadır? Bu onay süreci ne sıklıkla gerçekleşmektedir?

Yönetim Kurulu, risk yönetimi modelini içeren Risk Yönetimi Politikası'nı onaylamakta ve yılda bir kereden az olmamak kaydıyla düzenli olarak gözden geçirmektedir.

S.7.9.8: FPA, toplam likit kaynaklarının yapısına ve miktarına ilişkin destekleyici gerekçelerini ve yönetim düzenlemelerini nerede ve hangi kapsamdayazılı doküman haline getirmektedir?

Kurumsal Risk Matrisi'nde yer verilen "Nakit akış sürecinin etkin olmaması riski" altında "Kur ve parite dalgalanmalarına duyarlı olunması ve finansal zarara uğranılması, likidite riski (İşletme sermayesinin yönetiminin sürdürülebilirliği riski), faturaların geç tahsil edilmesi veya tahsil edilememesi nedeniyle şirketin zarara uğraması" hususları değerlendirilmektedir.

Temel Husus 10:

FPA, katılımcıları arasında bireysel yada toplu bir şekilde temerrüde düşülmesi durumunda, ödeme yükümlülüklerinin mutabakatının zamanında (aynı gün, gün içi veya günde birden çok defa) yapılmasını sağlayabilecek açık kurallar ve prosedürler oluşturmalıdır. Bu kural ve prosedürler, öngörülemeyen ve karşılanamama ihtimali olan likidite açıklarına yönelik olmalı ve ödeme yükümlülüklerinin aynı günlük mutabakatlarınınbozulması, iptali ve ertelenmesinden kaçınılmasını amaçlamalıdır. Bu kurallar ve prosedürler ayrıca, FPA'nın güvenli ve sağlam bir

şekilde faaliyetlerini devam ettirebilmesini teminen, stres anında kullanabileceği kaynaklarını yeniden temin etme sürecini de açıkça göstermelidir.

Aynı gün mutabakat

S.7.10.1: FPA'nın kural ve prosedürleri, katılımcıları arasında bireysel ya da toplu olarak temerrüde düşülmesi durumunda, ödeme yükümlülüklerinin mutabakatının zamanında yapılmasını nasıl sağlamaktadır?

Ödeme yükümlülüklerinin mutabakatının temerrüde rağmen zamanında yapılmasını sağlamak üzere belirlenen hususlar BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde yer almaktadır.

YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik Yönetmelik değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Yönetmelik içinde detayları açıklanan tekil teminat mekanizması sayesinde, temerrüt durumunda ödeme yükümlülüklerinin mutabakatının zamanında yapılması hedeflenmektedir.

Ayrıca, temerrüt hali oluşmadan önce, riskli durumlarda, ilgili katılımcı ve ilgili düzenleyici otoritelerle (TMSF, TCMB ve BDDK) anlık iletişim halinde olunarak temerrüt halinin oluşmadan önüne geçilmesi sağlanabilmektedir.

S.7.10.2: FPA'nın kural ve prosedürleri; öngörülemeyen ve karşılanması mümkün görünmeyen likidite açıklarını ne şekilde ele almaktadır ve ödeme yükümlülüklerinin aynı günlük mutabakatlarının geçersiz kılınması, ertelenmesi veya gecikmesi gibi istenmeyen olayları nasıl önlemektedir?

Öngörülemeyen ve karşılanması mümkün görünmeyen likidite açıkları BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nin 4. Bölümünde ele alınmaktadır. Ödeme yükümlülüklerinin aynı günlük mutabakatlarının geçersiz kılınması, ertelenmesi veya gecikmesi gibi istenmeyen olaylar ise 6493 sayılı Kanun'un 10. maddesi ile sağlanmaktadır.

Finansal kaynakların yeniden temini

S.7.10.3: FPA'nın kural ve prosedürleri; stres anında kullanılmış olan likidite kaynaklarının yeniden temin edilmesini nasıl mümkün kılmaktadır?

YTH Sistemi için likidite kaynağı olarak oluşturulan teminat mekanizması 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Oluşturulan yapı uyarınca teminata başvurulması durumunda, finansal kaynakların yerine konulması için teminat tamamlama çağrısı yapılmaktadır.

Prensip 8: Mutabakatın Nihailiği

FPA en azından valörgünü (vadesinin olduğu gün) sonu itibarıyla açık ve kesin olarak nihai mutabakatı sağlamalıdır. Gerekli olduğunda veya tercih edilmesi durumunda, FPA nihai mutabakatı gün içinde veya gerçek zamanlı olarak sağlamalıdır.

Temel Husus 1:

FPA kurallarında ve prosedürlerinde mutabakatın nihai olduğu an açık bir şekilde tanımlanmalıdır.

Mutabakatın nihai olduğu an

S.8.1.1: Ödemelerin, transfer emirlerinin veya diğer yükümlülüklerin mutabakatı hangi anda nihai, diğer bir ifadeyle geri dönülemez ve koşulsuz olarak kesin olmaktadır? Mutabakatın nihai olduğu an tanımlanmış ve yazılı hale getirilmiş midir? Bu bilgi kime ve nasıl bildirilmektedir?

Katılımcıların takasa dahil edilmesini istediği işlemleri sistem kurallarında belirtilen yöntem ile BKM'ye iletmesi ile işlemler sisteme girmiş kabul edilir. BKM'nin Takas ve Netleştirme işlemlerinin ilk adımı olan Ücretlendirme adımına başladığı an o günün takasına konu olan tüm işlemlerin Sistemde geri alınamaz duruma geldiği andır. BKM tarafından Alacaklı Katılımcı hesaplarına gönderilmesi için TCMB'na virman talimatı verildiği an mutabakatın nihai olduğu andır. Bununla ilgili kurallar BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde yer almaktadır. Söz konusu Yönetmelik BKM Online yayınlanmakta olup tüm Katılımcıların erişimine açıktır.

S.8.1.2: FPA'nın tabi olduğu iflas düzenlemeleri de dahil olmak üzere yasal çerçeve ve kurallar, FPA ve katılımcıları ile katılımcıların kendi aralarındaki ödeme, transfer emri ve diğer yükümlülüklerin yerine getirildiğini nasıl doğrulamaktadır?

BKM ve Katılımcıları arasında YTH sisteminden doğan ödemeler ile ilgili Fiyat Tarifesi BKM Online da yayınlanmaktadır. Bu tarife üzerinden hesaplanan aylık ücretler ay sonu itibarıyla Katılımcıya faturalandırılmakta olup, faturalar katılımcılar tarafından para transferi ile ödenmektedir.

Katılımcılar arasında transfer emirlerinden kaynaklanan ödemeler ise BKM'nin mutabakat bankası nezdinde açtığı mutabakat hesabı üzerinden gerçekleştirilmektedir. BKM günlük olarak ödemeleri takip etmekte, yükümlülüğünü yerine getirmeyen Katılımcı olması durumunun erken tespiti için BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'ne göre aksiyon almak üzere Katılımcılarla iletişim halinde bulunmaktadır.

S.8.1.3: FPA, ilgili olduğu tüm ülkelerde mutabakatın nihailiğinin sağlanmasına ilişkin yüksek düzeyde yasal beliririliğin bulunduğunu nasıl kanıtlamaktadır (örneğin, iyi gerekçelendirilmiş bir hukuki görüş olarak)?

YTH sisteminin Türkiye dışında herhangi bir ülke ile bağlantısı veya ilişkisi bulunmadığından farklı ülkelerdeki yasal düzenlemelerden etkilenmesi beklenmemektedir. Dolayısıyla bu yönde herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

Temel Husus 2:

FPA mutabakat riskini azaltmak amacıyla nihai mutabakatı en geç valör günü sonu (vadenin dolduğu gün) itibarıyla, tercihen gün içinde veya gerçek zamanlı olarak, tamamlamalıdır. Büyük tutarlı ödeme sistemi veya menkul kıymet mutabakat sistemi mutabakat gününde gerçek zamanlı bire bir mutabakat veya çoklu grup işleme (multiple batch processing) yöntemlerini kullanmayı göz önünde bulundurmalıdır.

Valör gününde/vadenin dolduğu gün nihai mutabakat

S.8.2.1: FPA'nın nihai mutabakatı valör gününde tamamlanacak şekilde mi tasarlanmıştır (veya aynı gün mutabakat)? FPA nihai mutabakatın planlanan valör günü sonundan daha geç bir zamanda gerçekleşmemesini nasıl sağlamaktadır?

YTH Sistemi mutabakatı takas ve netleştirilmenin yapıldığı günün ertesi günü gerçekleştirilmektedir. Katılımcılardan bir veya daha fazlasının yükümlülüğünü yerine getirememesi ve mutabakatın zamanında gerçekleşmeme riskinin ortaya çıkması durumunda alınacak aksiyonlar BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde yer almaktadır ve mutabakatın valör gününde tamamlanması hedeflenmektedir.

S.8.2.2: FPA'nın kurallarında, prosedürlerinde ve sözleşmelerinde öngörülmediği halde sistemde nihai mutabakatın valör gününden sonraki iş günü gerçekleştiği bir gecikme yaşanmış mıdır? Yaşanmışsa hangi koşullar altında olmuştur? Gecikme FPA'nın faaliyetlerinden kaynaklanmışsa benzer olayların gelecekte bir daha yaşanmaması için hangi önlemler alınmıştır?

YTH Sisteminde nihai mutabakatın valör gününden sonraki iş günü gerçekleştiği bir gecikme yaşanmamıştır.

Gün içi ya da gerçek zamanlı nihai mutabakat

Bu kısım BKM için uygulanabilir olmadığından aşağıdaki sorulara cevap verilmemektedir.

S.8.2.3: FPA gün içi ya da gerçek zamanlı nihai mutabakat sağlamaktadır? Sağlıyorsa, nasıl yapmaktadır? Nihai mutabakata ilişkin olarak katılımcılar nasıl bilgilendirilmektedir?

S.8.2.4: Mutabakat çoklu grup işleme yöntemiyle sağlanıyorsa grupların sıklığı nedir ve hangi zaman aralıklarında çalıştırılmaktadır? Eğer bir katılımcı mutabakat anında yeterli fon ya da menkul kıymete sahip değilse ne olmaktadır? İşlemler bir sonraki gruba mı aktarılmaktadır? Eğer öyleyse bu işlemlerin durumu nedir ve ne zaman nihai hale gelmektedir?

Temel Husus 3:

FPA, mutabakatı yapılmamış ödemelerin, transfer emirlerinin veya diğer yükümlülüklerin bir katılımcı tarafından geri alınmayacağı anı açıkça tanımlamalıdır.

S.8.3.1: FPA mutabakatı yapılmamış ödemelerin, transfer emirlerinin veya diğer yükümlülüklerin bir katılımcı tarafından geri alınmayacağı anı nasıl tanımlamaktadır? FPA kabul edilen ancak mutabakatı tamamlanmamış ödemelerin, transfer emirlerinin ve diğer yükümlülüklerin bu andan sonra tek taraflı geri alınmasını nasıl önlemektedir?

Katılımcıların takasa dahil edilmesini istediği işlemleri sistem kurallarında belirtilen yöntem ile BKM'ye iletmesi ile işlemler sisteme girmiş kabul edilir. BKM'nin Takas ve Netleştirme

İşlemlerinin ilk adımı olan Ücretlendirme adımına başladığı an o günün takasına konu olan tüm İşlemlerin Sistemde geri alınamaz duruma geldiği andır. Bununla ilgili kurallar BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde yer almaktadır. Söz konusu Yönetmelik BKM Online yayınlanmakta olup tüm Katılımcıların erişimine açıktır.

S.8.3.2: Mutabakat için sisteme kabul edilen bir emir ya da yükümlülük hangi şartlar altında geri alınabilmektedir (örneğin, kuyruktaki yükümlülükler)? Mutabakatı tamamlanmamış ödeme veya transfer emirleri nasıl ve kim tarafından iptal edilebilmektedir?

Mutabakat için kabul edilmiş bir emir ya da yükümlülük geri alınamamaktadır. Bir Katılımcının yükümlülüğünü yerine getirmemesi durumunda takip edilecek akış BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde yer almaktadır. Kuralların işletilmesi durumunda diğer Katılımcılara, yükümlülüğünü yerine getirmeyen Katılımcıdan veya karşılaması durumunda ödeme şemasından tahsil etmeleri gereken tutarlar BKM tarafından raporlanmaktadır. Bu süreçten sonra hesaplama ve takip işlemlerine BKM dahil olmamaktadır. Bu durumda dahi transfer emirlerinin iptali söz konusu değildir.

S.8.3.3: FPA, hangi şartlar altında iptale ilişkin muafiyetlere ve sürenin uzatılmasına izin vermektedir?

YTH sisteminde hiç bir koşulda iptale ilişkin muafiyetlere ve sürenin uzatılmasına izin verilmediği için bu soru BKM için uygulanabilir değildir.

S.8.3.4: FPA, bu bilgiyi nerede tanımlamaktadır? Bu bilgi kime ve nasıl açıklanmaktadır?

BKM için uygulanabilir değildir.

Prensip 9: Para Mutabakatı

FPA, para mutabakatını mümkünse ve yapabiliyorsa merkez bankası parasıyla gerçekleştirmelidir. Merkez bankası parası kullanılmıyorsa, FPA ticari banka parasını kullanmaktan kaynaklanan kredi ve likidite riskini minimize etmeli ve sıkı bir şekilde kontrol etmelidir.

Temel Husus 1:

FPA, kredi ve likidite riskini önlemek için para mutabakatını mümkünse ve yapabiliyorsa merkez bankası parasıyla yapmalıdır.

S.9.1.1: FPA, para mutabakatını nasıl gerçekleştirmektedir? Birden fazla para biriminde mutabakat yapıyor olması durumunda, FPA her para biriminde para mutabakatını nasıl gerçekleştirmektedir?

YTH Sistemi para mutabakatı TCMB nezdinde yer alan BKM hesabı üzerinden sadece TL olarak gerçekleştirilmektedir. Diğer para birimlerinde para mutabakatı yapılmamaktadır.

S.9.1.2: FPA, mutabakatı merkez bankası parasını kullanarak gerçekleştirmiyorsa, neden merkez bankası parasını kullanmamaktadır?

BKM için uygulanabilir değil.

Temel Husus 2:

Eğer Merkez Bankası parası kullanılmıyor ise, FPA para mutabakatlarını az ya da sıfır kredi veya likidite riski olan bir mutabakat varlığı kullanarak yapmalıdır.

BKM için uygulanabilir değildir, bu sebeple soruların altına cevaplar girilmemiştir.

S.9.2.1: Merkez Bankası parası kullanılmıyor ise, FPA para mutabakatı için kullanılan mutabakat varlığının kredi ve likidite riskini nasıl değerlendirmektedir?

S.9.2.2: FPA, ticari banka parasıyla mutabakat yapıyorsa, FPA mutabakat bankalarını nasıl seçmektedir? FPA'nın bu seçim için kullandığı özel kriterler nelerdir?

Temel Husus 3:

FPA'nın mutabakat işlemlerini ticari banka parasıyla yapması durumunda, FPA ticari mutabakat bankalarından kaynaklanan kredi ve likidite riskini izlemeli, yönetmeli ve sınırlandırmalıdır. Bu kapsamda, FPA mutabakat bankalarının, diğer şeylere ilave olarak, mevzuatını ve denetimini, kredi itibarını, sermaye miktarını, likiditeye erişimini ve operasyonel güvenilirliğini göz önünde bulunduran katı kriterler oluşturmalı ve kriterlere uyumu izlemelidir. FPA, ticari mutabakat bankalarını maruz bıraktığı kredi ve likidite risklerinin yoğunlaşmasını da izlemeli ve yönetmelidir.

BKM için uygulanabilir değildir, bu sebeple soruların altına cevaplar girilmemiştir.

S.9.3.1: FPA, mutabakat bankalarının seçiminde kullandığı kriterlere bağlı kaldığını nasıl izlemektedir? Örneğin: FPA, bankaların mevzuatını ve denetimini, kredi itibarını, sermaye miktarını, likiditeye erişimini ve operasyonel güvenilirliğini nasıl değerlendirmektedir?

S.9.3.2: FPA ticari mutabakat bankalarından kaynaklanan kredi ve likidite risklerini nasıl izlemekte, yönetmekte ve sınırlandırmaktadır? FPA bu bankaları maruz bıraktığı kredi ve likidite riski yoğunlaşmasını nasıl izlemekte ve yönetmektedir?

S.9.3.3: FPA, en büyük mutabakat bankasının iflas etmesi durumunda, kendisinin ve katılımcılarının muhtemel kayıp ve likidite baskılarını nasıl değerlendirmektedir?

Temel Husus 4:

FPA para mutabakatını kendi hesaplarında gerçekleştiriyorsa, kredi ve likidite riskini asgari düzeye indirmeli ve sıkı bir şekilde kontrol etmelidir.

S.9.4.1: FPA para mutabakatını kendi hesaplarında gerçekleştirdiği durumlarda, kredi ve likidite riskini nasıl asgari düzeye indirmekte ve sıkı bir şekilde kontrol etmektedir?

Para mutabakatı, Merkez Bankası nezdinde BKM adına özel amaçla açılmış olan bir hesapta gerçekleşmektedir. Bu özel hesap, sadece YTH katılımcılarının para gönderebildiği ve yine sadece alacaklı YTH katılımcılarına alacakları tutarları üzerinden çıkış yapılabilen, gün sonu itibarıyla bakiyesi sıfırlanan bir hesaptır ve BKM'nin ticari faaliyetleriyle ilişkilendirilmemektedir.

Öte yandan, Şirket nakit akışları için bütçedeki varsayımları gözden geçirerek aylık nakit akış tahminleri yapmaktadır. Bu tahmin çalışmalarıyla ilgili ay içinde olası negatif nakit akımları öngörmeye çalışmakta ve buna göre aksiyon almayı hedeflemektedir. Şirket, her ay sonunda nakit akış tablosundaki tahmini tutarlarla gerçekleşen tutarları karşılaştırarak, sonraki aylara ilişkin tahminlerini güçlendirilmeyi amaçlamaktadır. 6 ayda bir yapılan kredi limit gözden geçirmeleri ile de takip eden 6 ay için; olası ihtiyaç durumunda kullanılabileceği kredi limitinin yeterliliğini gözden geçirmektedir.

Temel Husus 5:

FPA'nın mutabakat bankalarıyla yaptığı yasal sözleşmelerde, transferlerin mutabakat bankalarındaki hesaplarda ne zaman gerçekleşmesinin beklendiği, transferler gerçekleştiğinde nihai olacağı ve FPA'nın ve katılımcılarının kredi ve likidite riskini yönetmelerini sağlamak için alınan fonların mümkün olan en kısa zamanda, en kötü ihtimalle gün sonunda, ideal olarak gün içinde transfer edilebilir olması gerektiği açıkça belirtilmelidir.

S.9.5.1: FPA'nın mutabakat bankalarıyla yaptığı yasal sözleşmelerde, transferlerin ne zaman gerçekleşeceği, transferlerin gerçekleştiği anda nihai olacağı ve alınan fonların ne zaman transfer edilebilir olacağı belirtilmekte midir?

YTH sistemi için Mutabakat Bankası olarak TCMB ile çalışılmakta olup, TCMB nezdinde bulunan mutabakat hesabı ile ilgili dokümanlarda bu tür konular düzenlenmemiştir.

TCMB'den söz konusu konuları düzenleyen bir sözleşme istenmiş olup, 3 Ekim 2018 tarihinde bir sözleşme taslağı tarafımıza iletilmiştir. Sözleşme'nin buradaki prensipleri karşılayacak nitelikte olabilmesi için değişiklik önerilerimiz 22 Kasım 2018 tarihinde TCMB'ye iletilmiş olup, TCMB'nin bu konudaki görüşleri beklenmektedir ve bu itibarla sözleşme görüşmeleri devam etmektedir.

S.9.5.2: Alınan fonlar en geç gün sonunda transfer edilebilir duruma gelmekte midir? Eğer gelmiyorsa neden? Alınan fonlar gün içinde transfer edilebilir duruma gelmekte midir? Eğer gelmiyorsa neden?

YTH sistemi katılımcıları tarafından mutabakat hesabına yatırılan fonlar aynı gün içinde transfer edilebilir duruma gelmektedir.

Prensip 12: Değer Değişim Mutabakat Sistemleri

FPA; menkul kıymet ve döviz değişim işlemi gibi birbiriyle bağlantılı iki yükümlülüğün mutabakatını içeren işlemlerin mutabakatını gerçekleştirmesi durumunda; bir yükümlülüğün nihai mutabakatını, diğer yükümlülüğün nihai mutabakatı şartına bağlayarak, ana para riskini ortadan kaldırmalıdır.

Temel Husus 1:

Değer değişim mutabakat sistemi olan bir FPA, birebir veya netleştirme usulüne göre çalışması ve mutabakatın nihailiğininne zaman gerçekleştiğine bakılmaksızın, bir yükümlülüğün nihai mutabakatının ancak ve ancak bağlantılı yükümlülüğün nihai mutabakatı yapıldığında gerçekleşmesini sağlayarak ana para riskini ortadan kaldırmalıdır.

BKM için uygulanabilir değildir, bu sebeple soruların altına cevaplar girilmemiştir.

S.12.1.1: FPA'nın yasal, sözleşmeden dolayı, teknik ve risk yönetim çerçeveleri; ilgili finansal araçların nihai mutabakatının ana para riskini ortadan kaldırmasını nasıl sağlamaktadır? Bir yükümlülüğün nihai mutabakatının ancak ve ancak bağlantılı yükümlülüğün nihai mutabakatı yapıldığında gerçekleşmesini hangi prosedürler sağlamaktadır?

S.12.1.2: Bağlantılı yükümlülüklerin mutabakatı nasıl yapılmaktadır? Birebir mi, netleştirme prensibine göre mi?

S.12.1.3: Bağlantılı yükümlülüklerin mutabakatının nihailiği eşzamanlı mıdır? Eğer değilse; yükümlülüklerin nihailiği ne zaman sağlanmaktadır? Her iki yükümlülüğün de bloke edilme ve nihai mutabakat arasındaki zamanın uzunluğu asgari düzeye indirilmiş midir? Bloke edilmiş varlıklar üçüncü tarafların taleplerine karşı korunmakta mıdır?

Prensip 13: Temerrüt Kural ve Prosedürleri

FPA, bir katılımcının temerrüt durumunu yönetmek için etkin ve açıkça tanımlanmış kural ve prosedürlere sahip olmalıdır. Bu kural ve prosedürler, kayıpları ve likidite baskılarını kontrol altına almak için FPA'nın zamanında aksiyon alabilmesini ve yükümlülüklerini karşılamaya devam edebilmesini sağlayacak şekilde tasarlanmalıdır.

Temel Husus 1:

FPA, bir katılımcının temerrüdü halinde FPA'nın yükümlülüklerini karşılamaya devam etmesini sağlayacak ve temerrüt durumundakullanılan kaynakların yerine konulmasını da içerecek temerrüt kural ve prosedürlerine sahip olmalıdır.

Katılımcı temerrüt kural ve prosedürleri

S.13.1.1:FPA'nın kural ve prosedürleri temerrüt olayını (bir katılımcının finansal veya operasyonel temerrüdü) ve temerrüdün belirlenmesinde kullanılacak metodu açıkça tanımlamakta mıdır?

Bu kurallar BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde tanımlanmaktadır.

S.13.1.2:FPA'nın kural ve prosedürleri bir katılımcının temerrüdüne ilişkin aşağıdaki temel hususları ne şekilde kapsamaktadır?

BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde aşağıdaki maddeler yer almaktadır.

- a) Temerrüdün açıklanması durumunda FPA'nın alabileceği aksiyonlar.
- b) Aksiyonların ne derece otomatik veya ihtiyari olacağı.
- c) Normal mutabakat uygulamalarındaki değişiklikler.
- d) Sürecin farklı aşamalarındaki işlemlerin yönetimi.
- e) Hissedar ve müşteri işlem ve hesaplarının beklenen ele alınış biçimi.
- f) Aksiyonların olası sıralaması.

g) Temerrüde düşmemiş katılımcılar da dahil olmak üzere çeşitli tarafların rol, yükümlülük ve sorumlulukları.

h) Temerrüdün etkilerinin kontrol altına alınması için kullanılabilecek diğer mekanizmaların varlığı.

Finansal kaynakların kullanımı

S.13.1.3:FPA'nın kural ve prosedürleri, FPA'nın likidite imkanları da dahil olmak üzere, temerrüitten kaynaklanan kayıpların karşılanması ve likidite baskısının kontrol altına alınması amacıyla bulundurduğu herhangi bir finansal kaynağın zamanında (acilen) kullanılabilmesine ne şekilde imkan vermektedir?

BKM YTH Sistemi Yönetmeliği uyarınca eğer BKM bünyesinde Teminat mekanizması oluşturulursa bunun temerrütten kaynaklanan kayıpların karşılanması ve likidite baskısının kontrol altına alınması amacıyla kullanılmasını tanımlamaktadır.

YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik Yönetmelik değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Yönetmelik içinde detayları açıklanan tekil teminat mekanizması sayesinde, temerrüt durumunda ödeme yükümlülüklerinin mutabakatının zamanında yapılması hedeflenmektedir.

S.13.1.4:FPA'nın kural ve prosedürleri, finansal kaynakların hangi sıralamada kullanılabileceğine şekilde ele almaktadır?

BKM YTH Sistemi Yönetmeliği uyarınca eğer eksik ödeme varsa, önce ödenen bakiye kullanılmak üzere, Teminat bakiyesinin kullanılabilmesine ele almaktadır.

S.13.1.5:FPA'nın kural ve prosedürleri, bir temerrüt sonrasında kullanılan finansal kaynakların yerine konulması hususunu ne şekilde ele almaktadır?

Kural ve prosedürlerde, temerrüt sonrasında kullanılan finansal kaynakların yerine konulması hususu bulunmamaktadır.

YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik Yönetmelik değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Yönetmelik içinde detayları açıklanan tekil teminat mekanizmasına göre, temerrüt durumunda Teminat bakiyesi kullanılmakta ve ilgili iş günü sonunda, ertesi sabah tamamlanmak üzere ilgili Katılımcı için teminat tamamlama çağrısı yapılmaktadır.

Temel Husus 2:

FPA, kuralların içinde belirtilen uygun ihtiyari prosedürler de dahil olmak üzere, temerrüt kural ve prosedürlerini uygulamayahazırlıklı olmalıdır.

S.13.2.1:FPA yönetimi, bir temerrüt durumuyla ilgili olarak rol ve sorumlulukların açıkça tarif edildiği içsel planlara sahip midir? Söz konusu planlar nelerdir?

Bir temerrüt durumuyla ilgili olarak rol ve sorumlulukların açıkça tarif edildiği İş Akışı dökümanı bulunmaktadır. TCMB'na yapılan 04/02/2019 tarihli başvuru onaylandıktan sonra bu akış yeni teminat kurallarına göre gözden geçirilecektir.

S.13.2.2:FPA, düzenleme, denetleme ve gözetim otoriteleri de dahil olmak üzere ilgili tüm paydaşlara zamanında ulaşılması için ne tür iletişim prosedürlerine sahip bulunmaktadır?

Temerrüt durumunda TCMB'ye bilgi verilmesine ilişkin adımlar İş Akışı dokümanında tariflenmiştir.

S.13.2.3:Temerrüde ilişkin içsel planlar ne sıklıkla gözden geçirilmektedir? Bahse konu planlarla ilgili yönetim düzenlemeleri nelerdir?

İş Akışları dokümanları yıllık olarak gözden geçirilmektedir. İlave olarak 2017 yılı içinde yapılan masa başı tatbikat ile Katılımcılardan birinin temerrüde düşmesi durumunda BKM tarafından

alınacak aksiyonlar test edilmiştir. Çalışma sonunda tespit edilen konularla ilgili çalışmalar devam etmektedir. Yapılan testin sonucu toplantı katılımcıları ile paylaşılmıştır.

Temel Husus 3:

FPA, temerrüt kural ve prosedürlerinin temel hususlarını kamuoyuna açıklamalıdır.

S.13.3.1:FPA'nın katılımcı temerrüt kural ve prosedürlerinin temel hususlarını kamuoyuna nasıl açıklanmaktadır? Söz konusu temel hususlar aşağıdaki konuları ne şekilde ele almaktadır?

YTH Sisteminin Katılımcı temerrüt kural ve prosedürlerinin temel hususları kamuoyuna açıklanmamaktadır. Söz konusu temel hususlara BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde yer verilmiş olup aşağıda yer verilmektedir. Yönetmelik tüm sistem katılımcıları ile BKM Online üzerinden paylaşılmaktadır.

- a) Aksiyon alınabilecek durumlar,
- b) Söz konusu aksiyonların kim tarafından alınacağı,
- c) Hissedar ve müşterilerin pozisyonları, fonları ve varlıklarının nasıl değerlendirileceği de dahil alınabilecek aksiyonların kapsamının ne olduğu,
- d) FPA'nın temerrüde düşmemiş katılımcılarına olan yükümlülüklerinin yer aldığı mekanizmalar,
- e) Katılımcıların müşterileriyle doğrudan ilişkilerin bulunduğu durumlarda, temerrüde düşen katılımcının müşterilerine karşı olan yükümlülüklerinin karşılanmasına yardımcı olacak mekanizmaların neler olduğu.

Temel Husus 4:

FPA, tasfiye prosedürleri de dahil olmak üzere temerrüt prosedürlerinin test edilmesi ve gözden geçirilmesi çalışmalarına katılımcılarının ve diğer paydaşlarının katılımını sağlamalıdır. Söz konusu test ve gözden geçirme işlemleri yılda en az bir kez veya kural ve prosedürlerde gerçekleşen maddi bir değişikliğin uygulanabilirliğini ve etkinliğini teminen bu değişikliği takiben yürütülmelidir.

S.13.4.1:FPA, katılımcı temerrüt prosedürlerinin test edilmesi ve gözden geçirilmesi çalışmalarında katılımcılarıyla ve ilgili diğer paydaşlarla nasıl bağlantı kurmaktadır? Söz konusu testler ve gözden geçirmeler ne sıklıkla yürütülmektedir? Testlerin sonuçları nasıl kullanılmaktadır? Söz konusu sonuçlar yönetim kurulu, risk komitesi ve ilgili otoritelerle ne ölçüde paylaşılmaktadır?

BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde düzenlenen temerrüt prosedürü yıllık kural gözden geçirme çalışmaları kapsamında gözden geçirilmektedir. İlave olarak 2017 yılı içinde yapılan masa başı tatbikat ile Katılımcılardan birinin yükümlülüğünü yerine getirememesi durumunda BKM tarafından alınacak aksiyonlar test edilmiştir. Çalışma sonunda tespit edilen konulara göre güncellenen kural taslağı 06 Mart 2018 tarihli 2018-BKM-492 sayılı yazı ile TCMB ile paylaşılmış olup, TCMB tarafından 23 Mart 2018 tarihli 04288 sayılı yazı ile değişikliklerin Teminat Kuralları ile değerlendirileceği bilgisi paylaşılmıştır. Bunun üzerine hazırlanan Teminat Kuralları ve yeni

Temerrüt Kuralları taslağı 04/02/2019 tarihli 2019-227 sayılı yazı ile TCMB ile paylaşılmış olup, TCMB tarafından onaylanmasının ardından yürürlüğe girecektir.

S.13.4.2:Söz konusu testler hangi potansiyel katılımcı temerrüt senaryolarını ve prosedürlerini kapsamaktadır? FPA, katılımcılarına ilişkin çözümlene rejiminin uygulanmasını ne ölçüde test etmektedir?

2017 yılında yapılan çalışmada Katılımcılardan birinin yükümlülüğünü yerine getirememesi durumunda BKM tarafından alınacak aksiyonlar test edilmiştir. Çalışma sonunda tespit edilen konulara göre güncellenen kural taslağı 06 Mart 2018 tarihli 2018-BKM-492 sayılı yazı ile Banka ile paylaşılmış olup, Banka tarafından 23 Mart 2018 tarihli 04288 sayılı yazı ile değişikliklerin Teminat Kuralları ile değerlendirileceği paylaşılmıştır. Bunun üzerine hazırlanan Teminat Kuralları ve yeni Temerrüt Kuralları taslağı 04/02/2019 tarihli 2019-227 sayılı yazı ile TCMB ile paylaşılmış olup, TCMB tarafından onaylanmasının ardından yürürlüğe girecektir.

Prensip 15: Genel İş Riski

FPA genel iş riskini tanımlamalı, izlemeli ve yönetmelidir. Bu kapsamda, FPA sürekli hizmet verebilmesini ve operasyonlarını sürdürebilmesini teminen potansiyel genel iş zararlarını karşılayabilecek düzeyde ve öz kaynaklar ile finanse edilen net likit varlıklara sahip olmalıdır.

Temel Husus 1:

FPA, iş stratejilerinin zayıf yönetimi, negatif nakit akımları ve büyük boyutlardaki beklenmedik faaliyet giderlerini de içeren genel işletme risklerini tanımlayacak, izleyecek ve bu riskleri yönetecek sağlam bir yönetim ve kontrol sistemine sahip olmalıdır.

S.15.1.1: FPA genel işletme risklerini nasıl tanımlamaktadır? FPA hangi genel işletme risklerini tanımlamaktadır?

Kurumsal Risk Değerlendirme Prosedürü'nde BKM ve YTH Sistemi Risk Kataloğu oluşturulmuştur. Katalogda genel iş riski BKM'nin ticari teşebbüs olarak yönetim ve idaresine ilişkin ortaya çıkan risk olarak tanımlanmıştır. YTH sisteminin BKM haricindeki paydaşları (katılımcılar, TCMB vb.) kaynaklı riskler bu riskin konusu değildir. BKM'nin tüm gelirlerinin giderlerini aşması, BKM'nin zararlarının sermayesinden karşılamasına ihtiyaç duyması, BKM'nin YTH sistemi haricinde faaliyet gösterdiği bir iş kolunda YTH sisteminin işletilmesini olumsuz olarak etkileyebilecek seviyede kayıp yaşaması genel iş riskine örnek olarak verilmiştir.

S.15.1.2: FPA genel işletme risklerini düzenli olarak nasıl takip etmekte ve yönetmektedir? FPA'nın risk değerlendirmesi genel işletme risklerinin FPA'nın nakit akışı ve sermayesi (özel olarak işletilen bir FPA olması durumunda) üzerindeki potansiyel etkilerini göz önünde bulundurmakta mıdır?

Şirket nakit akışları için bütçedeki varsayımları gözden geçirerek aylık nakit akış tahminleri yapmaktadır. Bu tahmin çalışmalarıyla ilgili ay içinde olası negatif nakit akımları öngörmeye çalışmakta ve buna göre aksiyon almayı hedeflemektedir. Şirket, her ay sonunda nakit akış tablosundaki tahmini tutarlarla gerçekleşen tutarları karşılaştırarak, sonraki aylara ilişkin tahminlerini güçlendirilmeyi amaçlamaktadır. 6 ayda bir yapılan kredi limit gözden geçirmeleri ile de takip eden 6 ay için; olası ihtiyaç durumunda kullanabileceği kredi limitinin yeterliliğini gözden geçirmektedir.

Şirket'in 2017 yılı karı da dikkate alınarak; düzenlenen 22/03/2018 tarihli genel kurulda şirket sermayesi 14.000.000 TL'den 30.000.000 TL'ye artırılmış olup, artırılan kısım iç kaynaklardan karşılanmıştır. 2018 yılı için, Şirket'in kar dağıtımını yapmayı; bu kaynakları sermaye artışında kullanarak ilave öz kaynak ihtiyacı riskini azaltması hedeflemektedir.

Temel Husus 2:

FPA, genel iş kayıplarına uğraması durumunda faaliyet ve hizmetlerini sürdürebilmesi için öz kaynakları ile finanse edilen net likit varlıklarına sahip olmalıdır. FPA'nın bulundurması gereken net likit varlıkların miktarı, FPA'nın genel risk profiline ve yeniden yapılandırılması veya kritik faaliyetlerinin ve hizmetlerinin düzenli bir şekilde azaltılması sırasında geçecek sürenin uzunluğuna bağlı olarak belirlenmelidir.

S.15.2.1: FPA, genel iş kayıplarına uğraması durumunda faaliyet ve hizmetlerini sürdürebilmesi için öz kaynakları ile finanse edilen net likit varlık bulundurmamaktadır mıdır?

Öz kaynaklar ile finanse edilen net likit varlık bulundurulmamaktadır.

S.15.2.2: FPA, genel iş risklerini karşılamak amacıyla bulunduracağı öz kaynaklar ile finanse edilen net likit varlık miktarını nasıl hesaplamaktadır? FPA, yeniden yapılandırma veya kritik faaliyet ve hizmetlerinin düzenli bir şekilde azaltılması için gerekli sürenin uzunluğunu ve operasyonel maliyetlerini nasıl belirlemektedir?

Öz kaynaklar ile finanse edilen net likit varlık bulundurulmamaktadır.

Temel Husus 3:

FPA, uygulanabilir bir yeniden yapılandırma ve düzenli bir şekilde faaliyetlerini azaltma planına sahip olmalı ve bu planı uygulamasına yetecek kadar net likit varlık bulundurmalıdır. FPA asgari olarak 6 aylık faaliyet giderlerini karşılayacak miktarda net likit varlık bulundurmalıdır. Bu varlıklar, Finansal kaynaklara ilişkin prensiplerde yer alan katılımcıların yükümlülüğünü yerine getirememesi riski ya da diğer riskler için bulundurulması gereken varlıklara ek olarak bulundurulmalıdır. Ancak, mükerrer sermaye bulundurulmasını önlemek amacıyla, uluslararası risk bazlı sermaye standartları kapsamında tutulan kaynaklar, uygun olması durumunda bu kapsamda kullanılabilir.

Yeniden yapılandırma veya faaliyetlerin düzenli bir şekilde azaltılması planları

S.15.3.1: FPA, uygun olduğu zaman kullanılmak üzere yeniden yapılandırmaya veya faaliyetlerin düzenli bir şekilde azaltılmasına ilişkin planlar geliştirmiş midir? Bu tür bir planın bulunması durumunda, plan neleri göz önünde bulundurmaktadır (katılımcıların alternatif yapılar oluşturması ve bu yapılara geçiş yapabilmesi için gereken operasyonel, teknolojik yada yasal gereklilikler gibi)?

BKM'nin YTH sisteminin yavaşlatılmasına veya kapatılmasına dair herhangi bir hedefi veya beklentisi olmamakla birlikte olması durumunda izlenecek yöntem YTH Sistemi Yönetmeliği'nde açıklanmaktadır. İlgili yöntem belirlenirken; Katılımcıların alternatif yapılar oluşturması ve bu yapılara geçiş yapabilmesi için gereken operasyonel, teknolojik ya da yasal gereklilikler dikkate alınmıştır.

Kaynaklar

S.15.3.2: Bu planları uygulayabilmek için FPA öz kaynaklar ile finanse edilmiş ne kadar net likit varlık bulundurmaktadır? FPA bu miktarın planın uygulanması için yeterli olacağına nasıl karar vermektedir? Bu miktar asgari olarak FPA'nın 6 aylık faaliyet giderlerine eşit midir?

Öz kaynaklar ile finanse edilen net likit varlık bulundurulmamaktadır.

S.15.3.3: Genel iş riskini ve kayıplarını karşılamak için ayrılan kaynaklar, katılımcıların yükümlülüklerini karşılayamaması vb. gibi diğer risk unsurları için ayrılan kaynaklardan nasıl ayrılmaktadır?

Genel iş riski ve kayıpları ile katılımcıların yükümlülüklerini karşılayamaması vb. gibi diğer risk unsurları için kaynak ayrılmamaktadır.

S.15.3.4: FPA, uluslararası risk-bazlı sermaye gereklilikleri için ayırmış olduğu kaynakları genel iş riskleri için ayırdığı kaynaklara dahil etmekte midir?

Uluslararası risk-bazlı sermaye gereklilikleri için ayrılmış bir kaynak bulunmamaktadır.

Temel Husus 4:

FPA'nın faaliyetlerini olumsuz piyasa koşulları gibi değişik senaryolarda dahi sürdürebilmesiamacıyla genel iş riskinikarşılama için tutulan varlıklarınıyüksek kalitede ve yeterince likit olması gereklidir.

S.15.4.1: FPA'nın öz kaynaklar ile finanse edilen net likit varlıkları hangi varlıklardanoluşmaktadır? FPA bu kaynakları olumsuz piyasa koşullarında asgarikayıplaveya hiç kayıpsız bir şekilde nasıl nakde çevirebilecektir?

Öz kaynaklar ile finanse edilen net likit varlık bulundurulmamaktadır.

S.15.4.2: FPA, olumsuz piyasa koşullarını da içeren farklı senaryolar kapsamında öz kaynaklar ile finanse edilen net likit varlıklarının kalitesini ve likiditesini düzenli bir şekilde nasıl değerlendirmektedir?

Öz kaynaklar ile finanse edilen net likit varlık bulundurulmamaktadır.

Temel Husus 5:

FPA, öz kaynaklarının ihtiyaç duyulan miktara yaklaşması veya bu miktarın altına düşmesi durumunda, ek öz kaynak sağlamak amacıyla uygulanabilir bir plana sahip olmalıdır. Bu planın yönetim kurulunca onaylanması ve düzenli olarak güncellenmesi gerekmektedir.

S.15.5.1: FPA, ilave öz kaynak yaratabilmek için bir plan oluşturmuş mudur? FPA'nın öz kaynaklarının ihtiyaç duyulanasgari miktara veya bu miktarın altına düşmesi durumunda ilave öz kaynak yaratmak için kullanılacak olan planın temel özellikleri nelerdir?

BKM'nin 31.12.2018 tarihi itibarıyla bağımsız denetimden geçmiş finansal durum tablosuna göre toplam özkaynakları 65 milyon Türk Lirası olup, 6493 sayılı Kanun'la belirlenmiş beş milyon Türk Lirası asgari ödenmiş sermaye ihtiyacının üzerindedir.

Şirketin Bütçe Yönetmeliği gereği, faaliyet gelirleri, giderleri ve yatırım ihtiyaçları yıllık bütçe çalışmalarında Yönetim Kurulu onayına sunulmakta; onaylanan bu bütçe üçer aylık dönemler itibarıyla revize edilerek Şirket bilanço ve mali tabloları izlenmektedir.

Öz kaynaklarının ihtiyaç duyulan asgari miktara veya bu miktarın altına düşmesi durumunda ilave öz kaynak yaratmak için kullanılacak olan planın temel özelliği, BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde sermaye artırımını şeklinde tanımlanmıştır.

S.15.5.2: İlave öz kaynak yaratmak için kullanılacak plan ne sıklıkla gözden geçirilmekte ve güncellenmektedir?

Olağanüstü öz kaynak ihtiyaçları bakımından ise, BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde yer alan BKM'nin likidite ihtiyacının ortaya çıkması halinde uygulanacak düzenlemeler yıllık doküman gözden geçirme çalışmaları kapsamında düzenli olarak gözden geçirilmektedir.

S.15.5.3: İlave öz kaynak yaratılmasına ilişkin planın gözden geçirilmesi ve onaylanması aşamalarında FPA yönetim kurulunun (veya eşdeğer yapıların) rolü nelerden oluşmaktadır?

İlave öz kaynak yaratılmasına ilişkin plan BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde yer almaktadır. Söz konusu doküman yıllık kural gözden geçirme çalışmaları kapsamında gözden geçirilmektedir. Kuralda değişikliğe gidilmesine karar verilmesi halinde değişiklik yapılmadan önce ilk olarak Yönetim Kurulu, sonrasında mutabakat bankasının onayı alınacaktır.

Prensip 16: Saklama ve Yatırım Riski

FPA kendisinin ve katılımcılarının varlıklarını güvenli bir şekilde muhafaza etmeli ve bu varlıklarla ilgili olarak kayıp ve bu varlıklara erişimde gecikme yaşanması riskini asgari düzeye indirmelidir. FPA'ların yatırım yaptıkları araçların kredi, piyasa ve likidite riski asgari düzeyde olmalıdır.

Temel Husus 1:

FPA kendisinin ve katılımcılarının varlıklarını, bu varlıkları tam olarak koruyan sağlam muhasebe uygulamaları olan, saklama prosedürlerine sahip ve iç kontrol mekanizmalarına sahip, denetleme ve düzenlemeyetabi kuruluşlarda tutmalıdır.

S.16.1.1: FPA'nın saklama kuruluşu kullandığı durumlarda, bu saklama kuruluşu nasıl seçilmektedir? Saklama kuruluşlarının seçilmesinde kuruluşların denetlenmesi ve düzenlenmesi gibi hususları da içeren özel seçim kriterleri nelerden oluşmaktadır? FPA saklama kuruluşunun bu kriterlere uyumlu olduğun nasıl izlenmektedir?

BKM'de saklamaya konu varlık bulunmamaktadır. BKM fon fazlasını vadeli banka mevduatında değerlendirmektedir. Banka mevduatları, BKM'nin Yönetim Kurulunda temsil edilen ortakları olan ve aynı zamanda Türkiye'nin en büyük özel ve kamu bankalarında değerlendirilmektedir.

Bankaların tabi oldukları sağlam muhasebe uygulamaları, saklama prosedürleri, iç kontrol mekanizmaları ve tabi oldukları düzenleme ve denetleme yapısı dikkate alınarak; ayrıca özel seçim kriterleri tanımlanmamıştır.

Öte yandan YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik Yönetmelik değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Yönetmelik kapsamında teminata konu varlıkların İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. 'de saklanması planlanmaktadır. Söz konusu bankanın saklama kuruluşu olarak seçilmesinde ortaklık yapısı, güçlü mali yapısı ve finansal piyasalardaki deneyimi dikkate alınmıştır.

S.16.1.2: FPA, bu kuruluşların kendisinin ve katılımcılarının varlıklarını tam olarak koruyan sağlam muhasebe uygulamalarına, güvenli saklama prosedürlerine ve iç kontrollere sahip olduğunu nasıl teyit etmektedir?

Bankaların tabi oldukları sağlam muhasebe uygulamaları, saklama prosedürleri ve iç kontrol mekanizmaları ile tabi oldukları düzenleme ve denetleme yapısı dikkate alınarak ayrıca bir kontrol tanımlanmamıştır.

Öte yandan YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik Yönetmelik değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Yönetmelik kapsamında teminata konu varlıkların İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'de saklanması planlanmaktadır. Söz konusu bankanın saklama kuruluşu olarak seçilmesinde ortaklık yapısı, güçlü mali yapısı ve finansal piyasalardaki deneyimi dikkate alınmıştır. 5411 sayılı Kanun kapsamında kurulan bankanın hem BDDK denetimine, 6493 sayılı Kanun kapsamında TCMB gözetimine ve SPK denetimlerine tabi olmasının, kurumun güvenli muhasebe uygulamalarına ve güvenli saklama prosedürleri ile iç kontrollere sahip olması yönünde güvence verdiği değerlendirilmiştir.

Temel Husus 2:

FPA gerektiğinde kendisinin ve katılımcılarının varlıklarına hızlı erişim imkanına sahip olmalıdır.

S.16.2.1: FPA saklama kuruluşu nezdinde tutulmakta olan varlıklarına ilişkin haklarının veya mülkiyet haklarının uygulanmasını destekleyen sağlam bir yasal dayanağının bulunmasına şekilde sağlamıştır?

BKM bankalarla imzaladığı bankacılık sözleşmelerinde yer alan hükümlerle, sahip olduğu mevduatlara ilişkin yasal bir dayanak oluşturmuştur.

Öte yandan YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik Yönetmelik değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Yönetmelik kapsamında teminata konu varlıkların İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'de saklanması planlanmakta olup düzenlenen özel rehin sözleşmesi ve teminat hizmetleri sözleşmesi ile BKM'nin saklama kuruluşu nezdinde tutulmakta olan Katılımcılara ait varlıklara ilişkin haklarının teminat yöneticisi sıfatıyla zamanında kullanabilmesi hedeflenmektedir.

S.16.2.2: FPA, katılımcısının temerrüdü durumunda, farklı bir zaman dilimindeki veya ülkedeki saklama kuruluşunda bulunan menkul kıymetler de dahil olmak üzere, varlıklarına hızlı bir şekilde erişeceğinin nasıl garanti altına almaktadır?

BKM'nin katılımcılarına ait bir varlığı saklamıyor olması sebebiyle BKM için uygulanabilir değildir.

Öte yandan YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik Yönetmelik değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Yönetmelik kapsamında teminata konu varlıkların İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'de saklanması planlanmakta olup farklı zaman dilimindeki veya ülkedeki saklama kuruluşundan hizmet alınması planlanmamaktadır.

Temel Husus 3:

FPA her biri ile olan ilişkilerinin tamamını dikkate alarak saklamacı bankalardan kaynaklanan risklerini değerlendirmeli ve anlamalıdır.

S.16.3.1: FPA, saklamacı bankadan kaynaklanan riskleri nasıl değerlendirmekte ve anlamaktadır? Bu riskleri yönetirken FPA her bir saklamacı banka ile olan ilişkilerinin tamamını nasıl dikkate almaktadır? Örneğin: FPA tek bir saklamacı bankadan kaynaklanacak riskini çeşitlendirmek için varlıklarını güvenli bir şekilde saklamak adına birden fazla saklamacı kullanmaktadır mıdır? FPA, saklamacı bankalardan kaynaklanan risklerin yoğunlaşmasını nasıl izlemektedir?

BKM mevduatlarını, farklı bankalardan aldığı aylık, haftalık ve günlük mevduat oranlarını dikkate alarak değerlendirmektedir. Bu sebeple çalışılan bankalar, dönemler itibarıyla ve aynı dönemde farklı vadeler için farklılık gösterebilmektedir. Çalışılan bankalara yönelik risk değerlendirmesi; katılımcı riski için çeyreklik bazda yapılan rasyo analizleri ve TFRS 9 kapsamında mevduatlar için (bankaların uluslararası derecelendirme kuruluşlarının notları dikkate alınarak tespit edilen ortalama temerrüt risk oranı ve BDDK'nın belirlediği temerrüt halinde kayıp oranını dikkate alınarak) hesaplanan zarar karşılığı çalışması ile gerçekleştirilmektedir.

YTH Sistemi için teminat mekanizması oluşturulmasına yönelik Yönetmelik değişikliği 04/02/2019 tarihinde TCMB onayına sunulmuştur. Yönetmelik kapsamında teminata konu

varlıkların İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'de saklanması planlanmaktadır. Söz konusu bankanın saklama kuruluşu olarak seçilmesinde ortaklık yapısı, güçlü mali yapısı ve finansal piyasalardaki deneyimi dikkate alınmıştır.

Temel Husus 4:

FPA'nın yatırım stratejisi genel risk yönetim stratejisi ile uyumlu olmalı, katılımcılara tam olarak açıklanmalı ve bu yatırımlar, yüksek kalitedeki yükümlülerin taahhüdü altında olmalıdır. Bu yatırımların, küçük bir ters fiyat etkisiyle (olması durumunda) hızlı bir şekilde nakde çevrilebilmesi gerekmektedir.

Yatırım stratejisi

S.16.4.1: FPA, yatırım stratejisinin genel risk yönetim stratejisi ile uyumlu olmasını nasıl sağlamaktadır? FPA yatırım stratejisini nasıl ve kime açıklamaktadır?

BKM fon fazlasını Türkiye'nin en büyük özel ve kamu bankalarında mevduat olarak değerlendirmektedir. Bunun dışında ayrı bir yatırım stratejisi bulunmamaktadır. Her üç ayda bir web sayfamızda da yayınlanan denetim raporlarında sahip olduğumuz varlıkların nasıl değerlendirildiği görülebilmektedir.

S.16.4.2: FPA, yatırımlarının güvenliğinin kaliteli yükümlüler tarafından sağlandığını sürekli olarak nasıl garanti etmektedir?

Çalışılan bankalara yönelik risk değerlendirmesi; katılımcı riski için çeyreklik bazda yapılan rasyo analizleri ve TFRS 9 kapsamında mevduatlar için (bankaların uluslararası derecelendirme kuruluşlarının notları dikkate alınarak tespit edilen ortalama temerrüt risk oranı ve BDDK'nın belirlediği temerrüt halinde kayıp oranını dikkate alınarak) hesaplanan zarar karşılığı çalışması ile gerçekleştirilmektedir.

Yatırımların risk özelliği

S.16.4.3: FPA, yatırımlarını seçerken bir yükümlüden kaynaklanan toplam riskini nasıl göz önünde bulundurmaktadır? Kredi riski yoğunlaşmasından kaçınmak için hangi yatırımlar sınırlamalaratahi tutulmaktadır?

BKM mevduatlarını, farklı bankalardan aldığı aylık, haftalık ve günlük mevduat oranlarını dikkate alarak değerlendirmektedir. Bu sebeple çalışılan bankalar, dönemler itibarıyla ve aynı dönemde farklı vadeler için farklılık gösterebilmektedir. En uzun vade süresi bir ay olduğundan, kredi riskinin yoğunlaşmasını önlemek adına ayrıca bir sınırlama tanımlanmamıştır.

S.16.4.4: FPA, katılımcının varlıklarını aynı katılımcının veya aynı katılımcının bağlı ortağının menkul kıymetlerine yatırmakta mıdır?

BKM'nin katı ait bir varlığı saklamıyor olması sebebiyle BKM için uygulanabilir değildir.

S.16.4.5: FPA, yatırımların, küçük bir ters fiyat etkisiyle (olması durumunda) hızlı bir şekilde nakde çevrilebilmesini nasıl sağlamaktadır?

Yatırımların tamamı kısa vadeli mevduat olarak değerlendirildiğinden, ihtiyaç olması durumunda kabul edilebilir bir faiz kaybıyla hızlı bir şekilde nakde çevrilebilir durumdadır.

Prensip 17: Operasyonel Risk

FPA, operasyonel riskin iç ve dış olası kaynaklarını belirlemeli ve uygun sistemlerin, politikaların, prosedürlerin ve kontrollerin kullanımı suretiyle bunların etkilerini azaltmalıdır. Sistemler yüksek güvenlik ve operasyonel güvenilirlik derecesi sağlamak üzere tasarlanmalı ve yeterli ve ölçeklendirilebilir kapasiteye sahip olmalıdır. İş sürekliliği yönetimi, geniş çaplı veya büyük bir kesinti durumu da dahil olmak üzere, FPA'nın tekrar faaliyetlerine geri döndürülmesini ve FPA'nın yükümlülüklerinin yerine getirilmesi işlemlerinin zamanında gerçekleştirilmesini hedeflemelidir.

Temel Husus 1:

FPA, operasyonel risklerin tanımlanması, izlenmesi ve yönetilmesi amacıyla uygun sistem, politika, prosedür ve kontrolleresahip güçlü bir operasyonel risk yönetim çerçevesi oluşturmalıdır.

Operasyonel risklerin tanımlanması

S.17.1.1: Operasyonel riskin olası kaynaklarının tanımlanması için FPA'nın politika ve süreçleri nelerdir? FPA'nın süreçleri, operasyonel riskin içsel unsurlar, FPA'nın katılımcıları veya dışsal unsurlar nedeniyle ortaya çıkan makul kaynaklarını nasıl tanımlamaktadır?

Operasyonel riskler, BKM'ye ilişkin tüm risklerin dahil olduğu Risk Yönetimi Politikası doğrultusunda takip edilmekte ve yönetilmektedir. Risk Envanteri çalışmaları sırasında operasyonel risk kapsamında değerlendirilen riskler, etkileri ve olasılıkları açısından risk değerlendirmesine tabi tutulmaktadır. Söz konusu değerlendirmeye ilişkin kurallara Kurumsal Risk Değerlendirme Prosedürü'nde yer verilmiştir.

S.17.1.2: FPA tarafından tanımlanmış operasyonel risk kaynakları nelerden oluşmaktadır? FPA'nın faaliyetleri içerisinde tanımladığı zayıf noktaları (single point of failures) nelerdir?

Kurumsal Risk Değerlendirme Prosedürü'nde BKM ve YTH Sistemi Risk Kataloğu oluşturulmuştur. Katalogda operasyonel risk kaynakları olarak ürün pazarlama, satın alma, insan, bilgi teknolojileri, afetler, fiziksel varlıklar belirlenmiştir.

Operasyonel risklerin yönetimi

S.17.1.3: FPA tanımlanmış olan operasyonel riskleri nasıl izlemekte ve yönetmektedir? Söz konusu sistem, politika, prosedür ve kontroller nerede yazılı hale getirilmektedir?

Tanımlanmış olan operasyonel riskler yılda en az bir kez risk sahipleri tarafından olası değişiklikler göz önüne alınarak gözden geçirilmekte ve bu gözden geçirmeler sonucu güncellenen Risk Envanterleri asgari olarak yılda bir kez Yönetim Kurulu tarafından incelenerek onaylanmaktadır. Tanımlanmış risklerin izlenmesi iş birimlerinin, iç kontrol ve iç denetim olağan faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilmektedir.

Politikalar, süreçler ve kontroller

S.17.1.4:Operasyonel prosedürlerin gereğine uygun şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla FPA'nın kullandığı politika, süreç ve kontroller nelerden oluşmaktadır? FPA'nın sistem, politika, süreç ve kontrolleri operasyonel risk yönetimine ilişkin ilgili ulusal, uluslararası ve sektörel standartları ne ölçüde dikkate almaktadır?

Operasyonel prosedürlerin gereğine uygun şekilde uygulanmasını sağlamakla üzere ilgili prosedürlerin kendileri ile birlikte iş akışlarında tanımlı kontroller, İç Kontrol Birimi'nin gerçekleştirdiği kontroller ve İç Denetim Birimi'nin gerçekleştirdiği kontroller ile tüm bu faaliyetleri düzenleyen Risk Yönetimi ve İç Kontrol Yönetmeliği ve İç Denetim Yönetmeliği bulunmaktadır.

Operasyonel risk yönetimine ilişkin gerçekleştirilen faaliyetlerde TCMB ve BDDK gibi düzenleyici kurumlarında uygulamaya koyduğu standartlar dikkate alınmakta, iç düzenlemeler oluşturulmakta ve bu doğrultuda faaliyetler yürütülmektedir. Bununla birlikte uluslararası ve sektörel standartlar da göz önünde bulundurulmaktadır. BKM Risk Politikası'nın oluşturulmasında ISO 31000 standardı, BT risklerinin belirlenmesinde ISO 27001 standardı esas alınmıştır. BKM faaliyetleri kart verilerinin korunmasına yönelik sektörel standartlar olan PCI DSS standartları ile uyumludur. Yine BT süreçlerinin yönetimi uluslararası kabul görmüş COBIT 4.1 standartlarına uygun olarak gerçekleştirilmektedir.

S.17.1.5:FPA'nın işe alma, eğitime, yetişmiş personeli muhafaza etme konularındaki insan kaynağı politikaları nelerden oluşmaktadır ve bu politikalar yüksek personel değişim hızının veya kritik personel riskinin etkilerini nasıl azaltmaktadır? FPA'nın insan kaynağı ve risk yönetim politikaları usulsüzlüklerin önlenmesi hususunu ne şekilde göz önünde bulundurmaktadır?

İşe alma, eğitime, yetişmiş personeli muhafaza etme konularındaki insan kaynağı ile ilgili BKM düzenlemeleri bulunmaktadır. Mevcut Performans Yönetim Sistemi ile personel değişikliklerine ilişkin riskler yönetilmektedir. İnsan Kaynakları fonksiyonu BKM risk yönetimi süreci içerisinde de ele alınmaktadır.

S.17.1.6:FPA'nın değişiklik ve proje yönetimi politika ve süreçleri, değişikliklerin ve büyük projelerin sistemin sorunsuz işleyişini yanılslıkla etkilemesi riskini nasıl azaltmaktadır?

Değişiklik ve proje yönetimi politika ve süreçleri, değişikliklerin ve büyük projelerin sistemin sorunsuz işleyişini yanılslıkla etkilemesi riskine karşı proje risk değerlendirme sürecinde göz önünde bulundurmakta ve olası riskler ve alınacak önlemler belirlenmektedir. Proje risklerinin ve diğer projelere olası etkileri Proje Yönlendirme Komitesi toplantılarında ele alınmaktadır.

Temel Husus 2:

FPA'nın yönetim kurulu, operasyonel risk konusunda rol ve sorumlulukları açıkça tanımlamalı ve FPA'nın operasyonel risk yönetim çerçevesini onaylamalıdır. Sistem, operasyonel politika, prosedür ve kontroller düzenli olarak ve önemli değişikliklerden sonra gözden geçirilmeli, denetlenmeli ve test edilmelidir.

Roller, sorumluluklar ve çerçeve

S.17.2.1:Yönetim kurulu, operasyonel risk yönetimine ilişkin temel rol ve sorumlulukları nasıl tanımlamaktadır?

Yönetim Kurulu üst yönetimin risk yönetimini BKM içinde uygulamasını zorunlu tutmaktan sorumludur. Yönetim Kurulu BKM nezdinde yürütülen ve operasyonel risklerini de içeren Risk Yönetimi Süreci'nin nihai sorumlusudur. Risk yönetimi faaliyetlerinin yeterliliği, etkinliği ve uyumluluğu nihai olarak Yönetim Kurulu sorumluluğundadır.

S.17.2.2:FPA'nın yönetim kurulu, FPA'nın operasyonel risk yönetim çerçevesini açık bir şekilde gözden geçirmekte ve onaylamakta mıdır? Yönetim kurulu FPA'nın operasyonel risk yönetim çerçevesini ne sıklıkta gözden geçirmekte ve onaylamaktadır?

Yönetim Kurulu; operasyonel risk yönetiminde dahil olduğu Risk Yönetim Çerçevesini yılda bir kereden az olmamak kaydıyla düzenli olarak gözden geçirmekte ve onaylamaktadır.

Gözden geçirme, denetim ve test etme

S.17.2.3:FPA, katılımcılarıyla olan operasyonel risk yönetim düzenlemeleri de dahil olmak üzere, sistem, politika, prosedür ve kontrollerini nasıl gözden geçirmekte, denetlemekte ve test etmektedir? FPA katılımcıları ile olan söz konusu gözden geçirme, denetim ve test çalışmalarını ne sıklıkta gerçekleştirmektedir?

Operasyonel risklerin yönetilmesine yönelik süreçler, sorumluluklar ve kontroller ilgili prosedürlerde ve iş akışlarında belirlenmiştir. Söz konusu yapı iç kontrol ve iç denetim faaliyetleri kapsamında yapılan kontroller ve denetimler ile asgari yıllık olarak test edilmekte/denetlenmektedir.

S.17.2.4:Uygun olduğu durumlarda, FPA'nın operasyonel risk yönetim çerçevesi ne ölçüde dış denetime konu olmaktadır?

Risk yönetimi çerçevesi dahil Kurumsal Risk Yönetimi Politikası ve risk yönetimine ilişkin diğer iç düzenlemeler mevzuat gereği her yıl yapılan bağımsız dış denetimlerde ve ISO 27001 sertifikasyon / resertifikaasyon denetimlerinde incelenerek değerlendirilmektedir.

Temel Husus 3:

FPA açıkça tanımlanmış operasyonel güvenilirlik hedeflerine ve bu hedeflere ulaşmak üzere tasarlanmış politikalara sahip olmalıdır.

S.17.3.1:FPA'nın niteliksel ve niceliksel operasyonel güvenilirlik hedefleri nelerden oluşmaktadır? Bunlar nerede ve nasıl yazılı hale getirilmektedir?

Hizmet seviyesi anlaşması standardında YTH ile ilgili güvenilirlik, dayanıklılık ve sürdürülebilirlik hedefleri belirlenmiştir. İlgili hedefler yurt içi takas standartlarıyla uyumludur.

- YTH Uygulama Kuralları dokümanında işletim zamanları, İşletim Prosedürü ve Günlük İşletim Formları

- Yılda bir kez ISYM tatbikatı

S.17.3.2:Söz konusu hedefler yüksek derecede bir operasyonel güvenilirliği nasıl sağlamaktadır?

Sistem İşletim Uzmanları (SIU) secure FTP (SFTP) sunucusuna gelen ve BKMES'e yüklenen OUT dosya sayısını kontrol eder ve YTH Günlük Takas Bilgileri İzleme Formu'na not etmektedir.

SIU edit-check işleminin uygunluğunu ve sonucunu inceleyerek kontrol etmekte, vardiya formuna işlemektedir.

Uygulamalara erişimleri kullanıcı bazında şifre ile gerçekleştirilmektedir.

SFTP protokolünde iletişim encrypt edilmektedir. SFTP yazılımının çalıştığı makinenin adı FTPdir. Üyeler BKM VPN inde login olduktan sonra FTP sunucuya bağlanmaktadır. Dizinlere erişim hakkı verilmiş kullanıcı ve kullanıcı grupları gözlenmektedir.

Sistem, işlemler takasa girmeden önce takas sistemi dosyaların bütünlüğüne yönelik kontrolleri yapmakta ve bütünlüğü hatalı gördüğü kayıtları takas sürecinden çıkarıp ve bankaları, hatalı kayıtlar ile ilgili IN dosyası ve rapor dosyaları vasıtasıyla bilgilendirmektedir.

Operasyon Yönetmeni Net Takas tutarlarının bankaların hesaplarına EFT yapılması için kendisine sağlanan arayüz üzerinden, talimatın çıktılarını almakta ve Operasyon Müdürü onayıyla netleşme akışını işletmektedir.

Günlük işletim sonucu ilgili iç birimler ve üst yönetimle sistematik olarak paylaşılmakta ve böylece günün özetinin tüm ilgililerce kontrolü sağlanmış olmaktadır.

S.17.3.3:FPA'nın gerektiğinde uygun aksiyonu almasını sağlayacak operasyonel güvenilirlik hedeflerine ulaşabilmesi için tasarlanan politikalar nelerden oluşmaktadır?

Yurtiçi Takas ve Hesaplaşma Hizmetlerine ilişkin politika ve prosedürlere "Yurtiçi Takas ve Hesaplaşma Sistemi Uygulama Kuralları", "YTH Modülü İşletim Prosedürü" ve "YTH Günlük İşletim Formu" dokümanlarında, operasyonel güvenilirlik hedeflerine yönelik hususlara yer verilmektedir. BKM içinde bu hususların uygulanmasına yönelik düzenlemelerde bilgi güvenliği politikasında, BKM Erişim Kontrol Standardında, BT Süreklilik Prosedürde yer verilmiştir.

Temel Husus 4:

FPA, artan stres sayısı ile başa çıkabilmek ve hizmet seviyesi hedeflerini gerçekleştirebilmek için yeterli düzeyde ölçeklendirilebilir kapasiteye sahip olmalıdır.

S.17.4.1:FPA, en azından öngördüğü stres sayısında faaliyetlerini sorunsuz şekilde sürdürmeye devam edebilmek için kapasitesinin ölçeklendirilebilir ve yeterli olduğunu nasıl gözden geçirmekte, denetlemekte ve test etmektedir?

Mevcut Kapasite Yönetim Süreci doğrultusunda yılda iki kere kapasite analizi yapılmakta ve raporlar ilgili bölümlerle paylaşılmaktadır. Mevcut uygulama veya altyapı ile ilgili önemli değişikliklerde, performans testleri yapılmakta ve kapasitenin iş ihtiyacını karşıladığı doğrulanmaktadır. Ayrıca, yılda bir kere yapılan iş sürekliliği tatbikatları ile İş Sürekliliği Yedekleme Merkezi'nde bulunan kapasitenin de yeterli olduğu doğrulanmaktadır.

S.17.4.2:Operasyonel kapasiteye yaklaşıldığı veya bu kapasitesinin aşıldığı durumlar nasıl ele alınmaktadır?

Kapasite Yönetimi, Performans Testleri veya İzleme süreçlerinde bir ihtiyaç tespit edilirse, Bütçe Yönetim Süreci dahilinde planlama yapılmakta ve satınalma süreci ile ilgili ihtiyaç temin edilmektedir.

Temel Husus 5:

FPA, tüm potansiyel zafiyet ve tehditlerigöz önünde bulunduran kapsamlı fiziksel güvenlik ve bilgi güvenliği politikalarına sahip olmalıdır.

Fiziksel güvenlik

S.17.5.1:FPA'nın, fiziksel zafiyet ve tehditlerin olası kaynaklarının sürekli bir şekilde göz önünde bulundurulmasını sağlayan, değişiklik ve proje yönetimi politika ve süreçlerini de içeren, politika ve süreçleri nelerden oluşmaktadır?

BKM bünyesinde fiziksel güvenliğin sağlanması ve yönetilmesine yönelik olarak hazırlanmış bir prosedür bulunmaktadır. İlgili prosedürde fiziksel ve çevresel tehditlerden korunmayı sağlayan süreçler tariflemektir. Güvenlikli Bölgeler, BKM Şirket Merkezi, BKM Sistem Odaları ve İş Sürekliliği Yedekleme Merkezi'ndeki fiziksel tehditler ve risklere göre önlemler ve kontroller tesis edilmiştir. Fiziksel güvenlik, Değişiklik Yönetimi Sürecinin bir parçası olup, geliştirilen projeler, yapılması gereken ilaveler, değişiklikler veya güncellemeler Değişim Yönetim Sistemi üzerinden iletilmektedir.

S.17.5.2:FPA'nın politika, süreç, kontrol ve testleri, fiziksel güvenlik konusuna ilişkin ilgili ulusal, uluslararası ve sektörel standartları gereğine uygun şekilde göz önünde bulundurmakta mıdır?

BKM bünyesinde politika, süreçler ISO 27001 BGYS, PCI DSS ve COBIT uluslararası standartlarına uygun bir şekilde oluşturulmuştur. BKM ISO 27001 ve PCI DSS sertifikasyonlarına sahip olup, BDDK tarafından yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşu tarafından COBIT çerçevesinde denetimlere tabi tutulmaktadır. Fiziksel güvenlik söz konusu sertifikasyon ve denetim süreçlerinin önemli bir parçası olup, fiziksel güvenliğe ilişkin herhangi bir uyumsuzluk bulunmamaktadır.

Bilgi güvenliği

S.17.5.3:FPA'nın, bilgi güvenliğine ilişkin zafiyet ve tehditlerin olası kaynaklarının sürekli bir şekilde göz önünde bulundurulmasını sağlayan, değişiklik ve proje yönetimi politika ve süreçlerini de içeren, politika ve süreçleri nelerden oluşmaktadır?

Bilgi Güvenliği Politikası, BKM'nin kuruluş amacına uygun ve BGYS'nin sürekli iyileştirilmesi için gerekli taahhütleri içeren ve bilgi güvenliği gereksinimlerini sağlayabilmek üzere BKM'de oluşturulmuş kontrollerin uygulanması sırasında kullanılacak üst seviyedeki prensiplerin belirtildiği dokümandır. Yönetim Kurulu tarafından etkin bir şekilde uygulanması güçlü bir şekilde desteklenmektedir. Bilgi güvenliğine ilişkin riskler ve tehditler BGYS'nin oluşumundaki en önemli parametrelerdir. Proje yönetimini adresleyen Proje Yönetimi Prosedürü ve değişiklik yönetimini

adresleyen BKM Sistem Değişim Yönetim Prosedürü BGYS kapsamında olup, bilgi güvenliği politikaları doğrultusunda uygulanmaktadır.

S.17.5.4:FPA'nın politika, süreç, kontrol ve testleri, bilgi güvenliğine ilişkin ilgili ulusal, uluslararası ve sektörel standartları gereğine uygun şekilde göz önünde bulundurmakta mıdır?

BKM bünyesinde politika, süreçler ISO 27001 BGYS, PCI DSS ve COBIT uluslararası standartlarına uygun bir şekilde oluşturulmuştur. BKM ISO 27001 ve PCI DSS sertifikasyonlarına sahip olup, BDDK tarafından yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşu tarafından COBIT çerçevesinde her yıl denetimlere tabi tutulmaktadır. Bilgi güvenliği söz konusu sertifikasyon ve denetim süreçlerinin önemli bir parçası olup, sürekli iyileştirme ve gözetime tabidir.

Temel Husus 6:

FPA, geniş çaplı veya önemli bir kesintiye neden olabilecek durumlar da dahil olmak üzere, faaliyetlerin kesintiye uğramasına ilişkin önemli bir risk doğuran olayları göz önünde bulunduran iş sürekliliği planına sahip olmalıdır. Plan, ikincil bir merkez kullanımını içermeli ve kritik bilgi sistemlerinin kesintiye neden olan olayı takiben 2 saat içerisinde faaliyetlerini sürdürmesine imkan sağlayacak şekilde tasarlanmalıdır. Plan, olağan üstü koşullarda dahi, FPA'nın mutabakatı kesintinin yaşandığı günün sonuna kadar tamamlamasını sağlayacak şekilde tasarlanmalıdır. FPA bu düzenlemeleri düzenli şekilde test etmelidir.

İş sürekliliği planının hedefleri

S.17.6.1:FPA'nın iş sürekliliği planı, geniş çaplı veya büyük bir kesinti sonrasında kritik faaliyetlerin hızla kurtarılmasına ve yeniden başlatılmasına imkan sağlayan hedef, politika ve prosedürleri nasıl ve ne kapsamda yansıtmaktadır?

BKM İş Sürekliliği Yedekleme Planı ve alt prosedürleri, olağanüstü durumlarda 2 saat içerisinde, birincil merkezdeki hizmet seviyesinde, BKM ISYM'den hizmet verilebilmesinin sağlanması için yapılması gerekenleri içermektedir. BKM ISYM'de çalışan BKM çalışanları, yılda bir kere yapılan İş Sürekliliği testlerinde görev almaktadır. YTH hizmetiyle ilgili tüm teknik ve idari süreçlerin, operasyonların İstanbul'la birlikte ISYM üzerinden de yürütülmesi hedeflenmektedir.

İş sürekliliği planının tasarımı

S.17.6.2:FPA'nın iş sürekliliği planı nasıl ve ne ölçüde; kritik bilgi sistemlerinin kesintiye neden olan olayı takiben en geç iki saat içerisinde faaliyetlerine devam etmesini sağlayacak ve olağanüstükoşullarda dahi FPA'nın mutabakatı, kesintinin yaşandığı günün sonuna kadar tamamlamasınıveya mutabakatın tamamlanmasına olanak sağlayacakşekilde tasarlanmıştır?

BKM ISYM'de gerekli BT altyapısı hazır bulunmakta ve yılda bir kere tam gün tatbikat yapılmakta ve en geç iki saat içerisinde hizmetin ikincil merkezden sürdürülmesi sağlanmaktadır. Hazırlanan otomasyon altyapıları ile olağanüstü koşullarda dahi, hizmetin en geç 2 saat içerisinde sürdürülmesinin sağlayacak şekilde tasarlanmıştır.

S.17.6.3:Acil ve beklenmedik durum planı, kesinti durumunda tüm işlemlerin durumunun zamanındabelirlenmesinisayılacak şekilde nasıl tasarlanmaktadır ve veri kaybı ihtimalinin

varlığı durumunda bu kayıpların üstesinden gelmek için kullanılacak prosedürler (örneğin katılımcılarla veya üçüncü taraflarla hesapların güncellenmesi gibi) nelerden oluşmaktadır?

BKM İstanbul BT Altyapısı, BKM ISYM’de de 7x24 izlenmektedir. Böylece, İstanbul ofisinde oluşabilecek olağanüstü bir durumda, BKM ikincil merkez ekibi, ilgili prosedürleri uygulayarak, İş Sürekliliği’ni sağlayacaktır. Herhangi bir olağanüstü durumda, veri kaybı oluşması söz konusu ise, BKM Üyeleri, kendilerine verilen prosedürler doğrultusunda ilgili dosyaları BKM ISYM’ye iletmekte ve mutabakatın bu veri ile gerçekleştirilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca, mutabakat işlemi sırasında oluşabilecek bir olağanüstü durum için ise, mutabakat uygulaması içerisinde, süreç geri alınarak yeniden mutabakat yapılmasına imkan veren özellik de bulunmaktadır.

S.17.6.4:FPA’nın kriz yönetim prosedürleri, iç unsurlarla, önemli dış paydaşlarla ve otoritelerle sağlanması gereken etkin iletişime ilişkin ihtiyacı nasıl göz önünde bulundurmaktadır?

BKM İş Sürekliliği Planı’nın bir parçası olan Olağanüstü Durum İletişim Planı, olağanüstü durumlarda kimin, kiminle ve hangi iletişim aracıyla iletişime geçeceğini belirlemiştir. Bu plan çerçevesinde kriz durumlarında etkin iletişim yapılması sağlanmaktadır.

İkincil merkez

S.17.6.5:FPA’nın iş sürekliliği planı ikincil bir merkezin kullanımını (ikincil merkezin yeterli kaynaklara, kapasiteye, fonksiyonelliğe ve uygun istihdam düzenlemelerine sahip olmasının sağlanması da dahil) ne şekilde içermektedir? İkincil merkez, coğrafi olarak ne ölçüde, birincil merkezden farklı bir risk yapısına sahip olmasını sağlayacak kadar uzak bir yerde konumlandırılmıştır?

İkincil merkez olarak konumlandırılan BKM ISYM BT altyapısı, birincil merkez kapasitesi ile eşlenik olarak hazırlanmıştır. Gerçek veri ile ve tüm üyelerin katılımı ile yılda bir kere tam gün yapılan tatbikatlarında da, kurulu kapasitenin ihtiyacı karşıladığı doğrulanmaktadır. Bu tatbikatlara BKM ISYM ofis çalışanları da katılmaktadır. BKM BT sistemlerinin yer aldığı birincil ve ikincil merkezler farklı coğrafi bölgelerde olup farklı risk yapısına sahiptir.

S.17.6.6:FPA, olağanüstü durumlarda zaman kritik işlemlerin gerçekleştirilmesine imkan sağlayacak alternatif düzenlemeleri (manuel, kağıda üzerindeki prosedürler veya diğer alternatifler gibi) göz önünde bulundurmuş mudur?

BKM İş Sürekliliği işletim prosedürleri, zaman kritik işlemlerin hızlıca gerçekleştirilmesi için bazı otomasyon adımları içermektedir. BKM birincil merkezden bağımsız olarak çalıştırılabilen otomasyon süreçleri ile hizmetin ikincil merkezden verilebilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca, ilgili plan, prosedür ve iletişim bilgileri tüm ilgililer ile paylaşılmaktadır.

Gözden geçirme ve test etme

S.17.6.7:FPA’nın iş sürekliliği ile acil ve beklenmedik durum düzenlemeleri, geniş çaplı ve büyük kesintilere ilişkin senaryolara göre yapılan değerlendirmeler de dahil olmak üzere nasıl gözden geçirilmekte ve test edilmektedir? Bu düzenlemeler hangi sıklıkta gözden geçirilmekte ve test edilmektedir?

Yılda en az bir kez yapılan İş Sürekliliği tatbikatları ile süreçler ve BT altyapısı test edilmektedir.

S.17.6.8:FPA'nın iş sürekliliği ile acil ve beklenmedik durum düzenlemelerinin gözden geçirilmesi ve test edilmesi çalışmaları, FPA'nın katılımcılarını, kritik servis sağlayıcılarını ve ilgili olduğu durumlarda bağlantılı FPA'ları ne şekilde içermektedir? FPA'nın katılımcıları, kritik servis sağlayıcıları ve bağlantılı FPA'ları, gözden geçirme ve test çalışmalarına ne sıklıkla dahil edilmektedir?

Her yıl yapılan İş Sürekliliği tatbikatlarında tüm BKM üyeleri yer almakta ve kritik servis sağlayıcıların altyapıları kullanılmaktadır.

Temel Husus 7:

FPA, kritik katılımcılarından, diğer FPA'lardan, servis ve kamu hizmeti sağlayıcılarından kaynaklanan ve faaliyetlerini etkileyebilecek riskleri tanımlamalı, izlemeli ve yönetmelidir. Buna ilave olarak, FPA kendi faaliyetlerinden kaynaklanan ve diğer FPA'ları etkileyebilecek riskleri de tanımlamalı, izlemeli ve yönetmelidir.

FPA'nın kendi faaliyetlerini etkileyen riskler

S.17.7.1:FPA, kritik katılımcılarından, diğer FPA'lardan, servis ve kamu hizmeti sağlayıcılarından kaynaklanan ve faaliyetlerini etkileyebilecek hangi riskleri tanımlamıştır? FPA söz konusu riskleri nasıl ve ne ölçüde izlemekte ve yönetmektedir?

BKM Kurumsal Risk Matrisi'nde Operasyon Güvenliği kapsamında "...Gerekli kapasitenin belirlenmemesi ile performansın düşmesi, BT ve ilgili iş birimlerine ilişkin yeterli planlama, yedekleme, izleme ve güvenlik faaliyetlerinin olmaması" riski tanımlanmıştır. Bu riski yönetme ve izlemek amacıyla aşağıdaki çalışmalar yapılmaktadır:

- Network: BKM'nin üyeleri ile olan bağlantıları Servis Sağlayıcı ve güzergah çeşitlilikleri ile yedeklenmiştir. Hem BKM hem de üye hat kapasiteleri anlık olarak izlenmekte, aylık olarak BT üst yönetimi ile paylaşılmaktadır.
- Sunucu: İş ihtiyacı olarak belirlenen kapasite için üretim ortamına eş değer ortamda performans testleri yapılmakta ve üretim ortamı bu ihtiyaçlara göre düzenlenmektedir. Altı ayda bir yapılan kapasite analizleri ile takip edilmekte ve BT üst yönetimi ile paylaşılmaktadır.
- Güvenlik: İlgili uygulama ve altyapı bileşenleri sızma testlerine tabi tutulmakta, yılda bir kere PCI DSS denetiminden geçirilmektedir.

S.17.7.2: FPA'nın kendi faaliyetleri için kritik olan hizmetlerde dış hizmet alımı gerçekleştirmesi durumunda, söz konusu hizmetlerin iç kaynaklarla sağlanması durumunda FPA karşılanması gereken güvenilirlik ve acil/beklenmedik durum gerekliliklerinin, kritik hizmet sağlayıcıları tarafından da aynı şekilde karşılanmasını nasıl ve ne ölçüde sağlamaktadır?

Veri Merkezi hizmeti alınan firma ile yapılan sözleşmenin ilgili hükümleri ve yapılan denetim çalışmaları ile ikincil merkezin (ISYM) güvenliği konusunda güvence sağlanmaktadır. Ortam, BKM ve/veya Visa tarafından yılda bir kere denetlenmektedir. BKM veri merkezlerinin üyelerle

bağlantısını sağlayan internet hizmet sağlayıcıları ile olan bağlantılar yedekli olarak sağlanmaktadır. Ayrıca birincil veri merkezinde radyo link dahil farklı güzergah yedeklilikleri ile yüksek düzeyde erişilebilirlik sağlanmaktadır.

Diğer FPA'ları etkileyen riskler

S.17.7.3: FPA, diğer bir FPA'yı etkileyebilecek risklerini nasıl ve ne ölçüde tanımlamakta, izlemekte ve azaltmaktadır?

BKM için uygulanabilir değildir.

S.17.7.4: FPA, iş sürekliliği düzenlemelerini aralarında karşılıklı bağımlılık bulunan diğer FPA'ların bu konudaki düzenlemeleri ile ne ölçüde koordine etmektedir?

BKM için uygulanabilir değildir.

Prensip 18: Erişim ve Katılım

FPA, sisteme katılımın herkese açık ve adil olmasını sağlayacak şekilde tarafsız, risk odaklı ve kamuoyuna açıklanmış katılım kriterlerine sahip olmalıdır.

Temel Husus 1:

FPA, doğrudan ve uygulanabilir olduğu durumlarda dolaylı katılımcılarının ve diğer FPA'ların riske dayalı makul katılım şartları çerçevesinde, açık ve adil bir şekilde hizmetlerine erişime imkan sağlamalıdır.

Katılım kriter ve şartları:

S.18.1.1: FPA'nın katılım kriter ve şartları (operasyonel, mali ve yasal şartlar gibi) nelerden oluşmaktadır?

YTH Sistemine katılım şartları idari, teknik ve mali şartlardan oluşmaktadır.

S.18.1.2: Katılım kriter ve şartları doğrudan ve uygulanabilir olduğu durumlarda dolaylı katılımcıların ve diğer FPA'ların riske dayalı makul katılım şartları çerçevesinde açık ve adil bir şekilde FPA'nın hizmetlerine erişmelerine nasıl izin vermektedir?

BKM için uygulanabilir değildir.

Temel Husus 2:

FPA'nın katılım şartları, FPA'nın ve FPA'nın hizmet verdiği piyasaların güvenliği ve etkinliği açısından ayarlanmalı, ayrıca FPA'nın özel risklerine göre ve bu risklerle orantılı bir şekilde düzenlenmeli ve kamuoyuna açıklanmalıdır. Kabul edilebilir risk kontrol standartlarının sürdürülmesi şartıyla FPA, katılım şartlarını mümkün olan en az kısıtlayacak şekilde oluşturmaya gayret etmelidir.

Katılım kriterlerinin meşruiyeti ve rasyonelliği

S.18.2.1: FPA'nın katılım şartları, FPA'nın güvenliği ve etkinliği ile FPA'nın hizmet verdiği piyasalardaki rolü, FPA'nın özel risklerine göre ve bu risklerle orantılı bir şekilde nasıl düzenlenmektedir?

YTH sistemine katılım şartları, YTH Sisteminin ve Katılımcılarının güvenliğini ve etkinliğini dikkate alarak düzenlenmiştir. Bu nedenle katılım şartlarından herhangi birinin sağlanamaması durumunda Katılımcı adayı sisteme kabul edilmemektedir.

S.18.2.2: Risk odaklı olmayan, ancak kanunlar veya düzenlemelerden dolayı zorunlu olan katılım şartları bulunmakta mıdır? Bulunması durumunda söz konusu şartlar nelerden oluşmaktadır?

Risk odaklı olmayan, ancak kanunlar veya düzenlemelerden dolayı zorunlu olan katılım şartı bulunmamaktadır.

S.18.2.3: Tüm katılımcı grupları aynı katılım şartlarına mı tabi tutulmaktadır? Farklı katılım şartlarının bulunması durumunda, değişik kriterler belirlenmesinin arkasındaki temel düşünce nedir (örneğin faaliyetin büyüklüğü veya çeşidi, üçüncü taraflar adına hareket eden katılımcılar

için ilave gereklilikler, düzenlenmeyen kuruluşlar arasında yer alan katılımcılar için ilave gereklilikler gibi)?

YTH Sisteminde Katılımcılar; Banka, Kuruluş ve Özel Statülü Katılımcı olmak üzere üçe ayrılır. Özel Statülü Katılımcılar; kendi adına kart çıkarma veya kabul etme faaliyetinde bulunmaksızın Sub Acquiring Faaliyeti yürüten ve yurt dışında ihraç edilen kartların Katılımcılar tarafından kabulü halinde, oluşan Takas Borcunu üstlenen Hizmet Sağlayıcı Kuruluşlardır. Özel Statülü Katılımcıların Banka ve Kuruluş statüsündeki diğer Katılımcıların katılım şartlarından farkı, bu Katılımcıların, kart çıkarma veya kart kabul etme faaliyetleri için Türkiye'deki düzenleyici otoritelerden herhangi bir faaliyet izni almış olma şartı aranmamasındadır.

En az kısıtlayıcı erişim

S.18.2.4: Kabul edilebilir risk kontrolleri ile tutarlı olmak kaydıyla koşulların izin verdiği en az kısıtlayıcı erişime imkan verecek erişim kısıtlamaları ve şartları nasıl gözden geçirilmektedir? Gözden geçirme işlemleri ne sıklıkta yapılmaktadır?

BKM Erişim Kontrol Standardı'nda katılımcılar için kullanıcı servislerine erişim konusundaki kısıtlara yer verilmiştir. Yetkiler yıllık olarak gözden geçirilmektedir.

Kriterlerin açıklanması

S.18.2.5: Katılım şartları, katılıma ilişkin kısıtlamalar da dahil olmak üzere, kamuoyuna nasıl açıklanmaktadır?

YTH Sistemine katılım şartları bkm.com.tr adresinden kamuoyuna açıklanmaktadır.

Temel Husus 3:

FPA katılım şartlarına uyumu devamlı olarak izlemeli ve katılım şartlarını ihlal eden veya artık sağlamayan katılımcının sisteme katılımının askıya alınmasını veya sistemden düzenli bir şekilde çıkışını sağlayacak açıkça tanımlanmış ve kamuoyuna açıklanmış prosedürlere sahip olmalıdır.

Uyumun izlenmesi

S.18.3.1: FPA, katılımcılarının katılım şartlarına uyduğunu sürekli olarak nasıl izlemektedir? FPA'nın politikaları, katılım şartlarına uyumu izlemek için kullanılan bilgilerin güncel ve doğru olmasını sağlayacak şekilde nasıl tasarlanmıştır?

İdari şartlarda yer alan faaliyet izni ve lisans koşulu için Resmi Gazete günlük olarak takip edilmektedir.

Teknik şartlar sağlanmadan Katılımcının sisteme erişimine izin verilmemekte, sistemde parametre tanımları yapılmamaktadır.

S.18.3.2: FPA'nın, risk profili kötüleşen katılımcıya daha fazla denetim uygulanmasına veya ilave kontroller koyulmasına ilişkin politikaları nelerden oluşmaktadır?

Katılımcılarından kaynaklanacak kredi ve likidite riskleri Yurtiçi Takas ve Hesaplaşma Sistemi Uygulama Kuralları altında yer verilen Katılımcı Risk İzleme Prensipleri doğrultusunda izlenmekte ve riskin yönetilmesine yönelik uygun aksiyonlar alınmaktadır.

Belirlenen prensipler doğrultusunda yapılan izleme sonucunda risk skoru “Yüksek” veya “Çok Yüksek” olarak belirlenen Katılımcılar konusunda üst yönetim ve Banka’ya bilgi verilerek Katılımcıdan bir Acil Durum Planı talep edilmektedir. Acil Durum Planı’nın yetersiz görülmesi halinde, varsa Banka görüşleri de dikkate alınarak, Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanacak aksiyonlar alınmaktadır.

Askıya alma ve düzenli bir şekilde çıkış

S.18.3.3: FPA’nın, katılım şartlarını ihlal eden veya artık sağlamayan katılımcının sisteme katılımının askıya alınmasını veya sistemden düzenli bir şekilde çıkışını yönetmek için sahip olduğu prosedürler nelerden oluşmaktadır?

YTH Sistemine katılım şartlarını ihlal eden veya artık sağlamayan katılımcının sisteme katılımının askıya alınmasını veya sistemden düzenli bir şekilde çıkışını yönetmek için oluşturulmuş kurallar BKM YTH Sistemi Yönetmeliği’nde düzenlenmiştir.

S.18.3.4: FPA’nın, bir katılımcının sisteme katılımının askıya alınmasını veya sistemden düzenli bir şekilde çıkışını yönetmek için sahip olduğu prosedürler kamuoyuna nasıl açıklanmaktadır?

Bir katılımcının sisteme katılımının askıya alınmasını veya sistemden düzenli bir şekilde çıkışını yönetmek için oluşturulmuş kurallar kamuoyu ile paylaşılmamaktadır. Söz konusu kurallar BKM Online üzerinden tüm katılımcılar ile paylaşılmaktadır.

Prensip 19: Kademeli Katılım Düzenlemeleri

FPA, kademeli katılım düzenlemelerinden kaynaklanan önemli riskleri tanımlamalı, izlemeli ve yönetmelidir.

Temel Husus 1:

FPA, kademeli katılım düzenlemelerinden kaynaklanan önemli riskleri yönetebilmek amacıyla kurallarının, prosedürlerinin ve sözleşmelerinin dolaylı katılım ile ilgili temel bilgileri toplamasına imkan vermesini sağlamalıdır.

Kademeli katılım düzenlemeleri:

S.19.1.1: FPA'nın kademeli katılım düzenlemeleri bulunmakta mıdır? Bulunması durumunda kademeli katılım düzenlemelerinizi açıklayınız.

YTH sistemindeki Dolaylı Katılım durumları ve bu durumdan doğan sorumluluk ve yükümlülükler güncellenen YTH Sistemi Yönetmeliğinde tanımlanmış ve Banka ile paylaşılmıştır. Banka görüşü sonrasında Katılımcılar ve BKM tarafından yapılması gereken değişiklikler ile ilgili çalışmalar tamamlanmış ve 07/02/2019 tarihinde tüm çalışmaların tamamlanma takvimi 30 Eylül 2019 olarak belirlenerek Bilgi Bülteni ile online.bkm.com.tr adresinden Katılımcılarla paylaşılmış ve Bankaya bilgi verilmiştir.

S.19.1.2: FPA dolaylı katılıma ilişkin temel bilgileri nasıl toplamaktadır? Hangi bilgiler toplanmakta ve toplanan bilgiler ne sıklıkla güncellenmektedir?

Dolaylı katılıma ilişkin temel bilgiler 2019 yılı için de Katılımcılardan toplanacaktır. Toplanacak bilgiler Dolaylı Katılımcı, Asıl Katılımcı ve Sistemde bu işlemlerin ayrıştırılmasını sağlayacak 6 haneli BIN numarasıdır.

FPA'nın maruz kaldığı riskler

S.19.1.3: FPA, kademeli katılım düzenlemelerinden kaynaklanan riskleri nasıl değerlendirmektedir?

Dolaylı Katılım işlemleri 30 Eylül 2019 itibariyle ayrıştırılabilecektir. YTH sistemi için bu tür bir değerlendirme 30 Eylül 2019'a kadar yapılamamaktadır.

S.19.1.4: FPA kademeli katılım düzenlemelerinden kaynaklanan hangi önemli riskleri belirlemiş bulunmaktadır? Söz konusu risklerin azaltılması için ne tür önlemler alınmaktadır?

Dolaylı Katılım işlemleri 30 Eylül 2019 itibariyle ayrıştırılabilecektir. YTH sistemi için bu tür bir değerlendirme 30 Eylül 2019'a kadar yapılamamaktadır.

Temel Husus 2:

FPA dolaylı katılımcılarla doğrudan katılımcılar arasında bulunan ve FPA'nın kendisini de etkileyebilecek önemli bağlantıları tanımlamalıdır.

S.19.2.1: FPA dolaylı katılımcılarla doğrudan katılımcılar arasında bulunan ve FPA'nın kendisini de etkileyebilecek önemli bağlantıları nasıl tanımlamaktadır?

Dolaylı Katılım işlemleri 30 Eylül 2019 itibarıyla ayrıştırılabilecektir. YTH sistemi için bu tür bir değerlendirme 30 Eylül 2019'a kadar yapılamamaktadır.

Temel Husus 3:

FPA, FPA'daki işlemlerin büyük bir oranını gerçekleştiren dolaylı katılımcılar ile işlem adet ve tutarları FPA'ya erişmelerini sağlayan doğrudan katılımcının kapasitesi içerisinde önemli bir paya sahip olandolaylı katılımcıları, bu işlemlerden kaynaklanan riskleri yönetebilmek için tanımlamalıdır.

S.19.3.1: FPA; (a)her bir doğrudan katılımcının dolaylı katılımcılar adına yaptığı işlemlerin doğrudan katılımcının toplam kapasitesine oranını, (b) önemli sayıda dolaylı katılımcı adına hareket etmekte olan doğrudan katılımcıları, (c)sistemde gerçekleşen işlemlerin önemli bir oranından sorumlu olan dolaylı katılımcıları, (d) işlem adet ve tutarları FPA'ya erişmelerini sağlayan doğrudan katılımcının kapasitesi içerisinde önemli bir paya sahip olan dolaylı katılımcıları, bu işlemlerden kaynaklanan riskleri yönetebilmek için belirlemiş midir?

Dolaylı Katılım işlemleri 30 Eylül 2019 itibarıyla ayrıştırılabilecektir. YTH sistemi için bu tür bir değerlendirme 30 Eylül 2019'a kadar yapılamamaktadır.

S.19.3.2: FPA'nın başlıca dolaylı katılımcılarından kaynaklanan hangi riskler bulunmaktadır ve FPA bu riskleri nasıl yönetmektedir?

Dolaylı Katılım işlemleri 30 Eylül 2019 itibarıyla ayrıştırılabilecektir. YTH sistemi için bu tür bir değerlendirme 30 Eylül 2019'a kadar yapılamamaktadır.

Temel Husus 4:

FPA, kademeli katılım düzenlemelerinden kaynaklanan riskleri düzenli olarak gözden geçirmeli ve uygun olduğunda riskleri azaltıcı tedbirler almalıdır.

S.19.4.1: FPA'nın kademeli katılım düzenlemelerinden kaynaklanan riskleri azaltmak için kullandığı kural ve prosedürlere ilişkin gözden geçirme politikaları nelerden oluşmaktadır? Söz konusu gözden geçirme ne sıklıkta yapılmaktadır?

YTH Sistemi Yönetmeliği'nde ve Uygulama Kurallarında yer alan dolaylı katılım ile ilgili düzenlemeler, yıllık doküman gözden geçirme çalışmaları kapsamında düzenli olarak gözden geçirilmektedir.

S.19.4.2: FPA risk azaltıcı aksiyonların alınması gerektiğine karar vermek için hangi kriterleri kullanmaktadır? FPA, risklerini nasıl izlemekte ve azaltmaktadır?

Dolaylı Katılım işlemleri 30 Eylül 2019 itibarıyla ayrıştırılabilecektir. YTH sistemi için bu tür bir değerlendirme 30 Eylül 2019'a kadar yapılamamaktadır.

Prensip 21: Verimlilik ve Etkinlik

FPA katılımcılarının ve hizmet verdiği piyasanın gerekliliklerini (ihtiyaçlarını) karşılama konusunda verimli ve etkin olmalıdır.

Temel Husus 1:

FPA; özellikle takas ve mutabakat düzenlemelerindeki tercihler, operasyon yapısı, takası gerçekleştirilen, mutabakatı yapılan ve kaydı tutulan ürünlerin kapsamı ve teknoloji ve prosedürlerin kullanımına ilişkin seçimler açısından, katılımcılarının ve hizmet verdiği piyasanın ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde tasarlanmalıdır.

S.21.1.1: FPA, tasarımının, katılımcılarının ve hizmet verdiği piyasanın ihtiyaçlarını (takas ve mutabakat düzenlemeleri, operasyon yapısı, teslimat sistemi ve teknolojileri ile bireysel hizmet ve ürünleri) göz önünde bulundurup bulundurmadığını nasıl tespit etmektedir?

BKM bünyesinde Katılımcıların katılımı ile gerçekleştirilen çeşitli konularda uzman Komiteler bulunmaktadır. Komiteler, konularında uzman 14 katılımcı temsilcisinden oluşmakta ve Komite kararları oy çokluğu ile alınmaktadır. Komitelerin çalışma alanları; İş Geliştirme, Pazar Geliştirme, Operasyon ve Teknoloji, Güvenlik, Chargeback Kuralları ve Hakem ve ATM Paylaşımıdır. Tüm Katılımcılar YTH Sistemi ile ilgili taleplerini bu Komitelerin gündemine alarak değerlendirilmesini sağlayabilmektedir.

S.21.1.2: FPA, katılımcılarının ve diğer kullanıcılarının gereklilik ve ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadığını ve bu gereklilikler değiştiğinde karşılamaya devam edip etmediğini nasıl tespit etmektedir (örneğin geri bildirim mekanizmaları aracılığıyla)?

Tüm Katılımcılar YTH Sistemi ile ilgili gereklilikler ve ihtiyaçlar konusunda talep ve önerilerini BKM Çalışma Komiteleri aracılığıyla ya da e-posta/yardım masası kanalları ile paylaşabilmektedir.

Temel Husus 2:

FPA; asgari hizmet seviyesi, risk yönetimi beklentileri ve iş öncelikleri gibi alanlarda açıkça tanımlanmış, ölçülebilir ve ulaşılabilir hedeflere ve amaçlara sahip olmalıdır.

S.21.2.1: Faaliyetlerinin etkinliği açısından FPA'nın amaç ve hedefleri hangi bileşenlerden oluşmaktadır?

Faaliyetlerin etkinliği açısından BKM'nin amaç ve hedefleri operasyonel süreçler, YTH ile ilgili verilmiş olan hizmet seviyeleri, Scrum ölçümleri ve işçilik raporlamaları gibi çeşitli bileşenlerden oluşmaktadır.

Yönetim Kurulu, yasal düzenlemeler, Çalışma Komiteleri çıktıları, YTH Ürün Yönetimi Bölümü ve Katılımcılar gibi çeşitli kanallardan gelen talepler Talep Yönetimi ve Çevik Yazılım Geliştirme akışları doğrultusunda hayata geçirilmektedir.

S.21.2.2: FPA, açıkça tanımlanmış, ölçülebilir ve ulaşılabilir amaç ve hedeflerinin olmasını nasıl sağlamaktadır?

Günlük işletim raporlamaları, ISYM tatbikatı, Scrum planlama ve değerlendirme toplantıları, Scrum ve işçilik raporlamaları gibi çeşitli araçlarla amaç ve hedeflerin ölçülebilir ve ulaşılabilir olması sağlanmaktadır.

S.21.2.3: Amaç ve hedefler ne ölçüde gerçekleştirilmiştir? FPA hedeflere ne ölçüde ulaşıldığını ölçmek ve değerlendirmek için ne tür mekanizmalara sahiptir?

Hedeflere ne ölçüde ulaşıldığını ölçmek ve değerlendirmek için günlük işletim raporları, Scrum toplantıları ve raporlamaları gibi mekanizmalardan yararlanılmaktadır.

Temel Husus 3:

FPA, verimliliğinin ve etkinliğinin düzenli olarak gözden geçirilmesi için oluşturulmuş mekanizmalara sahip olmalıdır.

S.21.3.1:FPA, verimliliğini ve etkinliğini değerlendirmek için hangi süreç ve ölçümleri kullanmaktadır?

BKM'nin verimliliğini ve etkinliğini değerlendirmek için İş Sürekliliği ISYM Tatbikat Raporları, günlük işletim özetleri, iç ve dış denetim, görev tanımları ve yıllık performans hedefleri, izleme sistemleri üzerinden ölçümler yapılmaktadır.

S.21.3.2:FPA, verimliliğini ve etkinliğini ne sıklıkta değerlendirmektedir?

Değerlendirme çalışmalarının sıklığı aşağıdaki gibidir:

- yılda bir kez ISYM testi,
- yılda bir kez çalışan performans değerlendirmesi,
- günlük işletim özet raporları,
- günlük operasyonel kontroller,
- önemli değişikliklerde, değişiklik özelinde yapılan performans testleri

Prensip 22: İletişim Prosedürleri ve Standartları

FPA, ödeme, takas, mutabakat ve kayıt işlemlerinin verimli bir şekilde gerçekleşmesini sağlamak amacıyla uluslararası kabul görmüş uygun iletişim prosedür ve standartlarını kullanmalı veya en azından bu standartlar ile gerekli uyumu sağlamalıdır.

Temel Husus 1:

FPA uluslararası kabul görmüş iletişim prosedür ve standartlarını kullanmalı veya en azından bu standartlar ile gerekli uyumu sağlamalı.

İletişim prosedürleri

S.22.1.1: FPA uluslararası kabul görmüş bir iletişim prosedürü kullanmakta mıdır, kullanıyorsa hangisini kullanmaktadır? FPA, uluslararası kabul görmüş bir iletişim prosedürü kullanmaması durumunda söz konusu prosedürlere nasıl uyum sağlamaktadır?

BKM ile üyeler arasında gerçekleştirilen veri transferi, uluslararası kabul görmüş iletişim prosedürü kullanılmaktadır.

S.22.1.2: FPA'nın sınır ötesi işlemlerde bulunuyor olması durumunda, FPA'nın operasyonel prosedür, süreç ve sistemleri bu işlemler için uluslararası kabul görmüş iletişim prosedürlerini nasıl kullanmakta veya bu prosedürlere nasıl uyum sağlamaktadır?

Yurtiçi takas kapsamında sınır ötesi işlemler bulunmamaktadır.

İletişim standartları

S.22.1.3: FPA, uluslararası kabul görmüş bir iletişim standardı kullanmakta mıdır, kullanıyorsa hangisini kullanmaktadır? FPA, uluslararası kabul görmüş bir iletişim standardı kullanmaması durumunda söz konusu standartlara nasıl uyum sağlamaktadır?

BKM ile üyeler arasında gerçekleştirilen veri transferinde uluslararası kabul görmüş iletişim prosedürü kullanılmaktadır.

S.22.1.4: FPA'nın sınır ötesi işlemlerde bulunuyor olması durumunda, FPA'nın operasyonel prosedür, süreç ve sistemleri bu işlemler için uluslararası kabul görmüş iletişim standartlarını nasıl kullanmakta veya bu standartlara nasıl uyum sağlamaktadır?

YTH sistemi faaliyetleri arasında herhangi bir sınır ötesi işlem bulunmamaktadır.

S.22.1.5: Herhangi bir uluslararası standardın kullanılmaması durumunda FPA, mesaj formatlarını ve verileri uluslararası standartlardan yerli muadiline (veya tam tersi) tercüme eden veya çeviren sistemleri nasıl kendisine uygun hale getirmektedir?

BKM ve üyeler arasındaki iletişim 22.1.1'de belirtildiği üzere uluslararası kabul görmüş standartlarda yapılmaktadır.

Prensip 23: Kuralların, Temel Prosedürlerin ve Piyasa Verilerinin Açıklanması

FPA, açık ve kapsamlı kurallara ve prosedürlere sahip olmalı ve katılımcılara FPA'ya katılmaları sonucunda karşı karşıya kalacakları riskleri, ücretleri ve diğer önemli maliyetleri tam olarak anlayabilmeleri için yeterli bilgiyi sağlamalıdır. Tüm ilgili kurallar ve temel prosedürler kamuoyuna açıklanmalıdır.

Temel Husus 1:

FPA, katılımcılarına tamamıyla açıklanmış açık ve kapsamlı kurallara ve prosedürlere sahip olmalıdır. İlgili kurallar ve temel prosedürler kamuya da açıklanmalıdır.

Kurallar ve Prosedürler

S.23.1.1: FPA'nın kural ve prosedürleri hangi dokümanlardan oluşmaktadır? Bu kural ve prosedürler katılımcılara nasıl açıklanmaktadır?

YTH Sistemi kural ve prosedürleri "BKM Yurt içi Takas Hesaplaşma Sistemi Yönetmeliği", "Yurtiçi Takas ve Hesaplaşma Sistemi Uygulama Kuralları", "YTH Sistemi Sertifikasyon - ReSertifikasyon Uygulama Kuralları" ve "YTH Sistemi SSL_VPN ile Elektronik Dosya Transferi Uygulama Kuralları" dokümanlarında yer almaktadır. Bu dokümanlara tüm katılımcılar BKM Online üzerinden erişebilmektedir.

S.23.1.2: FPA, kural ve prosedürlerinin açık ve kapsamlı olduğunu nasıl tespit etmektedir?

YTH sisteminin kuralları düzenleyici kurum sıfatıyla TCMB'nin onayına sunulmuş olarak uygulamaya alınmaktadır.

Açıklama

S.23.1.3: FPA'nın kural ve prosedürleri, rutin olmayan ancak öngörülebilir olaylar sırasında izleyeceği prosedürlere ilişkin hangi bilgileri içermektedir?

Rutin olmayan ancak öngörülebilir olaylar sırasında izleyeceği prosedürlere ilişkin katılımcıların ISYM'ye geçişine dair kurallar, BKM'nin kendi dahili iş sürekliliği kuralları, acil durum prosedürleri, BKM YTH Sistemi Yönetmeliği'nde olağanüstü durumlara dair maddeler bulunmaktadır.

S.23.1.4: FPA, kural ve prosedürlerini değiştirmek için takip edeceği süreçleri kime ve nasıl açıklamaktadır?

Kuralları değiştirmek için takip edilmesi gereken süreç ilgili ekibin iş akışında BKM bünyesinde açıklanmaktadır.

S.23.1.5: FPA, ilgili kuralları ve temel prosedürleri kamuoyuna nasıl açıklamaktadır?

Kamuoyuna sadece Katılımcı olmaya yönelik şartlar ve YTH sistemi çalışma prosedürü, bkm.com.tr üzerinden açıklanmaktadır. Bunun dışında kalan YTH Sistemi kuralları ve prosedürleri kamuoyuna açıklanmamaktadır.

Temel Husus 2:

FPA, katılımcıların FPA'ya katılmaları nedeniyle maruz kalacakları riskleri değerlendirebilmeleri için sistemin tasarımı ve faaliyetleri ile FPA'nın ve katılımcıların hak ve

yükümlülüklerine ilişkin net tanımlamaları açıklamalıdır.

S.23.2.1: Hangi dokümanlar sistemin tasarımı ve faaliyetleri hakkında bilgi içermektedir? FPA, sistemin tasarım ve faaliyetlerini kime ve nasıl açıklamaktadır?

Sistemin tasarımı ve faaliyetleri ile ilgili bilgiler “Yurtiçi Takas hesaplaşma Sistemi Uygulama Kuralları” dokümanında yer almaktadır. Doküman tüm Katılımcılarının erişimine açık olup, BKM Online üzerinden yayınlanmaktadır.

S.23.2.2: FPA, sistemin işleyişini doğrudan etkileyecek temel kararlar ile ilgili kullanabileceği takdir yetkisinin seviyesini kime ve nasıl açıklamaktadır?

BKM, sistemin işleyişi ile ilgili temel kurallar BKM YTH Sistemi Yönetmeliği’nde yer almaktadır. Bu dokümanda yer alan kuralların değişimi ile ilgili yetkiler sözkonusu dokümanının kapağında ve ilgili ekibin iş akış dokümanında tariflenmiştir.

S.23.2.3: FPA, katılımcılarına FPA’ya katılımlarından kaynaklanan haklarına, yükümlülüklerine ve risklerine ilişkin hangi bilgileri sağlamaktadır?

YTH Katılımcılarının hak ve yükümlülükleri YTH Katılım Sözleşmesinde ve BKM YTH Sistemi Yönetmeliği’nde düzenlenmektedir.

Temel Husus 3:

FPA, katılımcılarına FPA’nın kural ve prosedürleri ile FPA’ya katılmaları nedeniyle karşı karşıya kalacakları riskleri anlamalarını sağlayacak tüm gerekli ve uygun dokümanları ve eğitimleri sağlamalıdır.

S.23.3.1: FPA, katılımcılarının FPA’nın kural ve prosedürleri ile FPA’ya katılmalarına deniyle karşı karşıya kalacakları riskleri anlamalarını nasıl sağlamaktadır?

Yeni katılımcıya Katılım Sözleşmesi ile birlikte BKM YTH Sistemi Yönetmeliği ve ilgili diğer dokümanlar iletilmekte, Katılımcının talep etmesi halinde öncesinde bir toplantı ile Sistem işleyişi hakkında bilgi verilmektedir.

S.23.3.2: Yukarıda tanımlanan yöntemlerin katılımcıların FPA’nın kural ve prosedürleri ile FPA’ya katılmaları nedeniyle karşı karşıya kalacakları riskleri anlamalarını sağladığını gösteren bir kanıt bulunmakta mıdır?

Yukarıda tanımlanan yöntemlerin katılımcıların YTH Sisteminin kural ve prosedürleri ile YTH Sistemine katılmaları nedeniyle karşı karşıya kalacakları riskleri anlamalarını sağladığını gösteren bir kanıt bulunmamaktadır.

S.23.3.3: FPA, FPA’nın kural ve prosedürleri ile FPA’ya katılım nedeniyle karşı karşıya kalınan riskleri anlamayan bir katılımcı tespit ettiğinde, hangi düzeltici adımları atmaktadır?

Eğer YTH Sisteminin kural ve prosedürleri ile YTH Sistemine katılım nedeniyle karşı karşıya kalınan riskleri anlamayan bir katılımcı tespit edilirse, gerekli bilgilendirme ve eğitimler sağlanarak Katılımcının bilgi sahibi olması sağlanacaktır.

Temel Husus 4:

FPA, ücretleri ve geçerli indirim politikalarını, sunduğu bireysel hizmetler seviyesinde kamuoyuna açıklamalıdır. FPA, karşılaştırılabilirliği amacıyla ücretli hizmetlere ilişkin açık tanımlamalar sağlamalıdır.

S.23.4.1: FPA, ücretleri ve geçerli indirim politikalarını, sunduğu bireysel hizmetler seviyesinde kamuoyuna açıklama yapmakta mıdır? Açıklıyorsa açıklama nasıl yapılmaktadır?

YTH Sistemi ücretlendirme yapısı bkm.com.tr üzerinden kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

YTH Sistemi kullanım ücretleri (BKM ücretlendirmesi) sadece Katılımcılar ile BKM Online üzerinden paylaşılmaktadır.

Katılımcılar arası uygulanan ücretler (takas komisyonu) bkm.com.tr üzerinden kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

S.23.4.2: FPA, katılımcılarını ve kamuoyunu hizmetlerdeki ve ücretlerdeki değişiklikler konusunda zamanında bilgilendirmekte midir? Bilgilendiriyorsa bilgilendirme nasıl yapılmaktadır?

Ücretlerdeki değişikliklere ilişkin bilgilendirme, zamanında ilgili ücretin duyurulduğu kanallardan (BKM Online ve/veya bkm.com.tr) yapılmaktadır.

S.23.4.3: FPA, ücretli hizmetleri hakkında tanımlama yapmakta mıdır? Bu tanımlamalar, benzer FPA'lar arasında karşılaştırma yapılmasına imkan vermekte midir?

YTH Sistemi ücretinin nasıl hesaplandığı ve nasıl uygulandığı ile ilgili tanımlar bulunmaktadır. Bu tanımlar benzer FPA'ların ücretleri ile kıyaslama yapmaya olanak verecek açıklıktadır.

S.23.4.4: FPA, teknolojisi ve iletişim prosedürleri ya da FPA'nın işletim maliyetini etkileyecek diğer faktörler hakkında bilgi açıklamakta mıdır?

BKM, YTH Sistemi teknolojisi, iletişim prosedürleri hakkında değişiklik olduğunda Katılımcılara bilgi vermektedir.

Temel Husus 5:

FPA, finansal piyasa altyapıları için CPMI-IOSCO tarafından hazırlanmış olan "Açıklama çerçevesini" düzenli olarak doldurmalı ve kamuoyuna açıklamalıdır. FPA, en azından, işlem hacim ve tutarları ile ilgili temel verileri açıklamalıdır.

S.23.5.1: FPA, CPMI-IOSCO tarafından hazırlanmış olan "Finansal Piyasa Altyapıları için Açıklama Çerçevesi"ni en son ne zaman tamamlamıştır? Bu çalışma ne sıklıkla güncellenmektedir? Bu çalışma FPA veya çevresindeki önemli değişiklikleri takip amacıyla ve en azından 2 yılda bir güncellenmekte midir?

BKM tarafından YTH Sisteminin Finansal Piyasa Altyapılarına İlişkin Prensipler için Temel Hususlarla Uyumunu belirlemek amacıyla Nisan 2017'de TCMB ile paylaşılacak üzere hazırlanmış, Aralık 2017'de kamuoyuna açık olarak web sitesinde yayınlanmıştır. İlgili doküman Mart 2019'da yayınlanan bu versiyon ile güncellenmiştir.

S.23.5.2: FPA, kamuoyuna hangi nicel bilgileri açıklamaktadır ve bu bilgiler hangi sıklıkla güncellenmektedir?

BKM web sitesi üzerinden son 5 yıla ait aşağıdaki veriler aylık kırılımlarda kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır:

- Banka ve kredi kartı kırılımı bazında, alışveriş, nakit çekim işlem adetleri ve işlem hacimleri
- Sektör, banka ve kredi kartı kırılımı bazında, alışveriş işlem adetleri ve işlem hacimleri

- Mo-To ve İnternette yapılan kartlı ödemelerin alışveriş işlem adetleri ve işlem hacimleri
- Yerli kredi kartları ile yurtiçinde gerçekleşen alışveriş, nakit çekim işlem adetleri ve işlem hacimleri
- Yerli kredi kartları ile yurtdışında gerçekleşen alışveriş, nakit çekim işlem adetleri ve işlem hacimleri
- Yabancı kredi kartları ile yurtiçinde gerçekleşen alışveriş, nakit çekim işlem adetleri ve işlem hacimleri
- Yerli banka kartları ile yurtiçinde gerçekleşen alışveriş, nakit çekim işlem adetleri ve işlem hacimleri
- Yerli banka kartları ile yurtdışında gerçekleşen alışveriş, nakit çekim işlem adetleri ve işlem hacimleri
- Yabancı banka kartları ile yurtiçinde gerçekleşen alışveriş, nakit çekim işlem adetleri ve işlem hacimleri
- Yerli kartlarla yurtiçi ve yurtdışı kırımında internette yapılan kartlı ödemelerin işlem adetleri ve işlem hacimleri
- Yurtiçinde gerçekleşen yerli ve yabancı kart kırımında internette yapılan kartlı ödemelerin işlem adetleri ve işlem hacimleri

Raporlanan veriler üç ay geriden her çeyrek sonunda web sitesine yüklenmektedir.

YTH Sisteminde gerçekleşen işlem adedi ve işlem tutarı yıllık olarak raporlanmaktadır.

YTH Sisteminde geçerli olan katılımcılar arası banka ve kredi kartı takas komisyonları her güncelleme (banka kartı için yıllık, kredi kartı için aylık) sonrasında revize edilmektedir.

S.23.5.3: FPA kamuoyuna başka hangi bilgileri açıklamaktadır?

Sunulan nicel verilerin yanısıra web sitesinde BKM yönetim ve katılımcıları, ürün ve hizmetler, faaliyet ve denetim raporları, yayınlar, basın bültenleri, duyurular ve kurumsal iletişim çalışmaları hakkında bilgiler yer almaktadır.

S.23.5.4: FPA, bu bilgileri kamuoyuna nasıl açıklamaktadır? Açıklamalar hangi dillerde yapılmaktadır?

BKM web sitesinde yayınlanan kamuoyuna açık bilgileri Türkçe ve İngilizce olarak yayınlamaktadır.